ଓଡ଼ିଆ-କୁଭି
ଶବ୍ଦକୋଷ

ଜନଜାତି • ସଂସ୍କୃତି • ପ୍ରଗତି

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉନ୍ନୟନ ପରିଷଦ, ରାୟଗଡ଼ା
ଯୋଜନା ଓ ସଂଯୋଜନ ବିଭାଗ
ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ଓଡ଼ିଆ - କୁଭି ଶବ୍ଦକୋଷ

ସଂକଳନ :
ଶ୍ରୀ ତ୍ରିପତୀ ହିକକା
ଶ୍ରୀ ସୂର୍ଯ୍ୟ ନାରାୟଣ ପାଢ଼ୀ
ଶ୍ରୀ ରମେଶ ନାଲା
ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ହିକକା
ଶ୍ରୀ ତ୍ରିନାଥ ୱାଡ଼ାକା

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉନ୍ନୟନ ପରିଷଦ, ରାୟଗଡ଼ା
ଯୋଜନା ଓ ସଂଯୋଜନ ବିଭାଗ
ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ଓଡ଼ିଆ - କୁଭି ଶବ୍ଦକୋଷ

ସଂକଳନ	**:**	ଶ୍ରୀ ତ୍ରିପତୀ ହିକକା ଶ୍ରୀ ସୂର୍ଯ୍ୟ ନାରାୟଣ ପାଢ଼ୀ ଶ୍ରୀ ରମେଶ ନାଲା ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ହିକକା ଶ୍ରୀ ତ୍ରିନାଥ ୱାଡ଼ାକା
ପ୍ରକାଶକ	**:**	ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉନ୍ନୟନ ପରିଷଦ, ରାୟଗଡ଼ା ଯୋଜନା ଓ ସଂଯୋଜନ ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାର
ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ	**:**	ସେପ୍ଟେମ୍ବର, ୨୦୧୮
ମୁଦ୍ରଣ	**:**	ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ପ୍ରଣୟନ ଓ ପ୍ରକାଶନ ସଂସ୍ଥା, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ODIA-KUVI - SABDAKOSH

Compilation	**:**	Sri Tripati Hikaka Sri Surya Narayan Padhy Sri Ramesh Nala Sri Laxman Hikaka Sri Trinath Wadaka
Publisher	**:**	Special Development Council, Rayagada Planning & Convergence Department, Government of Odisha
First Edition	**:**	September, 2018
Printed at	**:**	The Odisha State Bureau of Textbook Preparation and Production, Bhubaneswar

ମୁଖବନ୍ଧ

ଓଡ଼ିଶାରେ ବସବାସ କରୁଥିବା ଜନଜାତି ମାନଙ୍କର ସଂସ୍କୃତି ଖୁବ୍ ପ୍ରାଚୀନ । ସେମାନଙ୍କ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନଚର୍ଯ୍ୟା, ପୂଜା ପାର୍ବଣ, ଭାଷା, ଲୋକ ପରଂପରା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଖୁବ୍ ନିଆରା । ନିଜ ପରିବେଶ ଆଧାରିତ ଭାଷା-ସଂସ୍କୃତି-କଳା- ପାରଂପରିକ ଜ୍ଞାନ କୌଶଳ ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନ ସହ ପ୍ରବାହମାନ । ମୁଖ୍ୟ ସ୍ରୋତ ଠାରୁ ଦୂରରେ ରହି ମଧ୍ୟ ଏମାନଙ୍କ ସଂଗ୍ରାମ ଓ ସ୍ୱାଭିମାନ ଦେଖିଲେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗେ । ବାହ୍ୟ ସଂସ୍କୃତିର ପ୍ରଭାବ ଓ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଯୋଗାଯୋଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା କ୍ଷୀପ୍ରତର ହେବା ଦ୍ୱାରା ସଂପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଭାଷା- ସଂସ୍କୃତିରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପରିଲକ୍ଷିତ ହେବାରେ ଲାଗିଛି । ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନରେ ତାଙ୍କ ପାରମ୍ପରିକ ସାମାଜିକ- ସାଂସ୍କୃତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏକ ଘଡିସନ୍ଧି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଦେଇ ଗତି କରୁଛି । ଜନଜାତି ସମାଜ ନିଜ ସଂସ୍କୃତି ପରିସରରୁ ବାହାରି ମୁଖ୍ୟ ସ୍ରୋତ ସହ ସାମିଲ ହେବା ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଭାଷା ହେଉଛି ଏକ ପ୍ରମୁଖ ମାଧ୍ୟମ । ଭାଷା ହେଉଛି ପରମ୍ପରା ଓ ପ୍ରଗତିର ଏକ ସଂଯୋଜକ ସେତୁ ବିକାଶକୁ ଯୋଡ଼ିବାର ମୁଖ୍ୟ ମାର୍ଗ । ନିଜ ଭାଷା ମାଧ୍ୟମରେ ବିକାଶର ଭାଷାକୁ ବୁଝି ପାରିଲେ ଜନଜାତିଙ୍କ ଉନ୍ନୟନର ମାର୍ଗ ପ୍ରଶସ୍ତ ହୋଇ ପାରିବ ।

ଉନ୍ନୟନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅନ୍ୟତମ ମୁଖ୍ୟ ଅଂଗ ହେଲା ଶିକ୍ଷା । ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଆଦ୍ୟ ସୋପାନରେ ଶିଶୁ ସହ ପରିଚିତ ହେବା ଅର୍ଥ ତା ଭାଷା ସହ ପରିଚିତ ହେବା । ଶିଶୁ ତା ଆଦ୍ୟ ବୟସରେ ମା'ର ଭାଷା ସହ ପରିଚିତ ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ଶିଶୁର ମାତୃଭାଷା ସହ ନିଜକୁ ସାମିଲ କରାଇ ତାକୁ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହ ଯୋଡିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଥାଏ । ଶିଶୁ ତା' ଭାଷାରେ ତା ଜଗତକୁ, ପ୍ରକାରାନ୍ତରେ ତା ସଂସ୍କୃତି ସହ ପରିଚିତ ହୋଇଥାଏ । ଏଣୁ ଶିଶୁକୁ ଶିକ୍ଷାଦାନ କରିବା ମାଧ୍ୟମରେ ଶିକ୍ଷାର ମାର୍ଗ ପ୍ରଶସ୍ତ କରିବା ଅର୍ଥ ଜନଜାତି ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତିକୁ ଜାଣିବା ।

ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଭାଷାର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଆଖି ଆଗରେ ରଖି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉନ୍ନୟନ ପରିଷଦ ଜନଜାତି ଅଂଚଳର ପ୍ରମୁଖ ୨୧ଗୋଟି ଭାଷା ଉପରେ ଦ୍ୱିଭାଷୀ ଶବ୍ଦକୋଷ ପ୍ରଣୟନ କରିଛି । ଏହା ଏକ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଉପକ୍ରମ । ଜନଜାତି ଭାଷା ଗୁଡ଼ିକର ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଶବ୍ଦକୋଷ ପ୍ରଣୟନର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଏହା କଲେ ଜନଜାତି ସଂସ୍କୃତିର ସଂରକ୍ଷଣ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିବ ।

ଜନଜାତି ଭାଷା ଗୁଡ଼ିକର ଆଂଚଳିକ ଭେଦ ରହିଛି । କେଉଁଠି ବଂଶ ଆଧାରରେ ତ କେଉଁଠି ଭୌଗୋଳିକ ଆଧାରରେ ଏହି ଭେଦ ଜଣାପଡ଼େ । ଏହା ମୁଖ୍ୟତଃ ସ୍ୱନିମିକ । ତେବେ ବସ୍ତୁ ସଂସ୍କୃତିରେ କିଛି ଆଗତ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟ ଭାଷାକୁ ସଂକ୍ରମିତ କରିଥିବାରୁ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିବା ସ୍ୱାଭାବିକ । ପ୍ରସଂଗକୁ ଜାଣିଲେ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ପାଇବାରେ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ନ ଥାଏ ।ତେବେ ବିଭିନ୍ନ ଅଂଚଳର ଭାଷାକୁ ସ୍ଥାନୀତ କରିବା ସୀମିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ଭବପର ହେଉ ନଥିବାରୁ ସଂକଳିତ ଶବ୍ଦକୋଷ ରାୟଗଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାର ବିଷମକଟକ ଅଂଚଳର ଭାଷାକୁ ଆଧାର କରି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି ।

ଆମେ ଆଶା କରୁଛୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ **ଓଡ଼ିଆ – କୁଭି – ଶବ୍ଦକୋଷ**କୁ ପାଠକେ ଉଦାରତାର ସହ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧନ ଦିଗରେ ଆମକୁ ସହଯୋଗ କରିବେ ବୋଲି ଆଶା ଓ ବିଶ୍ୱାସ ।

ଅଧ୍ୟକ୍ଷ
ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉନ୍ନୟନ ପରିଷଦ
ରାୟଗଡ଼ା

ଅ

ଅଦା	:	ଅଦା ରସ ଦେହ ପାଇଁ ଭଲ।
ଆଦା	:	ଆଦାରାସା ଆଗାଂ ତାକି ନିହିଁ।
ଅଠର	:	ଅଟର
୨୮ (ଅଠେଇଶୀ)	:	କଡ଼େ ଅଟର, ର କଡ଼ି ଆଟ
ଅଙ୍ଗୁର	:	ଅଙ୍ଗୁରୀ/ଆଙ୍ଗୁରୀ
ଅଲଡ଼ି	:	କୁଚା ଜୁଡୁଙ୍ଗା
ଅଣ୍ଡା	:	ଅଣ୍ଡା ତରକାରି
ତଲା	:	ତଲା କୁଛା
ଅରୁଆ ଚାଉଳ	:	ଗୁରୁବାରରେ ଅରୁଆ ଚାଉଳ ପୂଜା ହୁଏ।
ଆଡ଼ାଗୁ ମାଜିଁ (ପାରାଙ୍ଗା)	:	ଲାକି ଓ୍ୱାରାଦିନା ଆଡୁଗୁମାଜିଁ ପୂଜା ଆନୁ
ଅଁଳା	:	ଅଁଳାଖଟା ଲାଗେ।
ଜୁର୍ଅ	:	ଜୁର୍ଅ ଆମେଡ଼ିଆନେ
ଅଖ	:	ଅଖ ଶଗଡ଼ଚକ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର ହୁଏ।
ଇରୁସୁ, ଇରସୁ, ହିର୍ସୁ	:	ଇରୁସୁ ଶଗଡ଼ ଗିଲତା ଲାଗିନେ
ଅଣ୍ଟା	:	ଟେଡ଼ିଲି, ଟେଡେଲି
ଅସରପା	:	ଲେଡ୍ରୁ, ବେଲାପରଣ୍ଡ
ଅନ୍ଧାର	:	ଅନ୍ଧାରକୁ ପିଲା ଡ଼ରନ୍ତି
ଆନ୍ଧାରି / କାଡ଼କି	:	ଆନ୍ଧାରିତା ମିଲାଁ ଆଜିନେରି
ଅନୁମାନ ମାପ	:	ଅନୁମାନ ମାପା
ଅଯୁତ	:	ଅଯୁତ
ଅଷ୍ଟମ	:	ଆଟ, ଆଟ କିଲାସି
ଅମୃତଭଣ୍ଡା	:	ଅମୃତି, ଅମୃତି (ଉମୃତୁ)
ଅନାମି	:	ନୋବୁ
ଅଶ୍ୱତ୍ଥ□ଗଛ	:	ଅଶ୍ୱତ୍ଥ□ଗଛ ତଳେ ଥଣ୍ଡାଲାଗେ
ପିପିଡ଼ିମାରା	:	ପିପିଡ଼ି ମାରା ତାଲୁଣି କାକୁରି ଆନେ।
ଅମାବାସ୍ୟା	:	ଅମାବାସ୍ୟା ଦିନ ପୂଜା କରନ୍ତି
କାଡ଼କି	:	କାଡକି ଦିନା ତା ପୂଜା କିନା
ଅପରଦିନ	:	ରେଆଲା, ରେଏ୍ଲା

ଅତିଥି	:	ସେ ଆମର ଅତିଥି
ଗତେଏଁ	:	ଏବାୟ୍ଁ ମା ଏଓ୍ୱାଇଁ ମା ଗତେଏଁ

ଆ

ଆମ୍ବ	:	ଆମ୍ବଗଛ
ମାହାଁ	:	ମାହାଁମାରା
ଆଳୁ	:	ଆଳୁଭଜା
ଆଲୁ ଓ୍ୱାହାନା (ଆଲୁ)	:	ଆଲୁ କୁଚ୍ଚ
ଆଖୁ	:	ତେଣ୍ଡା
ଆତ	:	ସିତାଭୋଗ୍ର, ସିତାପଲ
ଆପୁଲ୍	:	ଆପୁଲ୍
ଆଖି	:	ମୁଁ ଆଖିରେ ଦେଖିଲି
କାନୁ	:	ନା କାନୁତା ହେଣ୍ଡାମାଛେଏ
ଆଣ୍ଡୁ	:	ମେଣ୍ଡା
ଆଙ୍ଗୁଠି	:	ଓ୍ୱେଞ୍ଜୁ / ଓ୍ୱେଡାମା, ଓ୍ୱେଡ଼ମା
ଆଠ(୮)	:	ଆଟ
ଆକାଶ	:	ଆକାଶ ବେଶି ସୁନ୍ଦର
ହାଗୁ	:	ହାଗୁ ପଦୁ ନେହିଁରି (ହାଗୁ ହାରେକା ନେହିଁ)
ଆଜିକାଲି	:	ଇରାଗାଲା, ନିଞ୍ଜୁଓ୍ୱେଏ
ଆସ	:	ଓ୍ୱାମୁ (ଓ୍ୱାଦୁ)
ଆଙ୍କିବା	:	ଚିତରକିନା
ଆମ୍ବଗଛ	:	ମାହାଁମାରା
ଅଙ୍ଗୁରଗଛ	:	ଆଙ୍ଗୁରିମାରା
ଆଖୁ	:	ଆଖୁରସ ମିଠାଲାଗେ
ତେଣ୍ଡାମାରା (ତାଣ୍ଡାମାରା)	:	ତାଣ୍ଡାରାସା ଆଡ଼ଙ୍ଗୁଁ ଆନେ
ଆଷାଢ	:	ଆସାଡ଼ି
ଆଶ୍ୱିନ	:	ଦାଶରା
ଆମ୍ବପତ୍ର	:	ମାହାଁଆକୁ
ଆର୍.ଆଇ	:	ରିବିଣିବାବୁ

ଇ

ଇଟା	:	ଇଟାରେ ଘର ବାନ୍ଧିବା
ଇଟି୍ଲା	:	ଇଟିଲା ଟା ଏଜ କେପିନ (ଇଟିଲାତା ଇଲୁକେପିଆନେ)
ଇଚ୍ଛା	:	ତୁମ୍ ଇଛା
ଇଷ୍ଟ, ଇଚା	:	ମି ଇଷ୍ଟ, ମି ଉଚା (ନି ଇଚ୍ଛା)
ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ	:	ଇନ୍ଦଧନୁର ସାତରଙ୍ଗ ।
ଢେଣିକି, ବିବିଡିଓ୍ୱାଲି	:	ବିବିଡ଼ି ଓ୍ୱାଲିଟା ସାତଗୋଟା / ରଙ୍ଗ
ଇଶାରା (ଠାର)	:	ଠାର ମାରି ଡ଼ାକିଲା ।
ହୁଟିନା	:	ହୁଟିନା ଆର୍ପିତେ

ଈ

ଈଷା (ଲଙ୍ଗଳଦଣ୍ଡା)	:	(ଈଷା)

ଉ

ଉଇ	:	ଉଇ କାଠ ଖାଏ ।
ଲିମ୍ମୁ	:	ଲିମ୍ମୁ ମାରାଇ ତିନେ
ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ	:	ଚନ୍ଦ୍ରର ଆଲୁଅ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ।
ଉଜୁଡ଼ି, ଉଜେଡ଼ି, ଉଜିଡ଼ି	:	ଲେଞ୍ଜୁକାରା ଉଜୁଡ଼ିଆନେ
ଉକୁଣୀ	:	ପେନୁ / ପେଣକା
ଉଣେଇସି	:	ଅଣିସି
ଉଷୁନାଚଉଳ	:	ଉପିତା ମାଜିଁ, ଉସାଁ ପାରଙ୍ଗା
ଉଚ୍ଚତା	:	ପାଢ଼ିନି, ପାଢ଼ି ଲେଗ
ଉଡାଜାହାଜ	:	ଉଡ଼ାଜାଜ, ଉଡ଼ାଜାହାଜି
ଉଆଁସ	:	କାଡ଼କି
ଉଇଁବା (ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ)	:	ଓ୍ୱେଡ଼ା ହନାଦି (ହାନେ)
ଉଚ୍ଛନ୍ନ	:	ବେଶିରାହାଁ
ଉଠ (ଉଠିବା)	:	ନିଙ୍ଗିନା
ଉପାଡ଼ିବା	:	ରେନା
ଉଧାର (ଋଣ)	:	ବାକି (ରିଣା)
ଉପବାସ	:	ଉପାସି

ଉପସ୍ଥାନ (ଉପସ୍ଥିତି)	:	ତେବାଆନ (ମାଟିଁ)
ଉପରେ	:	ଲେଗଅଁ
ଉଭୟ	:	ରିକକି
ଉସୁନା	:	ଉପିତି (ଉପିତି ମାଜିଁ)

ଊ

ଊଣେଇସି (୧୯)	:	ଅଣସି ର
ଊଣା	:	ଇତିକା, ଇଛକ
ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ (ଉଚ୍ଚ)	:	ପାଡ଼ାଆହାମ୍‌ନେ (କୁଇ) (ପାଡ଼ାଆହନେ)

ଋ

ଋଣ	:	ବ୍ୟାଙ୍କ୍‌ରୁ ଋଣ ମିଳୁଛି
ରିଣା	:	ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ତା ରିଣା ମେଡ଼ାଆନେ
ଋଷି	:	ଋଷିଁ
ଋତୁ	:	ଶୀତ ଋତୁରେ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରଚୁର ମିଳେ
ଓ୍ୱେଡ଼ା (ପୁୟୁଁଓ୍ୱେଡ଼ା)	:	ପେନି ଓ୍ୱେଡ଼ା ତା ତିନିବା ପଦୁ ମିଡ଼ାଆନେ/ ପେନିଓ୍ୱେଡାତା ତିନିକାଦି ଏହାକା ମେଡାଆନେ।

ଏ

ଏକ(୧)	:	ଏକ, ରଣ୍ଡି
ଏକଷଠି (୬୧)	:	ତିନିକୋଡ଼ି ରଣ୍ଡି
ଏଗାର (୧୧)	:	ଏଗାର
ଏଣ୍ଡୁଅ	:	ଗତା / ଡ଼ୁଗା (ଗଗ)
ଏଣ୍ଡିପୋକ	:	ଏଣ୍ଡିପୋକ ଗୋଟିଏ ଗଛରେ ବସା ବାନ୍ଧିଛି
ଗସା (ଗୋହଁ)	:	ଗସା (ଗୋହଁ) ପିଡ଼ିୟଲି ର ମାରାତା ଗସା ଗାସା ମାନେ
ଏକକ	:	ରଣ୍ଡି ର
ଏକତା	:	ରଇଁ, ରୁଣ୍ଡିନା
ଏଇଠି	:	ଇଦି

ଏଣୁ	:	ଇଲିକି, ଏଦାକି
ଏଭଳି	:	ଇଲିକେଁ, ଏହେଁକି

ଐ

ଐରାବତ	:	ହାତି
ଐତିହାସିକ	:	ଏମାନଙ୍କ ଐତିହାସିକ କଥା ଅଛି
ପୂର୍ବାକାତା	:	ଏଓ୍ୱାରାପୁର୍ବାକାତା ମାନେ

ଓ

ଓଟ	:	ଉଟୁ
ଓଠ	:	ଲୁଡ଼ା, ଲଡ୍ଡୁ
ଓଜନ	:	ବୋହୁ / ପିକିନା, ଅଜିନ
ଓଟାରିବା	:	ରେନା
ଓପାସ (ଉପବାସ)	:	ଉପାସି
ଓଲଟା	:	ଉଲୁଟା
ଓଳି	:	ଆଜି ଗୋଟିଏ ଓଳି ଥିଲି ।
ରଅଲି	:	ନିଞ୍ଜୁ ରଅଲି ମାଛେ ଏଁ ।
ଓହ୍ଲାଇବା	:	ଡଙ୍ଗରରୁ ଓହ୍ଲାଇବା
ରେନା	:	ନେଡିଟିନୁ ରେନ୍(ହୁରୁଟି ରେନା)
ଓସାର	:	ତୁମଘର ଓସାର
ଅହରି (ଅହେରି)	:	ମିଏଲୁ ଅହେରି

ଔ

ଔଷଧ	:	ଔଷଧ ଖାଅ
ଅଶା (ଅସା)	:	ଅଶା ତିନିମୁ
ଔଷଧାଳୟ	:	ଆଶା ଦକାନି

କ

କେଉଁଠି	:	କେଉଁଠି ଅଛ
ଅବୁଉଁ / ଏମିଆ	:	ଅବୁଉଁ ମାଞ୍ଜି
କ'ଣ	:	ଆନ୍ଦି / ଆନାଆ

କାଙ୍କଡ଼	:	କାକଓ୍ୱାଡ଼ି / କକଟି, ବାକାଟପେରି
କାହାଣୀ	:	ବୁଢା ବାପାଠାରୁ କାହାଣୀ ଶୁଣିବା ।
ଶାଗ୍ରମି, କେରକଣ୍ଡି	:	ମୁସଲା ଆବା କେରକଣ୍ଡି ପୁନ (ମୁସଲା ଆବାତାଟି ଗ୍ରାସମି ଓ୍ୱେନା)
କଜଳ	:	କାଟିକି
କାର୍ତ୍ତିକ ମାସ	:	ଦିଆ ଲେଞ୍ଜୁ / ଦିଓ୍ୱାଲେଞ୍ଜୁ
କଳା	:	କାଡ଼ିନାଇଁ (କାଡ଼ି)
କୃଷ୍ଣରଙ୍ଗ	:	ମୟୁର ର ରଙ୍ଗ କୃଷ୍ଣ ଅଛି, (ମେଲୁ କୃଷ୍ଣ ରଙ୍ଗ ଆୟାନେ)
କୂଅ	:	କୁହି, କୁହୁ (ହୁଓ୍ୱା)
କୃଷକ	:	ତାସିୟା
କେନ୍ଦୁ	:	ଦୁରି
କଙ୍କି	:	ଗିଗିଁଲି, ବିମ୍ବିରି
କଅଁଳ ପତ୍ର	:	କଡଗିଆକୁ
କଙ୍କଡ଼ାବିଛା	:	କାଚାକପି
କଳା ଭଅଁର	:	ବଅଁରାଓ୍ୱିହାଁ
କୋଇଲି	:	କଟଲାଦେସ୍କି
କୋଳଥ	:	କଡ଼ତାଁ (କଡ଼ାଁ)
କାନ୍ଦୁଲ	:	କାଙ୍ଗା
କୋସଳା	:	ଏବର୍ଷ କୋସଳା ଭଲ ହେଲା ।
କହଡ଼ା	:	ଇବାର୍ଷା କହଡ଼ା ନେହି ଆତେ।
କାଲି	:	ଓ୍ୱିଏ
କ୍ରମିକ ନଂ	:	ଟଡ଼ ରେଫି
କଠଉ	:	କଠଉ ପିନ୍ଧିଲେ କାଦୁଅ ଲାଗିବ ନାହିଁ ।
ପାଦୁଁ, କଟଓ୍ୱାଁ	:	ପାଦୁଁ ତୁରିପିତେଁ ନାଦ୍ରାଲାଗାଏଁ (କଟଓ୍ୱାଁ ତୁତେଁ ଲାଦିଆଏ)
କାଉ	:	ସକାଳୁ କାଉ ରାବ କରେ
କାଓ୍ୱା	:	ଲାଆସି କାଓ୍ୱା କିଡ଼ିନେ
କଇଁଫୁଲ	:	ବାନ୍ଦାପୁୟୁ
କଳ	:	ଧାନ କଳ
ମିଲି, ମିଲୁ	:	କୁଲିଁ ମିଲି
କାମ	:	ସରକାରୀ କାମ
କାମା	:	ସରକାରୀ କାମା

କୁକୁଡ଼ାଘର	:	କୁକୁଡ଼ା ପୂଜା ଦେବୁ
କସ୍ବାଏଲୁ, କୟୁ କୁଡ଼ା	:	କସ୍ବା ପୂଜା ହିନାବୁ
କଟୁ	:	କୁଟୁ, ବୁଟୁ
କୁଟୁଣି	:	କୁଟୁଣି ଦ୍ୱାରା ମାଣ୍ଡିଆ କୁଟିବୁ
ହେନିଁ	:	ହେନି ଟା କୁଲିଁ ଉହୁନାବି
କଷ୍ଟା	:	ହାପୁ
କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ା	:	ଗଷ୍ଟପୁୟୁମାରା
କାନ	:	କ୍ରିଉଁ
କନିଷ୍ଠ	:	କାଣିଓ୍ୱେଞ୍ଜୁ
କାନ୍ଧ	:	କାନ୍ଦା
କାନ୍ଦିବା	:	ଡିନା
କୋଡିଏ	:	କଡ଼ାକା, କଡ଼େକା (ର କୋଡ଼ି)
କାଖ	:	କାକା, କାକ୍ନା
କୁକୁର	:	କୁକୁର ଟା ଆମରି
ନେହୁଁଡ଼ି, ନାହୁଡ଼ି	:	ନେହୁଡ଼ି ମାଦି
କୁମ୍ଭୀର	:	କୁମ୍ଭେରି, ଗୁମ୍ଭେରି
କଙ୍କଡ଼ା	:	କଙ୍କଡ଼ା ମାଂସ ଭଲ
କୁପି, ଜାନା	:	ଜାନା ଉଗାଂ ନେହି/କୁପି ଉଗାଂ ନେହି ।
କଇଁଚ	:	ହେମ୍ବି
କୁଟ୍ରା	:	କୋଟ୍ରା / କୁହୁ
କୁକୁଡ଼ା	:	କୁୟୁ
କଜଳପାତି	:	ଦେସ୍କି, ଜେଞ୍ଜୁକି, ଜିପୁରି
କାଠହଣା	:	କୁର୍‌ପେଟି / ହାର୍‌ଗୁଣି, ଟିଟି କେରିଡ଼ି
କପାଳ	:	ମୁଞ୍ଜୁ / ନିଡ଼େଣି
କଲରା	:	କାର୍ଲା
କୁନ୍ଦରି	:	କାର୍‌ଟିକା (କାଟଅରି)
କନ୍ଦମୂଳ	:	ନାଁବଣପାକୁନା, ବଡ଼ପା ଗୁନା
କବାଟ	:	ଦାରା
କାଠଚମ୍ପା	:	ସାପାପୁୟୁ
କନିଅର ଫୁଲ	:	କହିର ପୁୟୁ, ମହିରି ପୁୟୁ

କ୍ରୟ	:	କଡ଼ିନା
କ୍ରମିକ	:	ଟଟ୍‌ଡେପାନା
କିଆଫୁଲ	:	କିୟାପୂୟୁ
କଢି	:	ମଗଲା, ବସ୍ୱ
କଳାବର୍ଣ୍ଣ	:	କାଡ଼ିନାପି
କେଜି	:	କେଜିଏ ସପୁରି କେତେ ?
ତୁଲୁ / କେଜି	:	ତୁଲୁତା ଭୂଇଁ ପାଣସା ଏଚକା
କଳାପଟା	:	କଲାପାଟାଆ, କାଡ଼ିନି ପାଟା ।
କହୁଁଣି	:	କହଁଣି
କଲମ	:	କଲମରେ ଲେଖନ୍ତି ।
ପେନୁ, କଲମ କାଡ଼ି	:	ପେନୁ ତା ଲେକାକିନା
କାଗଜ	:	କାଗଜ, ସିଟିଆକୁ
କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ	:	ଅପିସି
କୃଷକ	:	କୃଷକ ଚଷ କରେ ।
ତାସିଆ	:	ତାସିଆ ଚଷା କିନେନି ।
କଣ୍ଢେଇ	:	ବମା
କାମକର	:	କାମାକିମୁ (କାମାକିଦୁ)
କଲମି	:	କାନ୍ଧି
କମଳା	:	ଶୀତ ଦିନେ କମଳା ମିଳେ ।
କମଲା	:	କମଲା ପେନି ଓ୍ୱେଡ଼ାମେଡ଼ାନୁ ।
କାହାସ୍ଥାନ	:	ଆମ୍ବରିବାସା
କାର	:	କାରୁ
କଜଳ	:	ଝିଅମାନେ ଆଖିରେ କଜଳ ଲଗାନ୍ତି
କାଟିକି	:	ବୁଢ଼ି କାନୁତା କାଟିକି ଇଟିନୁ (ଦାଦାଁ କାନୁତା କାଟିକିଇଟିନୁ)
କାକୁଡ଼ି	:	ମୁଣ୍ଡ୍ରା
କାଯୁ	:	ଉହାଗହଅଁ (ବାଲେପାଣ୍ଡୁ) ପୁଞ୍ଜୁ
କଦଳୀମଞ୍ଜା	:	ତାଡ଼ିକତ (ତାଡ଼ିଜାଲା)
କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ	:	କାଡ଼କି
କୁକୁଡ଼ାପିଲା	:	କୟୁହିପା
କାନ୍ଦୁଲପର୍ବ	:	କାଗଂପାରୁବୁ

କାର୍ତ୍ତିକମାସ	:	ଦିଓ୍ୱିଲେଞ୍ଜୁ / ଦିଓ୍ୱଡ଼ାଲେଞ୍ଜୁ
କୂଅ	:	କୁହି / ହୁଓ୍ୱା, ବିହୁ
କୃଷକ	:	ତାସିୟା
କୁଣିଆ	:	ଗତା ଗତେଏଁ
କୁମ୍ଭାଟୁଆ	:	ଗୁମିଟିପଟା (ଗୁମେଟିପଟା)

ଖ

ଖଜୁରୀ	:	ସିନ୍ଧି
ଖଜା	:	ଯାତ୍ରାର ଖଜା
କଜା	:	ଯାତରା କଜା
ଖଜୁରୀଗଛ	:	ସିନ୍ଧିମାରା
ଖଇରିଆବାଳ	:	ପିଲାଟିର ବାଳ ଖଇରିଆ ଦେଖାଯାଉଛି ।
ଗଡ଼ାବାଣାଁ	:	ଡଲା ତ୍ରାୟୁଁ ବାଣାଁ ଗଡ଼ା ବାଣାଁ ଲେଏଁ ଦିସା ଆହିନୁ ।
ଖଡ଼ିକା (ଝାଡୁ)	:	ଜାତ୍ରା
ଖଟା	:	ଟମାଟ ଖଟା ଆଣ
ଆମ୍ବେଡ଼ି	:	ବେଜେରା ଆମ୍ବେଡ଼ି ତାଦୁ
ଖୁଣ୍ଟି	:	ମୁଣ୍ଡା
ଖାଇବା	:	ତିନା
ଖଟ	:	ଖଟରେ ବାବୁ ବସିବ ।
ଗାଟିଲି, କାଟିଲି	:	ଗାଟିଲି ତା ବାବୁ କଗିନିଁ ।
ଖପୁରୀ	:	ଟାପିଣି, କାପିରି

ଗ

ଗହମ	:	ଗମ
ଗୁଣନ	:	ଗୁଣନ
ଗୁଣ	:	ଗୁଣୁ
ଗଢେଇବା	:	ଗୁରପିନ
ଗାଈ	:	ଗାଈ(ମୋଇଁ) (କଡ଼ି)
ଗାଁ	:	ତୁମ ଗାଁ ଲୋକ

ନାୟୁଁ	:	ମି ନାୟୁଁ ଲୋକୁ
ଗଢ଼ି	:	କେପିନା
ଗୋଲ	:	ଟୁବେରି
ଗରମ	:	ଗରମ ତରକାରୀ ।
ଓ୍ୱେହନାଦି	:	କୁଛା ଓ୍ୱେହନାଦି ।
ଗୟଳ	:	ହମା
ଗଧ	:	ଗଧ କାଠ ଆଣିବ ।
ଗାଡ଼ଦେ	:	ଗାଡ଼ଦେ ଓ୍ୱେର୍‌କା ତାନେ ।
ଗାତ	:	କାଡ଼୍‌ଦି, ଜିଲା (ଗ୍ୱାୟୁ)
ଗାଇବା	:	ପାଟିନା, ଅଟିନା
ଗାର	:	ଗିରା
ଗମ୍ଭାରିଗଛ	:	ଗାମ୍ଭିରିମାରା
ଗେଣ୍ଡୁଫୁଲ	:	ତାସାପୂୟୂ (ଓ୍ୱେହାପୁୟୁ)
ଗଛର ଶାଖା	:	ମାରାକାମ୍ବା
ଗୋବରପୋକ	:	ଡାପି ପରଣ୍ଡ
ଗୋବର	:	ଡାପି
ଗାଲ	:	ଗେଲା
ଗଳା	:	ଶକା / ହେରକି
ଗହମ ଅଟା	:	ଗହମଗୁଣ୍ଡା
ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା	:	ହିର୍‌ଅଣି
ଗୁହାଳ	:	ଗୁହାଳରେ ଗାଈ ବାନ୍ଧିବା ।
ହାଲା	:	ହାଲାତା କୋଡ଼ି ଗାହାନା ।
ଗ୍ରୀଷ୍ମଋତୁ	:	ଗ୍ରୀଷ୍ମଋତୁରେ ବାହା
କାରାଁଓ୍ୱେଡ଼ା	:	କାରାଓ୍ୱେଡ଼ା ତା ହେଡ଼ି/କାରାଓ୍ୱେଡାତା ବିହା
ଗୁରୁବାର	:	ଲାକିଓ୍ୱାରା, ଲକ୍ଷ୍ମିଓ୍ୱାରା
ଗତକାଲି	:	ଗତକାଲି ଗଲେ
ରେଏଲା	:	ରେଏଲା ହାନ
କଜଳ	:	କାଟିକି
କାକୁଡ଼ି	:	ମୁଣ୍ଡା
କାୟୁ	:	ଉହାଗହଅଁ, ଉହାଗୁଞ୍ଜୁ

କଦଳୀମଞ୍ଜା	:	ତାଡ଼ିକତା, ତାଡ଼ିଜାଲା ଗୁଁହାରକପିକିଚା
ଗଞ୍ଜାକୁକୁଡ଼ା	:	ଗଞ୍ଜାକୟୁ
ଘଣ୍ଟପର୍ବ	:	ଆମ ଗାଁରେ ଘଣ୍ଟପର୍ବ
ଘଣ୍ଟପାରବୁ	:	ମା ନାୟୁଁ ତା ଘଣ୍ଟ ପାର୍‌ବୁ
ଗୁମ୍ଫା	:	ପାଉ
ଗୁଳି	:	ଗୁଲି (ବନ୍ଧୁକରେ ବ୍ୟବହାର ଗୁଲି) ବାଣାତା ନେହନାଦି
ଗାଡ଼ି	:	ଗାଡ଼ି
ଗୀତ	:	ମେରୀଆ ଗିତ ଗାଅ
ପାଡ଼ମ୍ବୁ (ପାଣୁବୁ), ଗାଣେ	:	ମେରିଆ ପାଚାବୁଁ ପାଚାଦୁ
ଗିନା	:	ତାଟିଆ / ସିପା
ଗଛ	:	ମାରା
ଗୋଡ	:	ଗୋଡ଼ରେ ଠିଆ ହେବା
କଡ଼ା / କାଲୁ	:	କଡ଼ା ତା ଲିନା
ଗଣେଶପୂଜା	:	ଗାଣେଶିପୂଜା
ଗାର ଟାଣିବା	:	ଗାରେକିନା/ ଗିରାରେନ ।
ଗ୍ରାମ	:	ନାୟୁଁ / ନାଟ
ଗଢେଇବା	:	ଗୁରୁପିନା / କେପିନା
ଗାମୁଛା	:	ଗାମୁସ୍ତୁ, ଗାମୁଚା (ଗାମ୍‌ତା)
ଗୋଳିଆପାଣି	:	ଗଲଁ ଏୟୁଁ (ଗଡଙ୍ଗି ଏୟୁ)
ଗୋଇଠି	:	ଗୁନା
ଗୋଲାପ ଫୁଲ	:	ଗୁଲାପି ଫୁୟୁ
ଗଛର ଛାଲି	:	ବରଗଛର ଛାଲି ମୋଟା ।
ମାରାତି ପାଲା	:	ପରଡ଼ିମାରାତା ପାଲା ବାହାଡ଼ି ।
ଗଛର ପତ୍ର	:	ମାରା ତା ଆକୁ
ଗଛର କାଣ୍ଡ	:	ମାରା ତି କାନ୍ଦି
ଗଛର ଓହଳ	:	ମାର ତି ହିରୁ
ଗଛର ଗଣ୍ଡି	:	ବରଗଛର ଗଣ୍ଡିବଡ଼ ।
ମାରତା ଡ଼ାକି	:	ପରଡ଼ିମାରାଡ଼ାକି କାଜାଇ ।
ଗଜା	:	ଗାଜା
ଗୋରା	:	ଡ଼ଙ୍ଗିନା

ଗୋବର ପୋକ	:	ଡ଼ାପି ବରଣ୍ଡ
ଗେଣ୍ଡା	:	ଗଣକା, ଗଲା
ଗୁଣନ	:	ଗୁଣକିନା
ଗେରୁଆ	:	ଗେରୁ ରାଙ୍ଗୁ
ଗୁଲି	:	ଟପା / ତୁନ୍ଦା
ଗୁଟା ହଳଦୀ	:	ଗୋଟା ହିଙ୍ଗା
ଗାଈଗୁହାଳ	:	କଡିଁ ହାଲା

ଘ

ଘର	:	ତୁମ ଘର ଛଣଘର
ଇଲୁ	:	ମି ଇଲୁ ଓ୍ୱିକାଇଲୁ
ଘଟଣା	:	ଗଟଣା
ଘରମଝି	:	ଘର ମଝିରେ ରାନ୍ଧନ୍ତି
ଇଲୁମାଦିଏ (ମାଦ୍ରିଏଜ)	:	ଇଲୁ ମାଦିଏ ଓ୍ୱାଜିନ
ଘର ର ଶେଷଘର	:	ଡ଼ାପା
ଘରରତାଜା	:	ଆଟୁ / ପାପି
ଘଣା	:	ଆଖୁ ଘଣାରେ ପେଡ଼ାଯାଏ ।
ଘାଣା	:	ଡେଣ୍ଡା ଘାଣା ତା ପିଛି ଆନେ ।
ଘୋଡ଼ା	:	ଗଡ଼ା
ଘିଅ	:	ଦୀପରେ ଘିଅ ବ୍ୟବହାର ହୁଏ ।
ଗିଉ	:	ବ୍ତାତିତା ଗିଉ ବ୍ୟବହାର ଆନେ
ଘୁଷୁରୀ	:	ପାଜି
ଘୁଷୁରୀଶାଳ	:	ପାଜି କୁଡ଼ା
ଘରଚଟିଆ	:	ପାଗାପାଟା, ଆର୍ଣ୍ଣାକାଟି, ଓ୍ୱେହାକାଟି

ଚ

ଚକ	:	ଗିଲା
ଚଟୁ	:	ହାଟ୍ଓ୍ୱା
ଚଷମା	:	କାଟିଣକାଦିଲାଁ, ତଷମା

ଛୋଟବଡ଼	:	ମିଲାଦିକାଜାଦି
ଚପଲ	:	ସେପୁଇଁ / ପାଣ୍ଡେ / ସାପୁଁ
ଚୁଲି	:	କାଠ ଚୁଲି ପାଇଁ
ହଲୁ	:	ଓ୍ୱେରକା ହଲୁ ତାକି
ଛେଳି ଗୁହାଳ	:	ଗରିକୁଡ଼ା, ଅଡ଼ା କୁଡ଼ା
ଚାରି	:	ସାରି (ରପୁଞ୍ଜା)
ରୁଟି	:	ଜୁତୁ
ଚନ୍ଦନଗଛ	:	ଚନ୍ଦନ ଗଛ ଦେଖିବାକୁ ସୁନ୍ଦର ।
ସନ୍ଦନ ମାରା	:	ସନ୍ଦନା ମାରା ହେଏଟଁ ନିହାଦି ।
ଚା ଗଛ	:	କାଫି ମାରା (କାପି ମାରା)
ଚୁଚୁନ୍ଦ୍ରା	:	ସୁପେଏସି
ଚମ୍ପାଫୁଲ	:	ଚମ୍ପାଫୁଲ ବାସନା
ଚମ୍ପାଫୁନ୍ଝୁ (ଜାପି ପୁଙ୍ଗା)	:	ଚମ୍ପାପୁନ୍ଝୁ ବାସାଣି
ଚିତ୍ର	:	ସିତର (ବୁଟୁ)
ଚକୁଳି	:	ହେରାଆ
ଚୁଡ଼ା	:	ସିଓ୍ୱାଡ଼ା
ଚଉକି	:	ଚଉକିରେ ଆଙ୍କା ବସନ୍ତି ।
ଚେରୁ କୁରୁଚି	:	ଚେରୁ ତା ଆଙ୍କା କଗିନିଁ ।
ଚଉଦ	:	ସଉଦ
ଚ୍ହା	:	କାପି
ଚଷୁ	:	ଧାନରୁ ଚଷୁ ବାହାରେ
କୁଣ୍ଡା	:	କୁଲିଙ୍ଗା ଟିପଲଗୁମେଡ଼ାନେ (କୁଲିତାଁ କୁଣ୍ଡା ମେଡାଆନେ ।)
ଚକଲେଟ	:	ସାକିଲେଟି
ଚମଡ଼ା	:	ତଲୁ (ତଲୁ)
ଚନ୍ଦନ	:	ସାନ୍ଧାନା
ଚିହ୍ନିବା	:	ସିନ୍ନି କନଦି, ହେଣ୍ଡୁ, ସିନ୍ନି
ଚର୍ମ	:	ତଲୁ (ଦେହର ଉପର ଅଂଗଟି ଚର୍ମ କୁହାଯାଏ) ଆଙ୍ଗାତି ତଲୁ (ପାଣ୍ଡା)
ବିଛଣା	:	ସାପା
ଚନ୍ଦ୍ର	:	ଲେଞ୍ଜୁ

ଚେର	:	ସପୁରୀ ଚେର
ହୀରୁ	:	ଭୂମି ପାଣାସା ହିରୁ।
ଚାବି	:	କୁଞ୍ଚିକାଡ଼ି
ଅଟା ଚକଟିବା	:	ଗୁଣ୍ଡା ଆଲପିନା, ଆଟ୍‌ପିନା
ଚଟାଣ	:	ପିଣ୍ଡା
ଚଢେଇ	:	କି ଚଢେଇ ?
ପଟା	:	ଏନାପଟା ?
ଚିଠି	:	କାହାର ଚିଠି
ସିଟି	:	ଏମ୍ପିରି ସିଟି
ଚମ୍ପେଇନାଳୀ	:	ଗିଡ଼ିଲି / ଜତ୍ରକି, ଗିତସ୍କି ଗିଡିହିଁ
ଚାଉଳ	:	ମାଞ୍ଜି
ଚାରକୋଲି	:	ରେଖା, ସେରବି
ଚୂନା	:	ଗୁଣ୍ଡା
ଚୈତ୍ରମାସ	:	ହିରିୟାଲେଞ୍ଜୁ
ଚନ୍ଦ୍ରଗ୍ରହଣ	:	ଲେଞ୍ଜୁ ଗ୍ରାହାଣା
ଚୁଡ଼ି	:	ଗାଜୁ
ଚିହ୍ନିବା	:	ଅକ୍ଷର ଚିହ୍ନିବା
ପୁନାଇ / ସିନିକିନା	:	ଆକିରି ସିନିକିନା
ଚତୁର୍ଥ	:	ସାରି
ଚକି	:	ଯାତାଓ୍ୱାଲି
ଚଇତ୍ରପର୍ବ	:	ଚଇତ୍ର ପର୍ବ କରୁ
ହିରେ ପାରବୁ / ହିରିୟା ପାରୁବୁ	:	ହିରିୟାପାର୍ବୁ କିନାବୁ
ଚାକର	:	ହଳିଆ (କବାରି)
ଚୋର	:	ସରୁ

ଛ

ଛତା	:	ମୋ ଛତା
ଗୁଡୁଗୁ	:	ନା ଗୁଡୁଗୁ
ଛଣ	:	ଓ୍ୱିକା
ଛେଳି	:	ଗରୀ / ଅଡ଼ା
ଛାରପୋକ	:	ନାକୁଣିଁ

ଛତୁ	:	ବର୍ଷା ଦିନେ ଛତୁ ମିଳେ
କୁତ୍‌କା, କୁନ୍ଦୁ	:	ପିୟୁ ୱେଡ଼ା କୁତ୍‌କା ମେଡ଼ାନୁ
ଛପର	:	ମୋ ଘର ଛପର ହେଇନି
ଇଲୁୱେଗିନା	:	ନାଏଜ, ନା ଇଜି ୱେଗି ଆଲେଏ, ଇଲୁ ୱେଗିନା, ଆଇଲାଏ,
ଛାତି	:	ସିପାଡାକି, ବୁକୁ
ଛାତ	:	ମାଡ଼ଦା (ତେପୁରି)
ଛଉ	:	(କୁଲିପୁୟୁ), ଯାଦୁ
ଛାଲ	:	ବାଘରଛାଲ ମୂଲ୍ୟବାନ ଅଟେ
ତଲୁ, ପାଣ୍ଡା	:	କ୍‌ଡାନି ତଲୁ ବେଶୀଦାରା
ଛୁଞ୍ଚି	:	ଛୁଞ୍ଚିରେ ଲୁଗା ବୁଣନ୍ତି
ସୁଜା	:	ସୂଜାର୍ଗି ହାନ୍ଦ୍ରା ତାଚିଆନେ
ଛାଞ୍ଚୁଣି	:	ହେପୁରୁ
ଛାଣିବା	:	ପାଣି ଛାଣିବା
ସାଣିକିନ	:	ଏୟୁ ସାଣିକିନା
ଛବି	:	ସିତ୍ର
ଛାୟା	:	ସାଇଁ
ଛୁଇଁ	:	ଛୁଇଁ ଏକ ଭଲ ପରିବା ଅଟେ
ମୁଲିଙ୍ଗା, ମୁନିଙ୍ଗା	:	ମୁନିଙ୍ଗା ରଣ୍ଡି ନିହି କୁଚା
ଛାତଘର	:	ସାଲପୁ ଇଲୁ
ଛୋଟା	:	ସଟା
ଛେପ	:	ହୁପୁକା

ଜ

ଜଳ	:	ଭଲ ପାଣି ପିଇବା
ଏୟୁ	:	ନେହିଁ ଏୟୁ ଉନା
ଜଙ୍ଗଲ	:	ଜାଡ଼ା
ଜାଳେଣୀ	:	ୱେର୍‌ଗୁ
ଜ୍ୱର	:	ମେଲେରିଆ ଜ୍ୱର
ନମ୍ବେରୀ	:	ମେଲେରିଆ ନମ୍ବେରୀ
ଜଳଖିଆ	:	ଜଲକିଆ
ଜମି	:	ଜମି ପଟା କର

ବୁମି	:	ବୁମି ପାଙ୍ଗା କିଦୁ
ଜନ୍ମ	:	ଜାନ୍‌ମାଣି, ଜାନାଣି (ଜାର୍‌ମା)
ଜହ୍ନ	:	ଲେଞ୍ଜୁ
ଜହ୍ନୀ	:	ଚିଚିଲି
ଜାତକ	:	ପାଞ୍ଜି
ଜନନୀ	:	ଆୟା
ଜନକ	:	ଆବା
ଜନ ସାଧାରଣ	:	ସବୁଲକୁ, ନର ମାନ୍ଦା
ଜମା କରିବା	:	ଇଟିନା : ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଟଙ୍କାଜମା କର (ବ୍ୟାଙ୍କତା ଟାକାଁ /ପବୁଁ ଜମା ଇଟିନା)
ଜନସଂଖ୍ୟା	:	ଭାରତର ଜନସଂଖ୍ୟା କେତେ: ଭାରତାତୀନରନାରୀ ସଂଖ୍ୟା ଏଚାକା
ଜନଗଣନା	:	ଭାରତରେ ଜନ ଗଣନା କରିବା
ନର ହେଜିକିନାଦି	:	ଭାରତତି ଲୋକୁଁ ହେଜିକିନା
ଜୋରିମାନା	:	ତାପୁ
ଜଟ	:	ଜାଟି
ଜଗନ୍ନାଥ	:	ମାହାପୁରୁ
ଜୀବନ	:	ଜିଉ, ଜେଲା
ଜିଭ	:	ଓ୍ୱେ ହରଲା, ଓ୍ୱେନ୍ଦୁରି
ଜିଆ	:	କାଣିରାଛୁ , କାଣିଲେନ୍ଦାରା
ଜୁଆଖେଳ	:	ପେକା କାହିନା
ଜାଦୁ	:	ତୋ ମୁହଁରେ ଜାଦୁ
ଦାଦୁ / ତାଦୁ	:	ନି ମୁକାନି ଦାଦୁ (ନି ମୁମୁତା ଦାଦୁ)
ଜଙ୍ଘ	:	ଯାଙ୍ଗା
ଜନା	:	ଜନାଚଷ ପାହାଡରେ କରାଯାଏ
କିଜନା, ଦଦନା (କେଡ଼ିଜନା)	:	ଡ଼କିଜନା ଚଷା ହରୁତା କିଞ୍ଚିଆନେ।
ଜ୍ୟେଷ୍ଠମାସ	:	ଜାଟାଲେଞ୍ଜୁ / ଲାଣ୍ଡି ଲେଞ୍ଜୁ
ଜିନିଷପତ୍ର	:	ଆଲାମାଲା
ଜୁଲୁଜୁଲିଆପୋକ	:	କୁଣେକେଟି / କୁଣୁକାଡେଲି

ଜିଲ୍ଲାପାଳ	:	ଜିଲାରେ ବଡ଼ ଜିଲ୍ଲାପାଳ
କଲକ୍ଟର୍	:	ଜିଲାତା କାଜା କଲକ୍ଟର୍

ଝ

ଝରକା	:	ଜରକା
ଝରଣା	:	ଉଟା / ଝାରାଣା
ଝଡତୋଫାନ	:	ଝଡ଼ତୋଫାନ ଆସିଲେ ଘରଦ୍ୱାର ଭାଙ୍ଗିଯାଏ
ଗାଲିପିୟୁ	:	ଗାଲିପିୟୁ ଓ୍ୱାତେଁ ଇଲକା କାଣ୍ଡା ମେଗାହାନୁ
ଝିଟିପିଟି	:	କାଚାଡ୍ରର୍ଗ / ଡ୍ରଗି
ଝୁଡଙ୍ଗ	:	ଜୁଡୁଙ୍ଗା
ଝିପିଝିପି ବରଷା	:	ଜିପିରି ଜିପିରି ପିୟୁ
ଝାଳ	:	ଗାମା
ଝାଡୁ	:	ହେପୁରି
ଝୋଟ	:	ଜେଲେଙ୍ଗା
ଝିମା ଧରିବା	:	ବହୁତ ସମୟ ବସିବାରୁ ଗୋଡ଼ ଝିମା ଧରିଛି ।
ହୁଞ୍ଜାହାନେ	:	ହାରୁଁ ବେଲା କଗିତାକି କଡା ହୁଞ୍ଜାହାଜାନେ ।
ଝିଙ୍କ	:	ସ୍ରାହିଁ
ଝିଙ୍କାରୀ	:	ବର୍ଷା ଆଗମନରେ ଝିଙ୍କାରୀମାନେ ଉଡ଼ିବୁଲନ୍ତି ।
ଗ୍ରିଙ୍ଗେଲି	:	ପିୟୁ ଓ୍ୱାହିନାଦାଁ ହେସ୍ତାନା ଗ୍ରିଙ୍ଗେଲିକା ଉଡ଼ାଆନୁ ।
ଝାଙ୍କିରି	:	ଝାଙ୍କିରି ସାଧାରଣତଃ ସାହି ମଝିରେ ଥାଏ ।
ଜାକିରି, ଦାର୍ଣ୍ଡି	:	ଝାକ୍ରି ନାୟୁଁ ମାଦିଏ ମାଣିମିନେ ।
ଝଗଡ଼ା	:	ମାଡ଼ାଗଡ଼ି
ଝିଅ	:	ପଦା, ବଇ, ବୁଡ଼ି
ଝୁଣା	:	ହୋଦେଡ଼ି, ହାଦ୍ଡ଼ା
ଝୋଲାଁ	:	ମୁଲାଁଲେବୁ

ଟ

ଟଗରଫୁଲ	:	ଟଗରା ଫୁୟୁ
ଟମାଟ	:	ଟମାଟ ଖାଇଲେ ରକ୍ତ ବଢେ

ପେଜାଁ, ବେଜରା	:	ବେଜାର ତିଛିସେ ନେତେରି ଆନେ
ପଇସା	:	ଲେବୁ
ଟିଣ	:	ଢାବା
ଟ୍ରକ	:	ରାହାଲି
ଟେବୁଲ	:	ଟେବୁଲୁ
ଟ୍ରାକଟର	:	ଟ୍ରାକଟରରେ ବସିଛୁ
ଟାକ୍‌ଟରି	:	ଟାକ୍‌ଟର ତା କଗାମାନାମୁ
ଟାଓ୍ୱାଲ	:	ତୁଓ୍ୱାଲି
ଟ୍ରଲି	:	ଢାଲା
ଟୋକେଇ	:	ଟୋକେଇ ରେ ହଳଦୀ ଅଛି
ଡୁନ୍ଦା / ଟପା	:	ଡୁନ୍ଦା ତା ହିଙ୍ଗା ମାନେ
ଟୋପାଏ	:	ଡୁନ୍ଦାଏ
ଟାଣ	:	ଗାଟି
ଟାଇଁ ଟାଇଁ ଖରା	:	ଖରାଦିନରେ ଖରା ଟାଇଁ ଟାଇଁ ହୁଏ ।
ଟାଇଁ ଟାଇଁ କାରା	:	ଖାରାଓ୍ୱେଡା ଟାଇଁ ଟାଇଁ କାରାଆନେ ।
ଟାଙ୍କୁ	:	ଟାକୁ
ଟାଙ୍ଗିଆ	:	ଟାଙ୍ଗିଆରେ କାଠ ହାଣିବା
ଟିପା, କ୍ଟାଲି	:	କ୍ଟାଲିତା ଓ୍ୱେରକା କାତିଆନେ।
ଟପିବା	:	ଗାହାଚି, ପୁଣ୍ଡିନା
ଟାକୁଆ	:	ଟାକୁ
ଟିକିଲି	:	ବୁଟୁ
ଟିଣ	:	ଡ଼ାବାଁ
ଟେରା	:	ଆଡ଼ିଶି ହେଷ୍ଟିମାନି
ଟିମ୍ପା	:	ବୁଟି
ଟୋପି	:	ଖରାବେଳେ ଟୋପି ପିନ୍ଧ
ଟପି	:	ଗାମାବେଳା ଟପିତୁରୁନା (କାରାଁଓ୍ୱେଡ଼ା ଟପିତୁରୁଦୁ।)

ଠ

ଠକ	:	ଠକ ମାନେ ଶୋଇଥାନ୍ତି

ନିସ୍ତା : ନିସ୍ତା ଗାଟାରି ତପିମାନେ (ନାସ୍ତାଗାଟାରି ତୁରମାନେରି)

ଠେକୁଆ : ମାଡ଼୍‌ଲୁ

ଠିକ୍ : କ୍ରାକାଟୁ / କାର୍‌ଟୁ

ଠିକଣା : ଟିକ୍‌ଣା

ଠିପି : କାପୁ

ଠିକାକାମ : ଟିକାକାମା

ଠେଙ୍ଗା : କଦଳୀକୁ ଠେଙ୍ଗାବାନ୍ଧି ଆଣ

ଢୁଢୁ : ତାଡ଼ିଇ ଢୁଢୁ ତା ଗାହାନା ତାନାମୁ

ଠାକୁରାଣୀ : ଆଜିବୁଢ଼ି

ଠିକାଦାର : ମାହାନ୍ତି ବାବୁ ଠିକାଦାର

କଣ୍ଟ୍ରାଟୁ : ମାହାନ୍ତି ବାବୁ କଣ୍ଟ୍ରାଟୁ

ଡ

ଡଙ୍ଗା : ଡଙ୍ଗା

ଡମ୍ବୁରୁ : ରାଚୁ କାହିନା ପାଜା

ଡାଲିମ୍ବ : ଡାଲିମ୍ବ

ଡେମ୍ଫ : ଫୁଲର ଡେମ୍ଫ ଛିଡାନ୍ତୁ ନାହିଁ

କାଲି (ହିଲା ପୁଗଂା,) : ପୁୟୁତି କାଲି ତେପାଆ ସୁ

ଡେଙ୍ଗା : ଖାଡାଆତାୟଁ, ଡେଙ୍ଗା

ଡେଣା : ମାରା

ଡିମ୍ବିରିଫଳ : ତ୍ୟାପାଣ୍ଡୁ

ଡାଲି : ଜାୟୁ (କାଗଂାଜାଉ)

ଡଙ୍କି : ଡଙ୍କିରେ ପାଣି କଢ଼ାଯାଏ

ଜାଚୁ : ଜାଚୁଟି ଏୟୁ କଡିନାଦି

ଡଜନ : କମଳା ଟଙ୍କାକୁ ବାରଟା ।

ବାରଗଟା (ତିନିପୁଞ୍ଜା) : କମଳା ଟାକାତାକି ତିନିପୁଞ୍ଜା ।

ଡବା : ଡାବା

ଡେକିଚି : ତାବଲା

ଡାହାଣହାତ : ତିନିକାୟୁ

ଡାଲିୟାଫୁଲ : ଡାଲିପୁୟୁ, ଡାଲିଆପୁଙ୍ଗା

ଡାକ୍ତର : ଜରହେଲେ ଡାକ୍ତର ଆସନ୍ତି ।

ଡାକତର	:	ନମ୍ମେରି ଆତେ ଡାକ୍ତର/ ଡ଼ାକତର ଓ୍ୱାନେନି ।

ଢ

ଢାପ	:	ଢାପନାଚ କର
ଡାମ୍ଫୁଁ	:	ବାଜା ଡାମ୍ଫୁଁ କିଦୁ
ଢାମାଣାସାପ	:	ଦାମଣାରାଚୁ
ଢାଙ୍କୁଣୀ	:	ଭାତରେ ଢାଙ୍କୁଣିଦିଅ
ହିଟିକି, ଚିଟିକି, ହେଟିକି	:	ପାଗାତା ହିଟିକି ହିଦୁ/ଅଣ୍ଡାତା ହିଟିକି ବଦୁ।
ଢାମ୍ପଣ	:	ଅକାସୁଜା
ଢେଉ	:	ଢେମ୍ବୁ
ଢଗଡ଼ମାଳି	:	ଅତିକିନା, ଟିକଲି (ଅଟିକିନା)
ଢମଣା	:	ଦାମ୍ଣ
ଢେଲ (ଟେକା)	:	ଡାଆଲା
ଢଳେଇବା	:	ଗୁମାକୁଢିନ ଡ଼ାଡିକିନା
ଢୋକିବା	:	ଢୁଙ୍ଗିନା
ଢିପ	:	ମୋର ଢିପ ଜମି
ଡେପ୍ରା	:	ନାଦି ଡେପ୍ରା ଭୂମି

ତ

ତୁମ୍ଭକୁ	:	ନିଙ୍ଗେ
ତାରା	:	ଆକାଶରେ ତାରା ବାହାରେ
ହୁକାଁ, ଚୁକା (ହୁକା)	:	ଆଗୁତା ହୁକାଁ ହନୁ
ତୂରୀ	:	ମହିରି (ମୁଇରି)
ତରଭୁଜ	:	ତରଭୂତ ଖାଇଲେ ପେଟ ଥଣ୍ଡାହୁଏ
ତରବୁଜୁଁ	:	ତରବୁଜୁଁ ତିଗେସି ଟୁଟି କାକରି ଆନେ
ତୀର	:	ରାମ ତୀର ମାରୁଛି
ଓ୍ୱେଲୁ	:	ରାମ ଓ୍ୱେଲୁ ଜିଇମାନିଁ
ତକିଆ	:	ତକିଆ ପକାଇ ଶୋଇଲେ ଖରାପ
ବୁଡ୍ତା	:	ବୁଡ୍ତା ଇଟାନାଙ୍ଗା ଡତିସେ ଖାରାପୁ

ତଣ୍ଟି	:	ଗଳଲା
ତଳେ	:	ଡେଜିଅ, ଡେଲେଏ
ତେଲ	:	ନିଯ୍ୟୁଁ
ଓଡ଼ିଆ	:	ପିଲାକୁ ତେଲ ଲଗାଅ
କୁଭି	:	ମିଲାକି ନିଯ୍ୟୁ ମିଣାଦୁ
ତରଳଝାଡା	:	ଏଯ୍ୟୁବାଣ୍ଡି, ଏଯ୍ୟୁ ବନ୍ଦାଡି
ତରଣୀ	:	ଡଙ୍ଗା
ତିଆରି	:	କେପିନା
ତାହା	:	ଏଦି
ତାଲା	:	କୁଞ୍ଚି
ତମେ	:	ନିନୁ, ମିରୁ
ତା'ପରେ	:	ଏମ୍ବାଟେଏ
ତାକୁ	:	ଏଓ୍ୱାଣିକି
ତୁମର	:	ମିଦି
ତରକାରୀ	:	କୁଛା (ତରକାରୀ)
ତାଳ	:	ତାଲା
ତାଳଗଛ	:	ଶ୍ୟାମ ତାଳଗଛ ଚଢୁଛି ।
ଟାଟିମାରା (ତାଲାମାରା)	:	ଶାମ ଟାଟିମାରା ହେଗିମାନିଁ ।
ତାରିଖ	:	ତାରିଖ
ତର୍ଜନୀ	:	ହୁଟିଓ୍ୱେଞ୍ଜୁ
ତେନ୍ତୁଳି	:	ଲେଲି
ତେନ୍ତୁଳିଆବିଛା	:	କାସ୍‌କେରୀ ନେଲି
ତଡି	:	ଲାପେଣୀ
ତଲାରି	:	ଜେକି
ତହସିଲଦାର	:	ତସିଲୁଦାରୁ, ତସିଲୁବାବୁ

ଥ

ଥଣ୍ଟ	:	ଶୁଆର ଥଣ୍ଟ ଲାଲଅଟେ
ଗୁଡି (ପଟାଗୁଡି)	:	ରୁପିଣି ଗୁଡି ରଙ୍ଗ ଆହାନେ
ଥଣ୍ଡା	:	ଖରାବେଳରେ ଥଣ୍ଡାପାଣି ପିଅ

ହିଡିଡ଼ି କାକୁରି : ଗାମାବେଲା ତା କାକୁରୁ ଏୟୁ ଉଣ୍ଡୁ
ଥାଳି : ଥାଳିରେ ଭାତ ଖାଅ
ତାପୁଡୁ (ଚଡୁଆ) ତାଲେ : ଚଡୁଆତା ଅଣ୍ଡା ତିଞ୍ଜୁ (ସୋଡାଦାତା ଅଣ୍ଡା ତିଞ୍ଜୁ)
ଥାନା : ତାନା (ପୋଲିସ୍ଥାନା)
ଥାପି : ତାପି
ଥିବା : ମାନେ
ଥୟ (ସ୍ଥିର) : ପଡ଼କ ମାଣମୁ
ଥରଥର : ତରିତରି
ଥରେ : ରଦାବା
ଥୋଇବା : କାଚଗ୍ଲାସ ଭଲରେ ଥୋଇବା
ଇଟିନା / ଇଟିନା : କାଚା ଗିଲାସି ନେହିକି ଇଟିନା (କାଞ୍ଚୁ ଗିଲାସି ନେହିଁ କି ଇଟିନା)
ଥୋଡ଼ା (ଅଳ୍ପ) : ହରିକୁ ଅଳ୍ପ ଭାତଦିଅ
ଇଚିକା : ହରିକି ଇଚିକା ଏଣ୍ଡା ହିଦୁ

ଦ

ଦାମ : ସୁନା ଦାମ ବେଶି
ଦାରା : ସୁନା ପଦୁ ଦାରା ଆନେ (ସନା ହାରାକା ଦାରା)
ଦାଣ୍ଡ : ରାଚା
ଦିନ : ଆଜି ରବିବାର ଦିନ ଅଟେ
ଦିନା : ନିଞ୍ଜୁ ଆଦିବାରା ଦିନା
ଦଶ (୧୦) : ଦଶ
ଦେବତା : ଦେବତା ପୂଜା କର
ପେନୁ : ପେନୁ ପୂଜା କିନ୍ଦୁ (କିଦୁ)
ଦୋକାନ : ଦୁକାନି
ଦାନ୍ତ : ପାଲ୍‌କା (ପାଲୁ)
ଦୀପ : ଠାକୁରଙ୍କୁ ଦୀପ ଦିଅ
ବାଡ଼୍‌ତି : ମହାପୁରୁକି ବାଡ଼ତି ହିଦୁ
ଦହି : ଦଇ
ଦେବଦାରୁଗଛ : ଦେବଦାରୁମାରା
ଦାଢ଼ି : ଦାଢ଼ି (ବୁଗାଁ)

ଦଣ୍ଡ	:	ଶିକ୍ଷକ ପିଲାଟିକୁ ଦଣ୍ଡଦେଲେ ।
ଜଜ୍‌ମାନା (କଷ୍ଟ)	:	ଗୁରୁ ଶିଷ୍ୟଅଁ ଦାବା ହିତିଁ
ଦୋଳି	:	ଡଡି
ଦଉଡ଼ି	:	ଦୌଡ଼ିରେ ଛେଳି ବାନ୍ଧ ।
ଡରି (ଡରୁ) ନଣଅ	:	ଡରୁତା ଅଡା ଗାହାନ୍ଦୁ (ଡରିତା ଗରି ଗାହାଦୁ) ।
ଦୌଡିବା	:	ହଡନ (ପିଞ୍ଜାନା) ଡିହିନା
ଦାନ	:	ହିନାଦି, ଦାନା
ଦାଆ	:	ଦାଆରେ ଧାନ କଟାଯାଏ
ଡଉଲି (ଓ୍ୱେଗ) ଗାତ୍ରା	:	ଡଉଲି ଲାଇ କୁଲି ଦାନାଦି (ଓ୍ୱେଗତା କୁଲି ଦେର୍ପଲି)
ଦୁର	:	ହେକଅଁ, ଦିପା
ଦିଆସିଲି	:	ନାଣିପେଡ଼ା / ହଚୁପେଡ଼ା (ହେଚୁପେଢା)
ଦର୍ପଣ	:	ଦର୍ପଣରେ ମୁହଁ ଦେଖନ୍ତି
ଦ୍ରାପିଣି, ଦେର୍ପେଣି	:	ଦାରପିଣିତା ମୁକା ଏଣ୍ଡିନାରୀ (ଦ୍ରାପିଣିତା ମୁମ୍ଭ ହେଣ୍ଡିଆନେ)
ଦୈର୍ଘ୍ୟ	:	ଲାମ୍ବା
ଦୁଇଗୁଣ	:	ଜାଣ୍ଡୁ ଦୁଇଗୁଣ ଟଙ୍କା ଲାଭ ପାଇଲା
ରିଗୁଣା	:	ଜାଣ୍ଡୁ ରିଗୁଣା ଟାକା ପାଁଣ୍ଡିତେଯ୍ଯୁ (ଜାଣ୍ଡୁରିଗୁଣାଟାକାଁ
ଦଶମିକ	:	ଦଶମିକକିନା ଲାଭାପାଟି)
ଦଳଦଳ	:	ବଗ ଦଳ ଦଳ ହୋଇ ଉଡ଼ନ୍ତି
ମାନ୍ଦା ମାନ୍ଦା	:	କଙ୍ଗ / ବାନ୍ଧାଗୋକୀ ମାନ୍ଦା ମାନ୍ଦା ଉଡିଆଇନୁ
ଦ୍ୱିତୀୟ	:	ଦୁତିୟ / ତାପେଣ୍ଡୁଏସି
ଦଶମ	:	ଅର୍ଜୁନ ଦଶମ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢୁଛି
ଦଶମ	:	ଅରଜୁନ ଦଶମ କାଲସ୍‌ତା ପଡ଼ାଇନି
ଦ୍ୱାରବନ୍ଧ	:	ଦୁରୁବୁନ୍ଦୁ / ଦୁରୁବୁନ୍ଦୁମି

ଧ

ଧରିବା	:	ଆହ୍‌ନା / ଆହାନା
ଧନ	:	ଗଙ୍ଗାର ବହୁତ ଧନ ଅଛି
ବିତି	:	ଗଙ୍ଗାକି ବେଶି ବିତି ମାନେ
ଧାନ	:	କୁଲି
ଧାଇଁବା	:	ଶ୍ୟାମ ବେଶି ଧାଇଁଲା

ହତ୍‌ନ, ଡିହିନା	:	ଶାମ ଆଗାଡ଼ା ହଡ଼ନେନି/ଶାମ ହାରାକା ଗଇଁକି।
ଧର୍ମ	:	ଧର୍ମକାମ କର ।
ଦାରୁମୁ	:	ଦାରୁମୁ କାମାକିଦୁ
ଧାଡ଼ି	:	ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ହୋଇଯାଅ
ସଳକ, ଦାଡି	:	ସଳକ ସଳକ ଆହାନା ହାଞ୍ଜୁ / ଦାଡି, ଦାଡି ଆଦୁ
ଧାଇଁ ଧାଇଁ	:	ହଟି ହଟି, ପିଞ୍ଜ୍ ପିଞ୍ଜ୍ ଡ଼ିହି ଡ଼ିହି
ଧରିତ୍ରୀ	:	ଦାରିତି, ଦାର୍ଣ୍ଣି
ଧନୁ	:	ଧନୁ ଆଣ
ଗୁଣୁସା / ଆମୁ	:	ଗୁଣୁସା ତାମୁ / ଆମୁତାମୁ
ଧୀବର	:	କେଉଟ (ମାଛ ଧରିବା ଲୋକ)/କେବେଟେଁ
ଧର	:	ଆହକୁ / ଆହାନା
ଧୋବ	:	ୱେଲା
ଧଳା	:	ୱେଲା, ଡିଞ୍ଜି (ସୁକିଲି)
ଧୂଳି	:	ଦୁଡ଼ିଇ
ଧେନୁ	:	ଗାଇ / ପଣ୍ଡା, କଡି

ନ

ନଦୀ	:	କାଡ଼ା, ନାଗୁଡ଼ି
ନାଡ଼	:	ନାଡ଼ା
ନାଭି	:	ପେଟ ମଝିରେ ନାଭି ଥାଏ ।
ପୁଲିଣି	:	ବାଣ୍ଡି ମାଜିପୁଲିଣିମାନେ/ବାଣ୍ଡି ମାଜିଏ ପୁଲିର୍ତା ମାନେ।
ନାଗସାପ	:	ନାଗ ସାପ ଫଣା ଟେକେ
ନାଗାରାଚୁ	:	ନାଗାରାଚୁ ପେଣା ପ୍ରେକିହିନେ
ନେଉଳ	:	କ୍ରାନ୍ଦୁ (କ୍ରାଞ୍ଜୁ)
ନାକ	:	ମୁଙ୍ଗିଲି
ନଖ	:	ସବୁପିଲା ନଖ କାଟ
ଗରୁ	:	ଆବେ ମିଲାଙ୍ଗଗରୁ ଦେର୍‌ଦୁ, (ସବେ ମିଲାଁ ଗରୁ ଦାଦୁ)
ନିଶ	:	ସଣା / ହଡାଁ
ନର	:	ମାଣିଷି, ମାଲ୍‌ମି

ନିମ୍ବଗଛ	:	ନିମ୍ବପତ୍ର ପିତା
ବିମ୍ବିମାରା (ବେମ୍ବି) ଲିମ୍ବାମାରା	:	ବିମ୍ବିଆକୁ କାମ୍ବିଲି ଆ
ନଳିତା	:	ଜାଲଙ୍ଗା
ନଡ଼ିଆଗଛ	:	ନାଡ଼ିଲି ମାରା
ନୀଳ	:	ନିଲି
ନିଦ	:	ପାଠ ପଢ଼ିବା ସମୟରେ ନିଦ ଯାଅନାହିଁ
ଇଦା, ହୁଞ୍ଜା	:	ପାଟା ପଡ଼ା ବେଲାତା ଇଦା କିଆଦୁ
ନାରଙ୍ଗି	:	କମଳା ନାରଙ୍ଗି ରଙ୍ଗ ଅଟେ
କମ୍ବଲାରଙ୍ଗ	:	କାମ୍ବଲା ହେଣ୍ଡିଲି କମ୍ବଲାରଙ୍ଗ
ନାରୀ	:	ନାରି ଜାତିକୁ ସମ୍ମାନ ଦିଅ
ଆୟା	:	ଆୟା ଜାତିଇ ମାନିକିଦୁ।
ନଳିହାଡ଼	:	ସୁସୁନାଲି
ନାଗଫେଣୀ	:	ନାଣିହାପ୍‌କା, ହିରୁହାପୁ
ନୂଆବର୍ଷ	:	ପୁରୁଣା ବର୍ଷ ଯାଇ ନୂତନ ବର୍ଷ ଆସେ ।
ପୁନିବାର୍ଷା	:	ପାଣିଇବାର୍ଷା ଗୁଇନେଙ୍ଗା ପୁନା ବାର୍ଷା ଓ୍ୱାନେ । / ପାଣିଇବାର୍ଷା ହାଚେଁ ପୁନିବାର୍ଷାଓ୍ୱାନେ
ନାଚଗୀତ	:	ପାଚି ଏନ୍ଦିନ୍, ଏନ୍ଦା ପାଣୁମ୍ବୁ
ନିର୍ଣ୍ଣୟ	:	ବିଦ୍ୟାଳୟର ସଭାପତିରୂପେ ରାମକୁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଗଲା
କିନା	:	ଇସିକୁଲୁ ସଭାପତି ତାକି ରାମଇ ବାଚି କିବି ଆତେ।
ନବମ	:	ନଅ
ନାମ	:	ଦରୁ
ନିକିତି	:	ତାକିଡି
ନାଚିବା	:	ଏନ୍ଦିବେ, ଏନ୍ଦିନା

ପ

ପାଚିଲା କଦଳୀ	:	ପାଚିଲା କଦଳୀ ଖାଅ ।
କାମ୍ବିତି ତାଡ଼ି	:	କାମ୍ବିତି ତାଡ଼ି ତିଞ୍ଜୁ ।
ପାଚିଲା ଆମ୍ବ	:	ପାଚିଲା ଆମ୍ବ ଖାଅ ।
କାମ୍ବିତି ମାହାଆଁ	:	କାମ୍ବିତି ମାହାଆଁ ତିଞ୍ଜୁ ।
ପଲାସଫୁଲ	:	ପଲାସ ଫୁଲ ମନ୍ଦାର ଫୁଲ ପରିରଙ୍ଗ ଅଟେ ।
ପଦିଲିପୁୟୁ	:	ପଦିଲି ପୁୟୁ ମାନ୍ଦାରି ପୁୟୁ ଲେଗେ ରଙ୍ଗ ।

ପୂଜାଘର	:	ଆମର ପୂଜାଘର ଅଛି ।
ପୂଜାଇଲୁ	:	ମାଆ ପୂଜା ଇଲୁ ମାନେ (ମାଙ୍ଗେ ପୂଜା ଇଲୁ ମାନେ) ।
ପୃଥିବୀ	:	ଦାର୍ତ୍ତୀ / ଦାର୍‌ନି
ପାଚିଲାଫଳ	:	ସମସ୍ତେ ପାଚିଲା ଫଳ ଖାଅ
କାମ୍ପିତିପଲ	:	ସବେ ଲୋକୁ କାମ୍ପିତି ପଲ ତିଞ୍ଜୁ
ପୋଢ଼	:	କଡରୁ
ପାଳ	:	ପିଚୁ
ପାଣିକଖାରୁ	:	ସାର୍‌କୁମୁଣ୍ଡା
ପିଆଜ	:	ଉଲି
ପତ୍ରକୋବି	:	ପୁଡ଼ାକବି
ପନ୍ଦର	:	ଶ୍ୟାମ ବାପାକୁ ପନ୍ଦର ଟଙ୍କା ଦେଲା ।
ପନ୍ଦର	:	ଶାମ ତା ଆବାକି ପନ୍ଦର ଟାକା ହିତେନି ।
ପଚିସି	:	ପିଚିସି (ର କୋଡ଼ି ପାଞ୍ଚ)
ପଇତିରିଶି	:	ପଇଁତିରିଶ (ର କୋଡ଼ି ପନ୍ଦର)
ପଇଁଚାଳିସି	:	ରିକୋଡ଼ି ପାସ
ପଚାଶ	:	ରିକୋଡିଦଶ
ପଞ୍ଚାବନ	:	ରିକୋଡ଼ି ପନ୍ଦର
ପଞ୍ଚଷଠି	:	ତିନିକୋଡ଼ି ପାସ
ପଲଉ	:	କିଚିଡି ହୁମ୍ପା
ପାଟି	:	ଗୁଢ଼ି, ହଣ୍ଡି
ପୌଷ ମାସ	:	ପୁସଲେଞ୍ଜୁ
ପୂର୍ଣ୍ଣିମା	:	ପୁନେଇ (ପୁନେଁ)
ପାହାନ୍ତିଆ	:	କସକା କେଣାପା, ଲାଏସି
ପହିଲା	:	ନକି, ପୂର୍ବଦିନରେ, ନକିଦିନା
ପରଦିନ	:	ଅରଦିନା
ପୃଥିବୀ	:	ଦାରିଢ଼ି (ତାଲାଗୁ)
ପଇସା	:	ଲେବୁ
ପାତ୍ର	:	ସିପା / ଗିନା
ପ୍ରଶ୍ନ	:	ପରସନ
ପ୍ରସ୍ଥ	:	ଓହରି

ପୂରଣକରିବା	:	ନେଜିଂକିନା, ନେହେନା
ପ୍ରଥମ	:	ପରତମି / ସିଗି
ପଞ୍ଚମ	:	ପାସା / ପାଞ୍ଚ
ପାଣି ଜାହାଜ	:	ଇତୟୁ ଜାହାଜ, ଏୟୁ ଜାହାଜି
ପ୍ରାଚୀନ	:	ପାଣାଆଦି, ନକିଦି, ପୁର୍ବାତି
ପାଖ	:	ଡେଗେଏ
ପନିପରିବା	:	କୁଛାଡ଼ାଡ଼ି
ପକ୍ଷୀବସା	:	ପଟାବଣ
ପବନ	:	ଗାଲି, ଇଡ଼ି, ଓ୍ୱିତଇ
ପାଟଶାଢ଼ୀ	:	ପାଟୁହାନ୍ଦ୍ରା
ପାହାଡ଼	:	ହରୁ (ନେତି)
ପଥର	:	ଓ୍ୱାଲି
ପନିକି	:	ପନିକିରେ ପରିବା କଟାଯାଏ
ରିନ୍ୟୁଟି	:	ପନିକିତା କୁଚା ଦାନାଦି
ପତ୍ର	:	ଆକୁ
ପେନ୍ଥା	:	ମତଲା, ମୁଦା, ମୁଚୁଲା
ପିମ୍ପୁଡ଼ି	:	ସିମା (ଅଁର)
ପକ୍ଷୀ	:	ପଟା
ପଣସ	:	ପାଣସା
ପଇଡ଼	:	କଡ଼ିଗି ନାଡ଼େଲି
ପର	:	କେଲୁ (ହିରିଗଲିକା)
ପୁରୁଷ	:	ଆବା
ପ୍ରଜାପତି	:	କୁମ୍ବାଲେଡୁ (ତୁମ୍ବାଲେଡୁ)
ପାଣି	:	ଏୟୁ
ପେଟ	:	ବାଣ୍ଡି (ପଟା)
ପିଇବା	:	ଉନା
ପିତା	:	କାମ୍ବିଲି
ପାନ	:	କିଲି (ପାନା)
ପାରା	:	ପାରୁଓ୍ୱା ପଟା
ପେଚା	:	କର୍କଟି

ପଗଡ଼ି	:	ପାଗୁଡ଼ି
ଫଗୁଣ ମାସ	:	ପାଗୁଁଣି ଲେଞ୍ଜୁ
ପାହାନ୍ତିଆ	:	କସକା କେଣାପା
ପାଟିଆ	:	ପାଟେ
ପାଣି ଜାହାଜ	:	ଏୟୁଜାହାଜି
ପାଣି କୁକୁଡା	:	ଏୟୁ କୟୁ
ପିଠା	:	ହାରାଆ
ପଖାଳଭାତ	:	ପକାଲି ଅଣ୍ଡା
ପେଜ	:	ଭାତରୁ ପେଜ ଗାଳିବା ।
ପେଞ୍ଚରେ ଏୟୁ	:	ଅଣ୍ଡାଟି ପେଞ୍ଚୟୁ ପେଞ୍ଜିନା ।
ପିଆଶାଳ	:	ପିଆଶାଳ ଗଛ ପଟାରେ କବାଟ ତିଆରି ହୁଏ
ବିଜାମାରା	:	ବିଜା ମାରାତି ପାଟାଡାଇ ଦାରା କେପି ଆନେ
ପୁଚ୍ଛ	:	କେଲୁ
ପିଜୁଳି	:	ଲକଜାମ୍ବୁ
ପାପୁଲି	:	ମାଲା
ପାଦ	:	ପାଦା
ଫୁଲ	:	ପୁୟୁ
ପିଠି	:	ଜେନ୍ଦୁ, ଜେଅ
ପିଛା	:	ପେଣ୍ଡା, ଜମ୍ବୋ
ପିଢ଼ା	:	ଜମ୍ବା

ଫ

ଫୁଲ	:	ମନ୍ଦାର ଫୁଲ ଆଣ ।
ପୁୟୁ	:	କାନ୍ଦୁର ପୁୟୁ ତାନ୍ଦୁ, ମାନ୍ଦାରି ପୁୟୁ ତାଦୁ ।
ଫଳ	:	ପଲ
ଫୁଲକୋବି	:	ଫୁଲକୋବି ତରକାରୀ ଖାଇଲି ।
ପୁୟୁକୋବି	:	ପୁୟୁକୋବି ଜାଉ ତିଚେ, ପୁୟୁକୋବି କୁଚା ତିଚେଏ ।
ଫଣା	:	ପେଣା
ଫୁଲର ପାଖୁଡ଼ା	:	ପୁୟୁରେପା
ଫୁଲମାଳ	:	ଫୁଲମାଳ ଦିଅ ।
ପୁଙ୍ଗାସେରୁ	:	ପୁଙ୍ଗାସେରୁ ହିଦୁ ।

ଫୁଲ ଗୋଛା	:	ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଫୁଲଗୋଛା ଦିଆଗଲା
ପୁଙ୍ଗା କାନ୍ଦିଆଁ	:	ମନ୍ତ୍ରୀଇ ପୁଙ୍ଗାକାନ୍ଦିହିନାଇ
ଫେଡାଣ	:	ଓ୍ୱେଚିନା
ପୋଡ଼ମରା ପର୍ବ	:	କନ୍ଦୁରୁପାର୍ବୁ
ଫୁଟିବା	:	ପେଲାହାଛେ (ପେଲିତେ)
ଫୁଟିବା	:	ଓ୍ୱାଡ଼ିଗିନେ, ଲାକ୍ଚିନେ
ଫସଲ	:	ପାଚି
ଫାଳ	:	ଗାଣ୍ଡାରା
ଫାଲୁତୁ	:	ପାଲୁତୁ
ଫାଶ	:	ପାହାଁ
ପିଙ୍ଗିବା	:	ମେତିନା, ଇର୍‌ନା
ଫିତା	:	ଘର ଫିତା ଦ୍ୱାରା ମପାଯାଏ ।
ଲାଟିନି ପିତା	:	ଏଜ ପିତା ତାନେ ଲାଟିକିନା ।
ଫୋପାଡ଼ିବା	:	ମେଢିନ / ତୁସତୁନା
ଫେରାର୍	:	ପାଲାରୀ
ଫେଣା	:	ପୁକି ଫେଣା, କ୍ରିୟାଁ ପେଣା
ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍	:	ବଡ଼ଲା (ବ୍‌ଡଲା)

ବ

ବାରଣ୍ଡା	:	ଢୁକି / ଟିମ୍ପା (ପିଣ୍ଡା)
ବାଲି	:	ଇରାଆ, ବାଲ୍‌ଇ
ବାୟୁ	:	ଗାଲି, ଓ୍ୱିଡଲ
ବନ୍ଧ (ପୋଖରୀ)	:	ବନ୍ଧରେ ସମସ୍ତେ ଗାଧାନ୍ତି
ବାନ୍ଦା	:	ବାନ୍ଦାତା ସବେଏୟୁ ମିନାଦି (ବାନ୍ଦାତାସବେ ଲୋକୁ ଏୟୁ ମିନେରି)
ବୁଦା	:	କଣ୍ଟା ବୁଦାକୁ ଯାଅ ନାହିଁ ।
ବୁଟା	:	ହାପକା ବୁଟାତା ହାଲାଦୁ ।
ବେତ	:	ବେତା
ବୁଢିଆଣି	:	କଚଅଟି / କୃର୍ମା
ବିରୁଡ଼ି	:	ପାରିଡି
ବୁଢ଼ିଆଣି ଜାଲ	:	କଚଅଟି ଜାଲି, କୁର୍ମା ଜାଲି

ବୋଇତାଲୁ	:	କୁମୁଣ୍ଡା
ବେଲ	:	ବେଲା
ବଳଦ	:	ବାଡ଼ଦା / କୋଡ଼ି
ବାଛୁରୀ	:	କୋଡ଼ି ଡାଲୁ
ବିଲେଇ	:	ବିଲେ
ବେଙ୍ଗ	:	ପାନା / (କାପା)
ବାଘ	:	କ୍ଡାନି / କ୍ଡାଡି
ବାର୍‌ହା	:	ବାର୍‌ହା ଏକ ବନ୍ୟ ଜନ୍ତୁ ।
ବ୍ରାହାଁ	:	ବ୍ରାହାଁର ଜାଡାଜନ୍ତୁ ।
ବିଲୁଆ	:	ନାକାକଲେ (କଲିଆ)
ବଜ୍ରକାପ୍ତା	:	ବଜ୍ରକାପ୍ତାର ବଂଶ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁନାହିଁ ।
ଜାଲେଏସି / ଜ୍ରାଏଁଣି	:	ଜାଲେଏସି ବଂଶ ହେଣ୍ଡେଲି ପୁଣ୍ଡିଆଏ ।
ବତକ	:	ବାତୁ
ବଗ	:	ବାନ୍ଦାଗକି / କକଓ୍ୱା
ବାଇଚଢେଇ	:	ସିଡ଼୍‌ସଡ଼୍ କାଟି
ବଜାର	:	ବାଜାରୀ
ବିରି	:	ବିରିହିଁ, ମାହାଁ
ବାଘମହୁ	:	ପୁକି (କ୍ଡାନିକ୍ରିୟା), ପେରାପୁକି (ପକି)
ବରକୋଳି	:	ବୋରି
ବରଗଛ	:	ପରଡ଼ିମାରା
ବେଲଗଛ	:	ବେଲାମାରା
ବେତଗଛ	:	ବେତାମାରା
ବାଉଁସ	:	ଦେରୁ (ମାଢି)
ବଗିଚ୍ଚ	:	ବଗିଚ୍ଚରେ ଫୁଲ ଫୁଟିଛି ।
ଡ଼ଡ଼ି	:	ଡଡିତା ପୁଙ୍ଗା ପୁଚାନୁ ।
ବେକ	:	ହେର୍‌କି
ବାହୁ	:	ବାହା, କାୟୁ ଡାଣ୍ଡା
ବାମହାତ	:	ତେବିରି କାୟୁ
ବୃଦ୍ଧାଙ୍ଗୁଳି	:	ବୁଢ଼ା ଆଙ୍ଗୁଠିଟି ବଡ଼ ଅଟେ ।

ବଡ଼ ଓ୍ୱେଣନଁ / ବୁଢା ଓ୍ୱେଞ୍ଜୁ	:	ବୁଢା ଓ୍ୱେଞ୍ଜୁ କାଜାଇ ।
ବାହାଘର	:	ରାଜେନ୍ଦ୍ରର ବାହାଘର ହେଉଛି ।
ବିହା / ଇଲୁ	:	ରାଜେନ୍ଦ୍ରତା ବିହା ଆଇନେ ।
ବାହାଡ଼ା	:	ତାଣ୍ଡି, ଟାଣ୍ଡି
ବିଲାତିବାଇଗଣ	:	ଭେଜରା / ଟାମ୍‌ଟା
ବୈଶାଖ	:	ବୈଶାଖ ମାସରେ ବହୁତ ଖରା ।
ହିରେ ଲେଞ୍ଜୁ	:	ହିରେ ଲେଞ୍ଜୁତା ବେଶି ଗାମା (ଖାରା) ।
ବର୍ଷାଋତୁ	:	ପିୟୁଓ୍ୱେଡା
ବସନ୍ତଋତୁ	:	ଗଅଡ଼ି ଓ୍ୱେଡା
ବୁଧବାର	:	ବୁଧବାର ଦିନ ଋଟିକଣାରେ ହାଟ ହୁଏ ।
ବୁଦାରି	:	ବୁ ଦାରି ଦିନା ତା ଋଟିକଣା ହାଟା ଆନେ ।
ବନ୍ୟା	:	କାଡ଼ାହତେ (ନାଗୁଡ଼ି)
ବତ୍ୟା	:	ଗାଲିପିୟୁଁ
ବାଜା	:	ବାଜା / ଟମକ, ଟାମ୍‌କା
ବାମହାତ	:	ଡେବିରିକାୟୁ
ବାଦାମ	:	ବୁମିସାଣା
ବଂଶୀ	:	ପିରଡ଼ି, ସୁରୁଡି
ବଡ଼ରୁଛୋଟ	:	କାଜାନ୍ଦିମିଲା, କାଜାଟି ମିଲା
ବାରମାସ	:	ବାରଲେଞ୍ଜୁ (ବାରାମାସା)
ବିଲ	:	ବିଲକୁ ଯିବା ।
କିଏରିକା / ବିଡ଼ଟା / ମେରା	:	ମେରା ଓ୍ୱାକି ହାନା ।
ବାଛୁରୀ	:	ଡାଲୁ
ବିଦ୍ୟୁତ	:	କାରାଣ୍ଟୁ
ବସ	:	ବାସୁ
ବହି	:	ବହି
ବେଲୁନ୍	:	ଯାତ୍ରାରେ ବେଲୁନ୍ ବିକ୍ରିହୁଏ ।
ତୁମ୍ବା	:	ଯାତ୍ରାତା ତୁମ୍ବା ପ୍ରାପିନେରୁ (ପ୍ରାପି ଆନେ) ।
ବର୍ଗ	:	ବରଗ

ବଳଦ	:	କୋଡ଼ି
ବାତ୍ୟା	:	ଗାଲି / ଓ୍ୱିଡ଼ି
ବାହୁଡାଯାତ୍ରା	:	ଓ୍ୱେଣ୍ଡାଯାତରା
ବିହନ ପର୍ବ	:	ବିଛାପାରବୁ / ବା ହିରେପାର୍ବୁ
ବୟସ	:	ବାରଷା, ବାର୍ଷା
ବର	:	ହନେଁ

ଭ

ଭାଲୁ	:	ଅଲି, ବାଲୁ
ଭାତ	:	ଭାତ ଖାଇବାକୁ ଯିବା ।
ଅଣ୍ଡା / ପାଗା / ଓ୍ୱେହା	:	ପାଗା ତିନ୍‌ବଲି ହାନା (ଅଣ୍ଡାତିଞ୍ଜେଲି ହାନା) ।
ଭଁଅର	:	ବଙ୍ଗରା (ତାଙ୍ଗୀ) ଭଇଁରିପ୍ରଣ୍ଡ
ଭେଣ୍ଡି	:	ଭେଣ୍ଡି ଗୋଟିଏ ଭଲ ପରିବା ।
ବେଣ୍ଟ୍ରି / ସୁରି	:	ବେଣ୍ଟ୍ରି ରଣ୍ଡି ନେହି କୁଚା (ସୁରି ରଣ୍ଡି ନେହିଁ କୁଚା) ।
ଭୋଜି	:	ଭୋଜି ଭାତ ଖାଇବାକୁ ଯିବା ।
ବୋଜି	:	ବୋଜି ତିନିବଲି ହାନା ।
ଭାଦ୍ରବମାସ	:	ବଦଲେଞ୍ଜୁ
ଭାଙ୍ଗିଆ	:	କାଚା
ଭାରୀ	:	ବୋଦୁ / ପିକିନେ
ଭୟ	:	ବାଘକୁ ସମସ୍ତେ ଭୟ କରନ୍ତି ।
ଆଜି	:	କାଡାନି କି ସବେ ଲୋକୁ ହାଜିନେରୁ ।
ଭଗବାନ	:	ମାହାପୁରୁ
ଭାଗ	:	ମାଂସ ଭାଗ କରିବା ।
ବାଟା	:	ଭଙ୍ଗା ବାଟିକିନା ।
ଭିନ୍ନ	:	ବିନେ
ଭିତରେ	:	ଡଇ (ଡଇ)
ଭଲ	:	ନେହିଁ
ଭାତୁଡି	:	ମୁଟେସି
ଭୁତ	:	ବୁତୁ (ଡୁମ୍ମା)

ମ

ମୂଳ	:	ଡାକି
ମଞ୍ଜି	:	ପେଡ଼ନୁ, ପେଡ୍‌ନୁ
ମାଛି	:	ଓ୍ୱିହାଁ
ମଶା	:	ମଶା ରାତିରେ କାମୁଡେ
ଓ୍ୱିହାଁ	:	ଲାହାଁ ଓ୍ୱିହାଁ କାଟିନୁ
ମହୁମାଛି	:	ଓ୍ୱିହାଁ / ପୁକିଓ୍ୱିହାଁ / କ୍ରିୟାଁଓ୍ୱିହାଁ
ମଟର	:	ସାଣା, ମଟର ସାଣା
ମୂଳା	:	ମୂଳା
ମହୁଲ	:	ମହୁଲରେ ମଦ ହୁଏ
ଏର୍‌ପି, ଇରିପି	:	ଏରପିଟି କାଡୁ ଆନେ
ମାଂସ	:	ଉଙ୍ଗା
ମନ୍ଦିର	:	ଦେଉଲି
ମେଣ୍ଢା	:	ମେଣ୍ଡା, ଗୋରୀ
ମୂଷା	:	ମୂଷା ମାଂସ ଖାଆନ୍ତି
ଅର୍‌ଲୀ, ଅର୍‌ଲ	:	ଅରଲୀ ଭଙ୍ଗା ଶୁଟି ନେରି।
ମାଙ୍କଡ଼	:	ହନୁ, ମାଡି (କଞ୍ଜା)
ମାଛ	:	ମାଛ ପାଣିରେ ରହେ
ମିନୁ	:	ମିନୁ ଏଯୁତା ମାନ୍‌ବିନୁ (ମିନୁ ଏଯୁତା ତେନ ଆନୁ)
ମାରନାମୂଷା (ଗୁଣ୍ଡୁଚି)	:	ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ଗଛରେବସା କରି ରହେ
ମାର୍‌ଆ, ମାର୍ଣ୍ଣା	:	ମାର୍‌ଆ ମାରାତା ବାସା କିନେ
ମୁଣ୍ଡ	:	ତ୍ରାୟୁଁ
ମୟୁର	:	ମେଲୁ
ମାଣ୍ଡିଆ	:	ମାଣ୍ଡେ
ମକା	:	ଜନାଁ / ଜନିଁ
ମୁଗ	:	ମୁଗା
ମଦ	:	କାଲୁ / କାଢୁ
ମିଠା	:	ଆଡୁଙ୍ଗୁ

ମନ୍ଦାରଫୁଲ : ମାନ୍ଦ୍ରାପୁୟୁ

ମାଟି : ଇର୍‌ଆ, ଇରିଗା

ମାଟିଆରଙ୍ଗ : ଇରଆରାଙ୍ଗୁ

ମିଶ୍ରିତରଙ୍ଗ : ହରିର ସାର୍ଟ ମିଶ୍ରିତ ରଙ୍ଗର ଅଟେ ।

କାବ୍ରା, ରାଙ୍ଗୁ, ଆଡିମିସି ରାଙ୍ଗୁ : ହରି ଆଙ୍ଗି କ୍ରାବ୍ରା ରାଙ୍ଗୁଥାଇ

ମଇଳା : ମାହିତି

ମୁହଁ : ମୁସ୍ଥୁ, ମୁକା, ମୁମ୍ପୁ

ମୁଣ୍ଡରବାଳ : ତ୍ରାୟୁଁବାଣା

ମେରୁଦଣ୍ଡ : ମୁଏଣି / ଟି, ମୁରଏଣି

ମଧମ ଆଙ୍ଗୁଠି : ମାଦିନିଓ୍ୱେଞ୍ଜୁ

ମଲ୍ଲୀଫୁଲ : ମୁଗ୍ରାପୁୟୁ

ମାଟିଘର : ଇର୍‌ଆଇଲୁ, ଇରିଗାଏଜ୍

ମେଘ : ମେଘ ହେଲେ ବର୍ଷାହୁଏ ।

ହାଗୁ, ସାଗୁ : ହାଗୁ ଆଡିସେ ପିୟୁ ଓ୍ୱାନେ ।

ମଞ୍ଜା : ଆଟୁ, ଡ଼ାଡି (ମେଣ୍ଡଅ୍)

ମିଛ : ଆନ୍ଧା

ମାର୍ଗଶିର : ପାଣ୍ଡୁଲେଞ୍ଜୁ

ମାଘ : ମାହାକିଲେଞ୍ଜୁ

ମଙ୍ଗଳବାର : ମାଗଡ଼ାରି / ମାଙ୍ଗଡ଼ା (ମାଙ୍ଗାରିଡି)

ମଧରାତ୍ରି : ମାଦିଲାଏଁ

ମଣ୍ଡପ : ସାମଦା

ମହୁରୀ : ମଇରି

ମୋର : ନାଦି

ମାଗଣା : ଉଜେଏଁ / ବାଏଁଏ

ମୁଖ୍ୟ : କାଜାଇଁ/ମୁଡୁଗା

ମିଶାଣ : ଆଟିନ୍ନା

ମାପିବା : ଲାଟିନା

ମୁଦ୍ରା : ଲେବୁ

ମୃତ୍ୟୁ : ମଣିଷ ପୃଥିବୀରେ ଜନ୍ମ ନେଇଛି ମରିବା ପାଇଁ ।

ହାନା : ମାଲ୍‌ମି ଟାଣାଟା ଜାର୍‌ମାଣି ଆହାନେୟୁ ହାଓ୍ୱଲିତେକି ।

ମଦଡବା	:	କାଡୁଢାବା
ମାଣ	:	ମାଣା
ମହୁରୀ	:	ମଇରି
ମାଘମାସ	:	ମାହାକିଲେଞ୍ଜୁ
ମାର୍ଗଶିର ମାସ	:	ପାଣ୍ଡୁଲେଞ୍ଜୁ
ମଧାହ୍ନବେଳା	:	ଓ୍ୱେଡା ନିବିନା ଓ୍ୱେଲା
ମାଟି	:	ଇରାଆ
ମାଟିଘର	:	ଇରଆଇଲୁ
ମାଗାଣା	:	ଉଜେଁ / ବାହେଁଏ
ମଣିଷ	:	ନର, ମାଲମି (ମାମିଣି) (ମାଣିଷି)

ଯ

ଯୁଗ	:	ଗୋଟିଏ ଯୁଗ ଯାଇଛି ।
କାଲା, କାଳ	:	ରକାଲା ହାଯାନେ ।
ଯୁଗ୍ମ	:	୨ଗୋଟିଏ ଯୁଗ୍ମ ସଂଖ୍ୟା ।
ଯୋଡ଼ୁ	:	୨ରଣ୍ଡି ଯୋଡ଼ାସଂଖ୍ୟା ।
ଯୋଗ୍ୟ	:	ସେ ଶିକ୍ଷକ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ ।
ମାନିତେ	:	ଏ ଗୁରୁଣକି ଟକିରୀ ମାନିତେ (ଏଓ୍ୱାଁ ଗୁରୁତାକି ଯୋଗ୍ୟ ଆନିଁ) ।
ଯଥେଷ୍ଟ	:	ଆଳୁ ବିକ୍ରିକରି ଯଥେଷ୍ଟ ଲାଭ ହେଲା ।
ହାରାକା	:	ଆଲୁ ବେପାରା କିଇ ହାରକା ଲାଭା ହାତେ ।
ମନ୍ତ୍ରଣା	:	ମନାଇ

ର

ରଥଯାତ୍ରା	:	ରାତା ଯାତାରା (ଆଷିଢ଼ି ଯାତାରା)
ରାତ୍ର	:	ଲାଏଁ
ରଙ୍ଗ	:	କାଲାରି (ରାଙ୍ଗୁ)
ରବିବାର	:	ଆଦିଓ୍ୱାରା
ରାକ୍ଷସ	:	ରାକାସି
ରବି (ସୂର୍ଯ୍ୟ)	:	ଓ୍ୱେଡ଼ା
ରଜନୀତି	:	ରାଜାନିତି
ରାଜଧାନୀ	:	ଆମ ରାଜଧାନୀ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଠାରେ ଅଛି ।

ରାଜଦାନୀ	:	ମା ରାଜଦାନୀ ଭୁବନେଶ୍ୱର ତା ମାନେ ।
ରେଡ଼ିଓ	:	ରେଡ଼ିୟା
ରବର	:	ଲାବାରା
ରକ୍ତ	:	ନେତରୁ / ରାକ୍ଆ
ରଖିବା	:	ଇଟିନା
ରାଗିବା	:	ହିଜାଡା / ରାସ୍ତିଆନା, କପଆନା
ରଙ୍ଗମଞ୍ଚ	:	ରଙ୍ଗମଞ୍ଚରେ ନାଟ ହୁଏ ।
ନାଟା ସାମଣ୍ଡା	:	ନାଟା ସାମଦାତା ନାଟ ଆନେ ।
ରଜା	:	ଜଣେ ରାଜା ଥିଲେ ।
ରାଜା	:	ରୋଜାଣା ରାଜା ମାଚେଁ (ର ରାଜା ମାଚିଁ)
ରାଣୀ	:	ରାନି
ରାନ୍ଧିବା	:	ଓ୍ୱାଜିନା
ରସୁଣ	:	ଲସୁଣୁ
ରାଜକନ୍ୟା	:	ରାଜାମାଙ୍ଗା
ରାଜ୍ୟ	:	ଓଡ଼ିଶା ଆମର ରାଜ୍ୟ ।
ରାଜି	:	ଓଡ଼ିଶା ମାଆ ରାଜି ।
ରାମ୍ପିବା	:	ବିରିପିନା
ରାନ୍ଧୁଣିଆ	:	ଓ୍ୱିଜିନାଇଁ (ଓ୍ୱାଜିନାୟାଁ)
ରାସ୍ତା	:	ରାସ୍ତାର ବାମ ପଟେ ପଟେ ଦେଇ ଚାଲିବା ।
ରୋଡୁ	:	ରୋଡୁ ତା ଡେବିରି ଗିରି ଟି ଆନୁ (ରୁଟୁତା ଡେବିରି କେରି କରି ତାକିନା)
ରୁଆ	:	ଅଣପୁ
ରୁଖା	:	ରୁକୁ
ରୁଚି	:	ହେତେ
ରୂପ	:	ରୁପୁ
ରୋଗ	:	ରଗମି
ରୋପଣ	:	ଆସ ଆମ୍ବଗଛ ରୋପଣ କରିବା ।
ଉହିନାଦି	:	ମାରୁମାହାଁ ମାରା ଉହିନା ।
ରୋହିମାଛ	:	ରଇମିନୁ
ରୀତି	:	ରିତି

ରୁଷିବା	:	କପାଆନା
ରାଗ	:	କପାଆତେ (ହିଜାଡ଼ା)
ରାଶି	:	ରାଶିତେଲ ଲଗାଅ ।
ତିଣିଁ	:	ତିଣିଁ ନିୟୁ ଉହୁଦୁ ।
ରାତି	:	ଲାଏଁ
ରସ	:	ରାସା
ରେଳଗାଡ଼ି	:	ରାଇଲିଗାଡ଼ି / ଲାମ୍ବାଗାଡ଼ି
ରେଳରାସ୍ତା	:	ଗାଡ଼ିଜିରୁ / ଗାଡ଼ିରୁଟୁ
ରଙ୍ଗମାଟି	:	କମ୍ବିଇରିଗା (ରାଙ୍ଗା ଇରିଆ)

ଲ

ଲଇ	:	ନଚୁଡ଼ରି, ନଣଅ
ଲଗା, ଲଗି	:	ଆଟା ଆଟିକି, ଆଣ୍ଡି ପୁଣ୍ଡି
ଲାଙ୍ଗୁଡ	:	ଲେଙ୍ଗୁଡ୍ରୁ
ଲଗ୍ନ	:	ବିବାହରେ ଲଗ୍ନ କରାଯାଏ ବର କନ୍ୟାଙ୍କୁ ।
ଲଗଣ	:	ବିହାତା ପଦା ଡଲା କି ଲଗଣ କିବିଆନେ ।
ଲଙ୍ଗଳ	:	ନାଙ୍ଗିଲି
ଲଜ୍ୱା	:	ଲାଜା
ଲଞ୍ଜାତାରା	:	ଲେଙ୍ଗୁଣିମାନି ହୁକା
ଲଡୁ	:	ଲାଡୁଁ
ଲଢ଼ାଇ	:	ଇରାବା ଆନା
ଲଣ୍ଡନ	:	ଲଣ୍ଡନରେ ପିଲାମାନେ ପାଠ ପଢୁଛନ୍ତି ।
ଲେତାରା	:	ଲେତାରାଣ ମିଲାଙ୍ଗ ପାଠ ପଢ଼ିକିନେରୁ ।
ଲଣ୍ଡା	:	ଟାଙ୍ଗୁରୁ / ଟାଙ୍ଗାରା
ଲବଣ (ଲୁଣ)	:	ତରକାରୀରେ ବହୁତ ଲୁଣ ହୋଇଗଲା ।
ହାରୁ	:	(ଯାଉତା) (କୁଚାତା ହାରାକ) ହାରୁ ଆତେ।
ଲମ୍ପଟ	:	ପଟକାରି, ଲନ୍ଧିପନ୍ଧ
ଲମ୍ଫ	:	ପିଲାମାନେ ଲମ୍ଫ ମାରୁଛନ୍ତି ।
ପିଞ୍ଜାନିଁ (ଡେଇଁବା) ପିଞ୍ଜ୍ନା	:	ମିଲାଙ୍ଗା ପିଞ୍ଜାନାରୀ
ଲମ୍ବା	:	ଲାମ୍ବା

ଲସି	:	ଲାସି
ଲହରୀ	:	ଲହଡା
ଲୁହ	:	କାଣ୍ଡୁରୁ
ଲହୁଣୀ	:	ଲହଣି
ଲାଭ	:	ଲାଭା
ଲାଗିବା	:	ଆଟିତେ
ଲାଜା	:	ଆମକୁ ଦେଖି ଲାଜ କରୁଛନ୍ତି ।
ଲାଜ	:	ମାଙ୍ଗେ ହେଣ୍ଡାନା ଲାଜା ଆଇନେରି।
ଲାଲ୍	:	ଲାଲ୍ ରଙ୍ଗ
ଲୁଚାଇବା	:	ଡୁକିନା, ଡୁକୁନା
ଲାତ	:	ତାମ୍ଫୁ , ଲାତା
ଲତା	:	ମାଡା
ଲୁହା	:	ଲହ
ଲାଭ	:	ଲାବା
ଲିଖିତ	:	ରାଚିନା
ଲିଆ	:	ଲେୟୁଁ, ଲେଆଁ
ଲିଭିବା	:	ମାଣିଖିନା
ଲୁଗା	:	ହାନ୍ଦ୍ରା
ଲୁଟି	:	ସରୁ, ତଲକା
ଲେଖ	:	ରାଚିନା (ଲେକିକିନା)
ଲୁଚକାଳି	:	ଡୁଗି ଡୁଗି
ଲିପିବା	:	ମାଁ ଘର ଲିପୁଛି ।
ଉହପିନା, ଉସ୍ୱିନା	:	ଆୟା ଇଜ ଡୁକିହିନେ (ଉସ୍ୱିନେ) ।
ଲୁଚେଇବା	:	ଡୁକିହିନା
ଲୋକ	:	ଲକୁ
ଲେମ୍ବୁ	:	ଲିମ୍ବ
ଲୋଭି	:	ମୁସ୍କି
ଲୋଡ଼ା	:	ଦରକାରା
ଲୋମ	:	ବାଣା
ଲାଲ	:	ଆମ୍ବ ପାଚିଲେ ଲାଲ ଦେଖାଯାଏ ।

ରାଙ୍ଗୁ	:	ମାଆ କାମିସେ ରାଙ୍ଗୁ ହେଣ୍ଡେଲେ ଆଇନେ ।
ଲିଚୁ	:	ଲିଚୁ
ଲଙ୍କାଆମ୍ବ	:	ଉହାଗହଅଁ
ଲୁଗାପଟା	:	ଲୁଗାପଟା ଧର ।
ହେନ୍ଦାରା, ଗନ୍ଧା	:	ହେନ୍ଦାରଗନ୍ଧା ଆହାଦୁ ।
ଲକ୍ଷେ	:	ଲକେ
ଲୁହ	:	ପିଲାଟି ଲୁହ ନିଗାଡ଼ି କାନ୍ଦୁଛି ।
କାଡୁଁ	:	ମିଲା କାଡୁଁ ହଚି ଡିହିମାନେ ।

ଶ

ଶହେ	:	ଲୁଗା ଶହେଟଙ୍କା ଦେଇ କିଣିଲି ।
ପାସକୋଡ଼ି	:	ରୋଗନ୍ଦା ପାସକୋଡ଼ି ଟାକା ଇହିଁନାଙ୍ଗା କଲିତି (କଡ଼ିତେଏ) ।
ଶଗଡ଼	:	ସଗଡ଼
ଶାଗ	:	କୁଛା
ଶୁଆ	:	ରୁପେଣୀ, ରୁପ
ଶାରୀ	:	ଗଡ଼ମ୍ବି, ଗଣଅ
ଶାଳଗଛ	:	ହାରଗିମାରା
ଶଗୁଆନ ଗଛ	:	ଟେଙ୍କିମାରା
ଶ୍ୱାସନଳୀ	:	ସକାନଳା
ଶୋଇବା	:	ଡୁରିନା
ଶୁକ୍ରତାରା	:	ଶୁକ୍ରତାରା ପୂର୍ବ ଦିଗରେ ଦେଖାଯାଏ ।
ଶୁକ୍ରହୁକା	:	ଶୁକ୍ରୁହୁକା ଓ୍ୱେଡାହୋପି ହପିମାନେ ।
ଶାମୁକା	:	ଗଲା
ଶଙ୍ଖ	:	ଗୋଲାଶଙ୍ଗ୍
ଶୁକ୍ରବାର	:	ଶୁକ୍ରଓ୍ୱାରା
ଶାଗୁଣା	:	ଡେଗା
ଶଙ୍କା	:	କାହୁଁ
ଶୋଷ	:	ଏସ୍କି
ଶେଷ	:	ରାହାହାଛେ, ରାତେ
ଶୀତ	:	ଶୀତରେ ପିଲା ଥରୁଛି ।

ପେନି	:	ପେନି ତା ମିଲା ତରଗ୍ରିନେ।
ଶତ୍ରୁ	:	ଶାତ୍ରୁ
ଶୁଭ	:	ନେହଁଦିନା
ଶିମ୍ବ	:	ହୁର୍‌ଓ୍ୱିଁ
ଶରୀର	:	ଶ୍ୟାମ ଶରୀର ସୁସ୍ଥ ଅଛି ।
ଆଙ୍ଗା	:	ଶ୍ୟାମ ଆଙ୍ଗା ନେହିଁମାନେ ।
ଶସ୍ୟ	:	ଆର୍‌ନା
ଶସ୍ତା	:	ଶାସ୍ତା
ଶାଖା	:	କମ୍ବା / କାନ୍ଦି
ଶିଶୁ	:	ମିଲା
ଶିଘ୍ର	:	ଶିଘ୍ରହାଟକୁ ଯାଅ ।
ବେଗୀ	:	ବେଗି ହାଟାତା ହାଲ୍‌ମୁ (ବେଗି ହାଟା ହାଜୁ) ।
ଶିକାରୀ	:	ବେଟାଗାଟାଇଁ
ଶିକାର	:	ବେଟା
ଶ୍ରାବଣମାସ	:	ଶ୍ରାବଣ ମାସରେ ଶ୍ରାବଣ ଛତୁ ଫୁଟେ ।
ଶ୍ରାବାଁଲେଉଞ୍ଜୁ	:	ଶ୍ରାବାଁ ଲେଉଞ୍ଜୁ ବାସା କୁତୁକ ହନୁ।
ଶିମିଳିଗଛ	:	ଲେକାମାରା
ଶିଉଳି	:	ବର୍ଷାଦିନେ ଶିଉଳି ହୁଏ ।
କଞ୍ଜାବିବି	:	ପିଯୁଓ୍ୱେଡା କଞ୍ଜାବିବି ଅହେନ ।
ଶକ୍ତି	:	ବ୍ରାୟୁ (ବାଡାୟୁ)
ଶୀତଋତୁ	:	ପେନି ଓ୍ୱେଡା
ଶନିବାର	:	ସାନିଓ୍ୱାରା
ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ	:	ଓ୍ୱାରିଇଜାଗା
ଶତକଡ଼ା	:	ଶହେକି ବାଟାକିନା
ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ	:	ଲେଖୁଦିଲି, (କାଡ଼କି)
ଶିଖା	:	ହିକା

ସ

ସାନବୋହୂ	:	କୁଡ଼ିୟ୍ୟା, ମିଲା କୁଡ଼ିୟ୍ୟା
ସକାଳ	:	ସକାଳ ଖରା ଭଲ ।
ଲାଆସି	:	ଲାଆସି ଖାରା ନିହିଁ।

ସୁନା	:	ସୁନା ଦର ବହୁତ ହେଲା ।
ସନା	:	ସନା ଦାରା ହାରାକା ଆତେ।
ସବୁଜ	:	ନୀଲିରାଙ୍ଗୁ
ସଉତୁଣୀ	:	ଦୁଇ ସଉତୁଣୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଣ୍ଡଗୋଳ ହୁଏ ।
ତୋଡ଼ା	:	ରି ତୋଡା ମାଡାଗଡ଼ି ଆନୁ
ସଂଗ୍ରହ	:	ଗୁଣ୍ଡାକିନ୍
ସଂଗାତ	:	ରାମ ଓ ଶ୍ୟାମ ଦୁଇ ସଙ୍ଗାତ ।
ସୋଇ, ତଣେ	:	ରାମ ଅଡ଼େ ଶ୍ୟାମ ରିଜାଣା ଶୋଇ ।
ସଂସାର	:	ସଂସାରୀ
ସଂସ୍ଥା	:	ସାଂସ୍ଥା
ସନ୍ଧ୍ୟା	:	ସଂଧ୍ୟା ସମୟରେ ବୁଲିବାକୁ ଭଲ ଲାଗେ ।
ମିଲଅଁ	:	ମିଲଅଁ ବେଲାତା ତାକ୍‌କଲି ନେହିଁ ଲାଗାନି ।
ସନ୍ତାନ	:	ପଦାମିଲା
ସୂର୍ଯ୍ୟ	:	ଓ୍ୱେଡା
ସୂର୍ଯ୍ୟୋପରାଗ	:	ଓ୍ୱେଡାଗ୍ରାଣା
ସପ୍ତାହ	:	ସପ୍ତାହକୁ ସାତ ଦିନ ।
ଓ୍ୱାରାକା	:	ଓ୍ୱାରାକାତାକି ସାତ ଦିନ ।
ସୋମବାର	:	ସମ୍ମାରୀ
ସାପ	:	ରାଚୁ
ସପୁରୀ	:	ଭୁମି ପାଣାସା
ସାଇକେଲ	:	ତୁଳିଁଗାଡ଼ି, ସାଇକଲ
ସ୍ତ୍ରୀ	:	ଡକ୍ରୀ
ସଂପର୍କ	:	ଗଟା, ଆଡି
ସମୁଦ୍ର	:	ସାମୁଦ୍ରୁ
ସମ୍ପର	:	ସମ୍ପର ଉପରକୁ ଦେଖିଚ୍ଲେ ।
ସିବ୍‌ଦା	:	ସିବ୍‌ଡା ଲେଗଅଁ ମେସାନାତାଜିନେ ।
ସଂଖ୍ୟା	:	ହେଜି କିନା ଅକ୍ଷର
ସିନ୍ଦୁର	:	ସିନ୍ଦ୍ରିଗୁଣ୍ଡା ସିନ୍ଦୁରି
ସରକାର	:	ସରକାରୀ / ସେଲାକାରା
ସୋରିଷ	:	ହାଚ, ହାର୍‌ଷ

ସେବତୀଫୁଲ	:	ସେବତି ପୁୟୁ
ସପ୍ତର୍ଷି ମଣ୍ଡଳ	:	ସପ୍ତର୍ଷି ମଣ୍ଡଳ ଉତ୍ତର ଦିଗରେ ଦେଖାଯାଏ ।
ମାଡ଼ାରାହୁକା	:	ମାଡ଼ାହା ହୁଙ୍କା ଉତ୍ତର ଦିଗାତା ଦିସା ଆନୁ ।
ସ୍ୱାର୍ଥ	:	ରାମ ଜଣେ ସ୍ୱାର୍ଥପର ମଣିଷ ।
ମୁଡ଼ି/ମୁସୁକି	:	ରାମଇଁ ମୁଡି ମାଣିସି
ସିଂହ	:	ସିଂହ
ସିଧାଗାର	:	ସଳକ ଗିରା
ସମ୍ବାଲୁଆ	:	ବାଣା ବୁବୁଲ ପିଡ଼ିୟଲି, ବାଣା ପ୍ଡିଓ
ସାରୁ	:	ହପା
ସଜନା	:	ମୁଲୁଙ୍ଗା
ସ୍କୁଲ	:	ଇସକୁଲୁ
ସ୍ୱାମୀ	:	ଡକ୍ରା
ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ	:	ଆଙ୍ଗା
ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଖୀ	:	ୱେଡାଫୁୟୁ
ସପୁରୀ	:	ଭୂମି ପାଣାସ
ସଭା	:	କୁଟମ / ତାଗୁ
ସମାନ	:	ଯାହା ପାଇବ ସମାନ ବାଣ୍ଟିବ ।
ସାରି	:	ଆନାଆଁ ମେଡିକିତେଁ ସମାନି ବାଟି କିଦୁ ।
ସୁନାରୀ	:	ସୁଣ୍ଡ୍ରିଂ (ସଣ୍ଡ୍ରେଁ) ଆନାଅଁ ମେଡା ଆତେଁ ଯାକା ସମାଣି ବାଟିକିଦୁ।
ସପ୍ତମ	:	ସାତ
ସ୍ଥାନ	:	ବାସା / ବାରା
ସମୟ	:	ୱେଡା / ବେଳା, ଟାଇମୁ
ସୂତ୍ର	:	ସୂତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରି ଗଣିତ କରାଯାଏ ।
ସୁତରୁ	:	ସୁତରୁ ବେବହାର କିହାନା ଗଣିତ କିଞ୍ଜିଆନେ।
ସୁରକ୍ଷା	:	ପୋଲିସ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ଦିଏ ।
ଆଙ୍ଗିନ / କାନ	:	ପଲିସି ସବୁଜାଣାଆ କାନେରି ।
ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳ	:	ମିଡିଅଁ, ମିଲିଅଁ, ମିଲ୍ଅଣି
ସଭା	:	ତାଗୁ

ସାଇକେଲ	:	ତୁରଙ୍ଗିଗାଡ଼ି / ସାଇକୋଲି
ସିଆଳି ପତ୍ର	:	ପେଏରି ଆକୁ

କ୍ଷ

କ୍ଷଣ୍ଡ	:	ସାଣ୍ଡା
କ୍ଷାଠିଏ	:	ତିନିକୋଡି (୬୦)
କ୍ଷୋହଳ	:	ସହଲ
କ୍ଷଷ୍ଠ	:	ସହ୍

ହ

ହଳଦୀ	:	କଞ୍ଚା ହଳଦୀ ଦେହରେ ଲଗାଇଲେ ଭଲ ।
ହିଙ୍ଗା	:	ହିଲା ହିଙ୍ଗା ଆଙ୍ଗାତା ମିତି ସେ ନିହିଁ ।
ହଳଦୀ ବସନ୍ତ	:	ପିୟକିପଟା (ହିଙ୍ଗା ପଟା)
ହରଡ଼ ଡାଲି	:	କାଙ୍ଗାଜାଇ
ହଳଦିଆ	:	ହିଙ୍ଗାରାଙ୍ଗୁ
ହାତ	:	ଜଣକା ଦୁଇଟି ହାତ ।
କେୟୁ / କାୟୁ	:	ରୋଜାଣାକି ରିଣ୍ଡା କାୟୁ ।
ହାଡ	:	ପ୍ଲେନୁ
ହଳ	:	ବାଡ଼ରେ ହଳ କରୁଛି ।
ହେରୁ	:	ବାଡ଼ାତା ହେରୁ କିଇନେରୁ ।
ହସ	:	କାହିନା, କାକିନା
ହନୁମାଙ୍କଡ	:	ମାକାଡା
ହରିଣ	:	ହରିଣ ବଣରେ ରହେ ।
ହିରେଣି, ହିଆଡି	:	ହିରେଣି ଜାଡ଼ାତା ମାନ୍ବିନେ ।
ହଂସ	:	ହଂସ ପାଣିରେ ଖେଳୁଛି ।
ହଂସ	:	ହଂସ ଏୟୁ ତା କାୟୁନେ ।
ହରଡ଼ଚଢେଇ	:	ପଲୁଗୁ
ହାକିମ	:	କାଜାବାବୁ
ହାଲୁକା	:	ପିକିଲେଏ
ହିସାବ	:	ହେଜିକିନା / ଲେଖାକିନା

ହରଣ	:	ଅଡୁ ବାଟିକିନା
ହଳଦୀ କଳସ	:	ହିଙ୍ଗାତାଣ୍ଡି
ହଳଦୀପାଣି	:	ହିଙ୍ଗାଏୟୁ
ହଳଦୀ ଚାଉଳ	:	ହିଙ୍ଗାମାଞ୍ଜି
ହାର	:	ପୁଷା

କ୍ଷ

କ୍ଷୀର	:	କ୍ଷୀର ପିଇଲେ ବଳ ହୁଏ ।
ପାଲୁ	:	ପାଲୁ ଉଟିସେ ବଳ ଆନେ ।
କ୍ଷତି	:	ନାଷ୍ଟି, ନାସ୍ତି
କ୍ଷମା	:	ଭଗବାନ ମୋତେ କ୍ଷମା କଲେ ।
କେମା	:	ମହାପୁରୁ (ବଗବାନ) ନାଙ୍ଗେ କେମାକିତେ ।
କ୍ଷୁଦ୍ର	:	କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଶୁଟି ପଡ଼ିଗଲା ।
ମିଳାଇ	:	ଇଚୁନା ମିଳାଇ ତରଗିତେ ।
କ୍ଷେତ	:	ରାଣ୍ଡୁର କ୍ଷେତରେ ସପୁରି ଲାଗିଛି
ଜାଗା, ବାସା	:	ରାଣ୍ଡୁ ଜାଗାତା ଭୁଇଁ ପାଣାସେ ହୁଆମାନେ
କ୍ଷତ	:	ପାହାଁ
କ୍ଷତି	:	ନଷ୍ଟାଆନା / ବୁଡଆନ୍ନା

ଜ୍ଞାତି କୁଟୁମ୍ବ ପରିଭାଷା

ଓଡ଼ିଆ		କୁଭି
ବାପା	:	ଆବା, ତାଞ୍ଜି
ମାଆ	:	ଆୟା, ତାଳି
ବଡ଼ଭାଇ	:	ତାଦା, କାଜା ତାଦା
ସାନଭାଇ	:	ବୁଡ଼ା, ତାଇ (ମିଲାବୁଡ଼ା (ଭାଇର ସାନ ମାନଙ୍କୁ))
ବଡ଼ ଭଉଣୀ	:	ନାନା, କାଜାନାନା
ଭଉଣୀ	:	ବୁଡ଼ି, 'ବଇ' ତାଙ୍ଗି
ପୁଅ	:	ମିରେଏଁ ମିରେଏଁନା, ମିଲା
ଝିଅ	:	ମାଙ୍ଗା, ମାରାଗା, ମାଗା
ସ୍ୱାମୀ	:	ଡକରା
ସ୍ତ୍ରୀ	:	ଡକ୍ରି, ଓ୍ୱାଣି
ଜେଜେ ବାପା	:	ଆବା, ଆକୁ, ବୁଡାଆବା
ଜେଜେ ମାଆ	:	ଆବାଆଁ ବୁୟି, ବୁଡିଆୟା
ବଡ଼ ବାପା	:	କାଜା ଆବା
ଦାଦା, କକା	:	ମିଲାଆବା, ଇଛାଆବା, କଇନି ଆବା
ପିଉସୀ	:	କାଜାଆମା, ଆମା
		ସାନ ପିଉସୀ (ବାପାଙ୍କ ସାନ ଭଉଣୀକୁ) ମିଲା ଆମା
ଅଜା	:	ଆକୁ, ବୁୟା
ଆଈ	:	ଆଡୁ, ବୁୟି
ମାମୁଁ	:	ମାମା, କାଜାମାମା
ସାନମାମୁଁ	:	ମିଲାମାମା, ଇଚିମାମା, କଇନିମାମା
ବଡ଼ମାଆ	:	କାଜା ଆୟା
ମାଉସୀ	:	ମିଲାଆୟା, କଖି, ଇଚିଆୟା
ଭାଉଜ	:	ଆଓ୍ୱା
ଜ୍ୱାଇଁ	:	ହନେଏଁ, ହନେ (ମେଚୁ)
ବୋହୂ	:	କୁଡ଼ିୟା
ପୁତରା	:	ପୁତିରା (ସାନଭାଇର ପୁଅ)
ଝିଆରୀ	:	ଝିଆରି (ମିଲାତାଇ ତା ମାଙ୍ଗା ଇ ଝିଆରି ଇନ)

ଭଉଣୀର ପୁଅ (ଭଣଜା)	: ବାଣାଜା
ଭାଣିଜୀ	: ବାଣିଜି
ଦେଢଶୁର	: ହୁସରେଏଁ
ଶାଳୀ	: ନାଞ୍ଜି
ଦିଅର	: ମାରନ୍ଦେଏଁ, ମାରନ୍ଦେନା
ଦେଢଶାଶୁ	: ଶାଶ, ହାସ
ନଣନ୍ଦ	: ନାଞ୍ଜି
ନାତି	: ନାତି
ନାତୁଣୀ	: ନାତିଣି
ଜ୍ୱାଇଁ ପୁଅ	: ହନେ, ହନେନା
ଶ୍ୱଶୁର	: ପତଲେଁ, ପତେଲେନା
ଶାଶୁ	: ପୟା
ପଣ ଗୋସେଇଁ ବାପା	: ପଣ ଗୋସେଇଁ ଆବା
ପଣ ଗୋସେଇଁ ମାଆ	: ପଣ ଗୋସେଇଁ ଆୟା
ପଣ ବାପା	: ପଣ ବାପା
ପଣ ଆଈ	: ପଣ ଆଢୁ
ପଣ ଗୋସେଇଁ ବଡ଼ ଭାଇ	: ପତା ଗୋସେଁ ତାଦା
ପଣ ଗୋସେଁ ଦାଦା	: ପଣପାଦୁ
ଗୋସେ ମାମୁଁ	: ପଣ ଗୋସେଁ ମାମା
ପଣ ଗୋସେଁଇ ସାନମାମୁଁ	: ପଣଗୋସେଁ ମିଲାମାମା
ପିଉସୀନାନି	: ଗୋସେଁ ନାନା
ସାନ ପିଉସୀନାନି	: ଗୋସେଁ ମିଲାନାନା
ଗୋସେଇଁ ବଡ଼ ନାନୀ	: ଗୋସେଁ କାଜାନାନା
ଗୋସେଇଁ ସାନ ନାନୀ	: ଗୋସେଁ ମିଲାନାନା
ପଣ ଗୋସେଇଁ ମାଆ	: ପଣଗୋସେଁ ଆୟା
ପଣଗୋସେଇଁ ବାପା	: ପଣଗୋସେଁ ଆକୁ, ବୁୟା
ଗୋସେଇଁ ଶ୍ୱଶୁର, ଅଜା	: ଗୋସେଁ ପତଲେ ଆବା, ଆକୁ
ଗୋସେଁ ମାମୁଁ	: ଗୋସେଁ ମାମା
ଗୋସେଁ ସାନମାମୁଁ	: ଗୋସେଁ ମିଲା ମାମା
ଗସେଇଁ ମାମୁଁ (ଆଈର ବଡ଼ଭାଇ)	: କାଜା ଆକୁ କାଜାତାଦା, ବୁୟାତାଦା

ଆଈର ସାନ ଭାଇ	:	ଗସେଇଁ
ମାମୁଁ	:	ଆୟାପି ଆୟାପ ମିଲାବୁଢ଼ା, ପିଲାବୁୟା ତାଦା
ଅଜାର ବଡ଼ଭଉଣୀ	:	ବୁୟା ତା ନାନା, ଆକୁ ତା ନାନ
ଅଜାର ସାନ ଭଉଣୀ	:	ବୁୟା ତା ବୁଡ଼ି
ଆଈର ବଡ଼ ଭଉଣୀ	:	ବୁଇନାନା ତା ନାନା, କାଜା ବୁଇଂନାନା
ଆଈର ସାନ ଭଉଣୀ	:	ଦୁଇନାତା ତା ବୁଡ଼ି, ମିଲା ବୁରନାନା
ଭାଉଜର ବଡ଼ଭାଇ	:	ଆଓ୍ୱା ତା ତାଦା, ଭାଇନା ତାଦା
ଭାଉଜର ସାନ ଭାଇ	:	ଆଓ୍ୱା ତା ବୁଢ଼ା, ଭାଇ ବୁଢ଼ା
ଭାଇ ବୋହୁର ବଡ଼ଭାଇ	:	କୁଡିଆ ତା ତାଦା ଭାଇ
ସାନ ଭାଇ ବୋହୁର ସାନ ଭାଇ	:	କୁଡ଼ିଆତା ବୁଢ଼ା
ବଡ଼ ଭାଉଜର ବଡ଼ନାନୀ	:	କାଜା ଆଓ୍ୱାତା ନାନା-ନାନା
ଭାଉଜର ସାନ ଭଉଣୀ	:	ଆଓ୍ୱାତା ବୁଡ଼ି
ଭାଇ ବୋହୁର ବଡ଼ ନାନୀ	:	କୁଡ଼ିଆ ତି ନାନାବୁଡ଼ି
ଭାଉଜର ମାଁ	:	ଆଓ୍ୱାତା ଆୟାଆମା
ସାନଭାଇ ବୋହୁର ମାଁ	:	ମିଲା କୁଡ଼ିଆତା ଆୟାଆମା
ଭାଉଜର ବାପା	:	ଆଓ୍ୱାତାମା ଆବାମାାମ
ଭାଇ ବୋହୁର ବାପା	:	କୁଡିଆ ପମା ଆବାମାମା
ଜ୍ୱାଇଁ ଙ୍କ ବାପା	:	ନେଚୁତାମା ଆବାମାମା
ସାନ ଜ୍ୱାଇଁ ଙ୍କ ବାପା	:	ହନିଇଁ ତା ମା ଆବାମାମା
ବଡ଼ ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ମାଁ	:	ମେଚୁତାମା ଆୟାଆମା
ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ମାର ବାପା	:	ହନିଇଁପମା ଆୟାତାମା ଆବାତାତା
ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇ	:	ମେଚୁତାମା ତାଦାମେହେଣା
ଜ୍ୱାଇଁ ସାନ ଭାଇ	:	ମେଚୁ ତାମା ବୁଢ଼ା(ମେହେଣା)
ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ଭାଇ	:	ହନେତାମା ବୁଢ଼ା(ମେହେଣା)
ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ବଡ଼ ଭଉଣୀ	:	ମେଚୁ ତାମା(ନାନା)
ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କର ସାନ ଭଉଣୀ (୧)	:	ମେଡୁ ତାମା ବୁଡ଼ି(ବୁଡ଼ି)
ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ସାନ ଭଉଣୀ (୨)	:	ହନେ ତା ବୁଡ଼ି(ବୁଡ଼ି)
ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ବଡ଼ ଭଉଣୀ	:	ହନେ ତାମା ନାନା, (ମେହେଣାତାଙ୍ଗି)ବୁଡ଼ି
ଭଣଜା	:	ଭାଣଜା
ଭାଣିଜୀ	:	ବାଣିଜୀ
ଭଉଣୀର ପୁଅର ସ୍ତ୍ରୀ	:	(ଭଣଜା ସ୍ତ୍ରୀ) ବାଣାଜା କୁଡ଼ିୟା

ଭଉଣୀଙ୍କ ଝିଅର ସ୍ୱାମୀ	:	(ଭାଣିଜୀଜାଇଁ) ବାଣିଜୀହନେ
ଭାଣିଜୀ ପୁଅ	:	ବାଣିଜି ମିରେଏଁ
ଭାଣିଜୀର ଝିଅ	:	ଭାଣିଜୀ ମାଗଂ
ପୁତରା ର ପୁଅ	:	ନାତି
ପୁଅର ଝିଅ	:	ନାତିଣି
ଭାଇର ପୁଅର ସ୍ତ୍ରୀ	:	କୁଡ଼ିୟା (ବୁଡ଼ି)
ଝିଆରୀର ସ୍ୱାମୀ	:	ତାଇ ମାଙ୍ଗାହନେ (ଝିଆରୀ ତା ଡକ୍ରା)
ଝିଆରୀର ପୁଅ	:	ପୁତ୍ରୀ ମିରିଁ (ନାତି)
ଝିଆରୀର ଝିଅ	:	ନାତିଣି
ମାଁଙ୍କ ବଡ ଭଉଣୀର ସ୍ୱାମୀ	:	ବଡ଼ବାପା
ମଉସା	:	ମିଲାଆବା (ମାଁଙ୍କଭଉଣୀର ସ୍ୱାମୀ)
ମାଉସୀ ପୁଅ	:	ମିଲା ଆୟା ମିରିଇଁ
ମାଉସୀ ଝିଅ	:	ମିଲା ଥାୟାମାଙ୍ଗା (ତାଙ୍ଗି) ବୁଡ଼ି ବଡ଼ ଆତଂ (ବଡ଼ପିଉସି) କାଜାଆମା
ସମୁନ୍ଦୀର ସ୍ତ୍ରୀ	:	ମେହେଣା ଡକ୍ରି ବୁଡ଼ି
ମାମୁଁ ପୁଅ	:	'ତାଇ' ଭାଇ (ମେହେଣାତାଇ) ମେୟାଁ
ମାମୁ ଝିଅ	:	ମେହେଣା ତାଙ୍ଗି (ମାମା ମାଙ୍ଗା)
ବଡ଼ ମାମୁଁ	:	କାଜା ମାମା
ସାନମାମୁଁ	:	ମିଲାମାମା
ପିଉସୀ ପୁଅ	:	ଆତାପୁଅ ଆମାମିରିଇଁ, ମେହେଣା ତାଇଁ
ପିଉସୀ ଝିଅ	:	ଆମା ମାଙ୍ଗା, ମେହେଣା ତାଙ୍ଗି
ବଡମାଆ	:	କାଜିୟା
ସାନମାଆ (ଖୁଡୀ)	:	ମିଲାଆୟା
ବଡ଼ ବାପାଙ୍କ ପୁଅ	:	କାଜାବା ମିରିଇଁ
ଦାଦାପୁଅ	:	ମିଲାବା ମିରିଇଁ
ବଡ଼ ବାପାଙ୍କ ଝିଅ	:	ବୁଡ଼ି
ଦାଦାଙ୍କର ଝିଅ	:	ବୁଢ଼ି, ତାଙ୍ଗି
ଶ୍ୱଶୁର ର ମାଆଁ	:	ବୁୟି
ଶ୍ୱଶୁର ଙ୍କ ବାପା	:	ବୁୟା
ଶାଶୁର ମାଆଁ	:	ବୁୟିନାନା
ଶ୍ୱଶୁର ବଡଭାଇ	:	କାଜାପତଲେ

ସାନ ଶଶୁର	:	ମିଲା ପତଲେ
ଶଶୁର ବଡ଼ ଭଉଣୀ	:	କାଜିଆ
ମାଉସୀ ଶାଶୁ	:	ଶାଶ ମିଲାଆୟା
ଶାଶୁର ବାପା	:	ପୟା ତା ଆବା
ଶାଶୁର ବଡ଼ଭାଇ	:	ଆବା
ଶାଶୁଙ୍କ ସାନଭାଇ	:	ପୟା 'ତା' ବୁଡ଼ା (ମିଲାଆବା)
ଶାଶୁଙ୍କ ବଡ଼ ଭଉଣୀ	:	ପୟା 'ତା' ନାନା (କାଜାପୟା)
ଶାଶୁଙ୍କ ସାନ ଭଉଣୀ	:	ପୟା 'ତା' ବୁଡି (ମିଲାପୟା) ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇ ରସ୍ତ୍ରୀ (ଜ୍ୟେଷ୍ଠଶାଳକଙ୍କ କନ୍ୟା) ଶାଶ, ହାସ,
ଶଳାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ	:	ମାରିନ୍ଧି ଡକ୍ରି, ବୁଡ଼ି
ଶଳା ର ପୁଅ	:	ବାଣାଜା
ଶଳାର ଝିଅ	:	ବାଣିଜୀ
ଶଢୁ	:	ଶାଗାଲା
ସାନସଢୁ	:	ମିଲା ଶାଗାଲା
ପୁତରା	:	ଡକ୍ରା ତି ତାଇ ତା ମିରିଏଁ (ଇଚବା ମିରିଏଁ)

ପିଲା ପିଲା କଥା

ତୋ ନା କଣ	:	ନିଦୋରୁ ଏନାଦାରୁ
ରଘୁ	:	ରଘୁ
ତୋ ବାପା ନା ?	:	ନି ଆବା ଦୁରୁ ଏନାଦାରୁ, ନିଆବାଦାରୁ ଏନାରି ?
ଦଶରଥ	:	ଦଶରଥ
ସେ କଣ କରନ୍ତି ?	:	ଏଓ୍ୱାୟୁ ଏଦା କିନାୟୁ, ଏବାଇଁ ଏନାଆଁ କିହିନି
ସେ ଚାଷୀ	:	ଏଓ୍ୱାୟୁ ଚାଷୀ
ତୋ ମାଙ୍କ ନାମ କଣ ?	:	ନି ଆୟାଦାରୁ ଏନାଦାରୁ ?
ରାଧା	:	ରାଧା
ସେ କଣ କରନ୍ତି ?	:	ଏଦି ଏନାଆଁ କହିନେ ?
ସେ ଘରେ ରହେ ?	:	ଏଦି ଏଜଅଁ ତେବାଆନେ ?
ତୋ ଗାଁ କେଉଁଠି ?	:	ନି ନାୟୁଁ ଏମ୍ବାନାୟୁଁ, ନିନାୟୁଁ, ଏମ୍ବିଟି

ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁର : ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁର

ତୁ କଣ ଖାଇଛୁ ? : ନିନୁ ଏନା ତିଛି

ମାଣ୍ଡିଆ ଜାଉ : ମାଣ୍ଡେକପେ, ମାଣ୍ଡେଜୁରୁ, ମାଣ୍ଡେହିମ୍ମା

ତୁ : ନିନୁ

ପଖାଳଭାତ : ପଖାଳି ପାପ, ଗାଖାଳି ଅଣ୍ଡା (ପଖାଳି ଅଣ୍ଡା)

ତୋ ଭାଇ, ଉଭଣୀ ସ୍କୁଲରେ ପଢେ : ନିବୁଡ଼ା, ବଇ ସ୍କୁଲତା ପତାଇମାନୁ ନି ବୁଡା, ବୁଡି ସ୍କୁଲତା ପଡ଼ା ଆଇବେ

ନା : କ୍ଏଁ ଉଁଉଁ (ଆଏ)

ତୋର : ନିଦି

ନା : ଉଁଉଁ କଏଁ

ତତେ ଅ ଆ ଲେଖିଆସେ : ନିଙ୍ଗେ, ଅ, ଆ, ଲେଖିଓ୍ୱାଲି ପୁଞ୍ଛେଗି

ହଁ : ହାଁ

ତୋତେ ସାର୍ ଭଲ ଲାଗନ୍ତି : ନିଙ୍ଗେ ତାକି ସାର୍ ନିହାୟୁ / ନିଙ୍ଗେ ତାକି ଗୁରୁ ନିହାୟୁ

ହଁ ସେ ଭଲ : ହାଁ ନିହା / ହଁ ଆଁ ନିହାୟୁ

ତତେ କଣ ଖେଳ ଆସେ : ନିଙ୍ଗେ ଏନା ଖେଳ ଓ୍ୱାନେ

: ନିନୁ ଏନା କାଇଦାର, ପୁଞ୍ଝି

କାବାଡ଼ି : ନିନୁ ଏନା କାହୁଲି ପୁଞ୍ଝି, କାବାଡି

ମୋତେ ସାଙ୍ଗରେ ଖେଳାଇବୁକି ? : ନାଙ୍ଗେ ଆଡ଼ଛାନା କାହୁଲି କି ?

କେତେବେଳେ ଖେଳିବ ? : ଏନାରୁ ବେଳା କାଇଦାରି (ଏଟାକା ବେଲାତା କାଇଦାରି)

ଖାଇବା ଛୁଟିରେ : ତିନି ଛୁଟିତା

ଖାଇସାର ଖେଳିବା ନା ? : ତିଞ୍ଜାନା କାଇନା

ଆଉ କିଏ ସବୁ ଖେଳିବେ ? : ଏମ୍ଭେ, ଏମ୍ଭେ,କାହିନେ (ଅଡେ ଏମ୍ଭେ କାହିନେ)

ତୋର ବଲ୍ ବେଟ୍ ଅଛିକି ? : ନିଙ୍ଗେ ବଲବେଟ୍ ମାନେକି ?

ଶିକ୍ଷକ ଅଭିଭାବକ

ଶି : ଭଲ ବବୁବାବୁ ।	:	ନେହେଁ ବବୁବାବୁ ।
ଅ : ନମସ୍କାର ଆଜ୍ଞା ।	:	ଜୁଆର ଆଜ୍ଞା ।
ଶି : ଗାଁ ଖବର କେମିତି ।	:	ନାୟୁଁ କାବୁରୁ ଏନିସି ।
ଅ : ସେମିତି ଆଜ୍ଞା ।	:	ଏଲିକେଁ ଆଜ୍ଞା ।
ଶି : ତୁମର ଚାଷ ଭଲ ହୋଇଛି ?	:	ମିଦି ଚାଷା ୱେନହିଁ ଆହାନେକି ?
ଅ : ନାହିଁ ଆଜ୍ଞା ।	:	କଏଁ ଆଜ୍ଞା (ଆଏ ଆଜ୍ଞା) ।
ଶି : କଣ ହେଲା ପିଲା ଆସିଲା ନାହିଁ ?	:	ଏନା ଆଁତେ ଆତେ ମିଲା ୱାଆତିଁ ?
ଅ : ପିଲାକୁ ଝାଡ଼ା ଆଜ୍ଞା ।	:	ମିଲାକି ତୁର୍କି ଆଜ୍ଞା ।
ଶି : ଔଷଧ ଦେଲ କି ?	:	ଅଷା ହିତି କି ?
ଅ : ଡାକ୍ତର ଖାନାକୁ ନେଲ ?	:	ଡାକଟର ତାନେ ଅତିକି ?
ଶି : କେତେ ଦିନ ହେଲା ?	:	ଏଚରଦିନ ଆତେ ?
ଅ : ୭ଦିନ ହେଲା ।	:	ସାତା ଦିନା ଆତେ ।
ଶି : ଏବେ ଭଲ ଅଛି ?	:	ନିଏଁ ନେହିଁ ମାନେ କି ?
ଅ : ଟିକେ ଟିକେ ଭଲ ।	:	ଇଟିକା ଇଟିକା ନେହିଁ ।
ଶି : ହେଲେ ପରୀକ୍ଷା ଅଛି ।	:	ଓଡ଼େ ପରିକ୍ଷା ମାନେ ।
ଅ : କଣ କରିବା ଆଜ୍ଞା ।	:	ଏନା କିନା ଆଜ୍ଞା ।
ଶି : ତାର ଡାକ୍ତର ସାର୍ଟିଫିକେଟ ଲୋଡା	:	ତାନି ଡାକ୍ତରର ସାଟିଫିକେଟ ଲୋଡ଼ା
ଅ : ତୁମ୍ଭେ ଚେଷ୍ଟା କରିବ ଆଜ୍ଞା ।	:	ମିବୁ ଚେଷ୍ଟା କିନ୍ଦୁ ଆଜ୍ଞା ।
ଶି : ଦେଖିବା ଚେଷ୍ଟା କରିବା ।	:	ହେନା ଚେଷ୍ଟା କିନା ।
ଶି : ଗାଁର ରବିର ବାପାଙ୍କୁ କହିବ ।	:	ନାୟୁଁତି ରବି ଆବାକି ୱେହ୍‌ମୁ ।
ଅ : କଣ ପାଇଁ ଆଜ୍ଞା ।	:	ଏନାଁ ତାକି ଆଜ୍ଞା ।
ଶି : ଆମ ବହିରେ ଦସ୍ତଖତ କରିବ ।	:	ମା ବହିତା ଦରୁ ଲେକି କିନିଁ ।

ଅ : ସେ ଅନ୍ୟ ଗାଁକୁ ଯାଇଛି ।	: ଏଓ୍ୱାଇଁ ରନାୟୁଁ ହାଜାନିଁ ।
ଶି : ତାର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଡାକିଦିଅ ।	: ତା ଡକିରି କି ଆର୍ପାମୁ
ଅ : ସେ ଟିପ ମାରିବ ।	: ଏଓ୍ୱାୟୁ ଟିପୁ ମାରିନିବେ / ଏଦି ଟିପ ବା ବୁଟୁ ହିନେ ।
ଶି : ହଁ ଚଳିବ ।	: ହଁ ଆନେ
ଅ : ନୂଆ ଆଜ୍ଞା ଆସିଛନ୍ତି ।	: ପୁନି ଆଜ୍ଞା ଓ୍ୱାହାନି / ପୁନି ଆଜ୍ଞା ଓ୍ୱାହାନେରି
ଶି : ଆସିବେ ନୂଆରେ ।	: ଓ୍ୱାନେରୁପନି / ଓ୍ୱାନିଁ ପୁନାଇଁ
ଅ : ହେଲେ ଆମେ କଣ କରିବୁ ?	: ହେଲେ, ମାମ୍ଭି ଆନାଆଁ କିନବି ।
ଶି : ସମସ୍ତେ ରହିବାକୁ ହେବ ।	: ହାବେ ଲୋକୁ ମାନେରି / ହାବେ ଲୋକୁ ମାଞ୍ଜାଲିଆନେ
ଅ : କଣ କହିବେ ଶୁଣିବା ।	: ଏନା ଓ୍ୱେହେନେରୁ ଓ୍ୱେନ ।
ଶି : ଗାଁର ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ କେତେ ଜଣଥିବେ ?	:ନାୟୁଁତା ଆୟାଶିକା ଏଚର ଜଣା ?
ଅ : ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ମଧ ବୁଝିବେ ।	: ଆୟାଶିକା ଲୋକୁ ମିଶା ପୁନେରୁ /ଆୟାଶିକାମିଶା ପୁନୁ
ଶି : ତେଣୁ ଗାଁ ସଫା କରିବ ।	: ଏଦାକି ନାୟୁଁ ସଫା କିନା / ଏଦାକି ନାୟୁଁ ସାଫା କିନା
ଅ : ଗାଁ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଠିକ୍ କରିବା ।	: ନାୟୁଁତି ମିଲାରୁ ଠିକ୍ କିନା
ଶି : ଆମ ଗାଁ ସ୍କୁଲ ସୁନ୍ଦର କରିବା ।	: ମା ନାୟୁଁ ସ୍କୁଲ ସୁନ୍ଦର କିନା
ଅ : ହଁ ଆଜ୍ଞା ।	: ହାଁ ଆଜ୍ଞା

ଶିକ୍ଷୟତ୍ରି ଛାତ୍ରୀ ମଧ୍ୟରେ କଥୋପକଥନ

ତୁମ ଗାଁର ନା କଣ ? : ମି ନାୟୁ ଦାରୁ ଏନାଦରୁ।

ତୁମବାପା କଣ କରୁଛନ୍ତି ? : ମି ଆବା ଏନାଁହାଁ, କିହିନି।

ତୁମର କେତେ ଭଉଣୀ ? : ମିଗୋଅ ଏଚର ଗଟା ବୁଡିସିକା।

ତୁମ ସାନ ଉଭଣୀର ନାମ। : ମି ଇଛି ବଇଦାରୁ ଏନାଦାରୁ

ତୁମ ସ୍କୁଲର ନାମ। : ମି ସ୍କୁଲ ଦାରୁ / ଦରୁ।

ନିୟମଗିରୀ ସ୍କୁଲ। : ନିୟମଗିରୀ ସ୍କୁଲ

ପୁଅ ଆଉ ଝିଅ କେତେ ? : ଡଲାଁ ଅଡ଼େ ପଦାଁ ଏଚରଜାଣା।

ଶି : ଏ ସୁଟ୍ରି। : ଏ ସୁଟ୍ରି।

ପି : କଣ ଦିଦି ? : ଏନା ଦିଦି / ଏନା ଗୁରୁମା ?

ଶି : ଭଲ ପଢୁଛୁ ? : ନେହିଁ ପଡ଼ାଇମାଞ୍ଜି ?

ପି : ହଁ ଦିଦି। : ହଁ, ଆଁ ଦିଦି।

ଶି : ତୋ ମାଙ୍କ ନାମ ? : ନି ଆୟା ଦାରୁ ?

ପି : ସିକକା ହୁଣ୍ଡାଡ଼ି ଗୁରୁମା। : ସିକକା ହୁଣ୍ଡାଡ଼ି ଗୁରୁମା।

ଶି : ତୋର ମାମୁଁଘର ? : ନି ମାମା ଏଜ ?

ପି : ଲାକ ପଦର। : ଲାକ ପଦର।

ଶି : ସେ ଗାଁରେ କଣ କଣ ମିଳେ ? : ଏନାୟୁଁ ତା ଏନା ଏନାଆଁ ମେଡ଼ା ଆନେ।

ପି : ମୋ ମାମୁଁ ଗାଁରେ କମଳା ମିଳେ। : ମା ମାମା ନାୟୁଁତା କମଳା ମେଡାଆନେ।

ଶି : ବେଶି କମଳା ଗଛ ଅଛି କି ? : ହାରଁ କମଳା ମାର୍କା ମାନୁକି ?

ପି : ହଁ ଗୁରୁମା। : ହଁ, ଆଁ ଗୁରୁମା।

ଶି : ତୁମର କେତେ ଜଣ ଗୁରୁମା ? : ମିଦି ଏଚର ଗଟା ଗୁରମା ?

ପି : ଆମର ୪ଜଣ ଗୁରୁମା। : ମାଦି ଚାରି ଜାଣା ଗୁରୁମା।

ଶି : କେତୋଟି ଘର ? : ଏଚର ଗୋଟା ଏଜ/ଇଲୁ ?

ପି : ୨ଟି ଘର। : ରିଣ୍ଡା ଏଜ

ଶି : ତୁମ ସ୍କୁଲରେ କଣ ଦେଉଛନ୍ତି ?	: ମି ସ୍କୁଲତା ଏନାଆଁ ହି ମାନେରୁ ?
ପି : ବହି, ଖଡ଼ି, ପେନ୍‌ସିଲ ।	: ବହିଁ, କାଡ଼ି, ପିନ୍‌ସିଲି ।
ଶି : ଏବର୍ଷ କେତେ ଜଣ ପିଲା ?	: ଇବାର୍ଷା ଏଚର ଜାଣା ମିଲାଁ ?
ପି : ୩ଜଣ ନୂଆରେ ଗଲେ ।	: ତିନିଜାଣା ପୁନି ଆଚେରୁ ।
ଶି : ଆଉ ପିଲା ଅଛନ୍ତି ?	: ଅଡେ ମିଲା ମାନେରୁ ?
ପି : ହଁ ଗୁରୁମା ।	: ହାଁ ଆଁ ଗୁରୁମା ।
ଶି : ସେ ରୀନା ସାଙ୍ଗ କହୁନ ?	: ଏ ରିନା ଆଦେ ୱେହ୍ମୁ, ?
ପି : ଗୁରୁମା କହୁଛନ୍ତି ଯେ ।	: ଗୁରୁମା ୱେହ୍‌ପିମାନେ ଯେ ।
ଶି : ସେମାନେ ବୁଝିବା ଲୋକ ।	: ଏବାୟୁ ପୁଞ୍ଜ ମାନି ଲୋକୁ ।
ଶି : ଆଉ କଣ !	: ଓଡ଼େ ଆନାଆଁ !
ପି : ଆଉ କିଛି ନାହିଁ ଗୁରୁମା ।	: ଓଡ଼େ ଏନା ଆଏ ଗୁରୁମା ।
ଶି : ଯିବି !	: ହାଇଁ !
ପି : ହଁ ଯାଆନ୍ତୁ ଗୁରୁମା ।	: ହଁ ହାଲମୁ ଗୁରୁମା ।

ଶିକ୍ଷକ ପିଲା

ଶି : ପିଲାମାନେ ।	: ମିଲାରୁ ।
ପି : ଆଜ୍ଞା !	: ଆଜ୍ଞା !
ଶି : ତୁମ ଡ଼ଙ୍ଗର ନାମ ?	: ମି ହରୁଦରୁ ?
ପ : କୋଛା ଓ୍ୱାଲ ।	: କେଛାଓ୍ୱାଲି ।
ଶି : ଗାଁର ଝରଣାନାମ ?	: ନାଯୁଁତି ଝରଣାଦରୁ ?
ପି : ଗଦଗଦା ଝରଣା ।	: ଗଦଗଦା ଝରଣା ।
ଶି : କଣ କଣ ପୂଜା କରୁଚ ?	: ଏନା ଏନାଆଁ ପୂଜା କିଦେରୁ ?
ପି : ମାଟିକୁ ପୂଜା କରୁଛୁ ?	: ଇରିଇ ପୂଜା କିନାବୁ ?
ଶି : ବଡ଼ ପୂଜା କଣ ?	: କାଜା ପୁଜା ଆନାଦି ?
ପି : ଧରଣୀପୂଜା ।	: ଦରଣୀ ପେନୁ ।
ଶି : ପୂଜା ପାଇଁ ଆଣିଛ ?	: ପୂଜାତାକି ତେଛାଞ୍ଜିରୁ ?
ପି : ନଡ଼ିଆ, କଦଳୀ ।	: ନଡ଼ିଆ, ତାଡ଼ି ।
ଶି : ନିୟମ ଗିରି କଣ ?	: ନିୟମଗିରି ଏନାଦି ?
ପି : ପାହାଡ଼ର ନାମ ।	: ହରୁ ଦରୁ ।
ଶି : ସେଠାରେ କଣ ମିଳେ ?	: ଏମାଆଁ ଏନାଆଁ ମେଡା ଆନେ ?
ପି : ଔଷଧ, ଫଳ, ମୂଳ ।	: ଅଷା, ଫଲ, ମୁଲ ।
ଶି : ଧରଣୀ ଦେବତା ।	: ଧାତ୍ରୀ ପେନୁ ।
ପି : ମାଟି ଦେବତା ।	: ଭୂମି ପେନୁ ।
ଶି : ମେରିଆ ପର୍ବ କଣ ?	: କଡୁ ପାର୍ବୁ ଆନାଦି ?
ପି : କନ୍ଧଙ୍କ ବଡ଼ ପର୍ବ ।	: କୁଇଁ ଲୋକୁତା କାଜା ପାର୍ବୁ ।
ଶି : ଚୈତ୍ର ମାସରେ ।	: ହିରେଇ ଲେଞ୍ଜୁ ।
ପି : ବିହନ ପର୍ବ ।	: ବିଛୀ ପାର୍ବୁ।
ଶି : ଗୁମ୍ଫା ଅଛି ।	: ପାଉ ମାନେ ।

ପି :ବଡ଼ ବଡ଼ ଗୁମ୍ଫା ।	: କାଜା କାଜା ପାଉ ।
ଶି :ଡାକ୍ତର ଦେଖିଛ ?	: ଡାକ୍ତର ହେଣ୍ଡା ଜେରି କି ?
ପି :ଔଷଧ ଦେଉଥିଲେ ।	: ଅସା ହି ମାଟିଁ
ଶି :ଟଡେକୁ ଔଷଧ ଦେବା ଆଙ୍କା ।	: ଟଡ଼େଇ ଅସା ହିନ ଆଙ୍କା ।
ପି :ମତେ ମଧ ଦେଖିଲେ ।	: ନାଙ୍ଗେ ଯାକା ହେଣ୍ଡାତିଁ ।
ଶି :ବାମପଟେ ଯିବା ।	: ଡେବିରୀ ଗିରା ହାନା ।
ପି :କାହିଁକି ?	: ଏନାତାକି ?
ଶି :ଛକରାସ୍ତା ଦେଖିଚୁ ?	: ଛକ ରାସ୍ତା ହେଣ୍ଡାଜି ?
ପି :ଚାରି ପଟର ରାସ୍ତା ।	: ଚାରି ଚକୁ ରୋଟୁ ।
ଶି :ରାସ୍ତାରେ ଲାଇଟ୍ ଜଳୁଥାଏ ।	: ରାସ୍ତା ତା ଲାଇଟ୍ ଉଜିଳିଡ଼ିମାନେ ।
ପି :ଭୁବନେଶ୍ୱର ଠାରେ ଦେଖିଛୁ	: ଭବନେଶ୍ୱର ତା ହେଣ୍ଡାଡିଜାରି
ଶି :କାହିଁକି ଜଳିଥାଏ ?	: ଏନାତାକି ଉଜଳିଡି ଆଇମାନେ ?
ପି :ବଡ଼ ବଡ଼ ସହର ।	: କାଜା କାଜା ଗାଡ଼ା ।
ପି :ହଁ ବାଙ୍କ ଟାଙ୍କ ଚିହ୍ନ ।	: ହଁ ଆଁ ବାକଣି, ଟେକଣି ଚିହ୍ନ ।
ଶି :ଟିକଟ ଦେବା ଘର ।	: ଟିକଟି ହିନି ଏଜ ।
ପି :ରେଳ ଷ୍ଟେସନ ।	: ରେଳ ଷ୍ଟେସନି ।
ଶି :ଚିଠି ନେବା ଲୋକ ।	: ସିଟି ଅନି ଲୋକୁ ।
ପି :ଡ଼ାକୁ ବାବୁ ।	: ସିଟିହିନା ବାବୁ ।
ଶି : ଷ୍ଟେସନ ମାଷ୍ଟ୍ର ।	: ଷେସନି ମାଷ୍ଟର ।
ପି : କଲିକତା ସହର ।	: କଲିକତା ଗାଡ଼ା ।
ଶି : ଆଶା ଦିଦି ।	: ଆଶା ଦିଦି ।
ପି : ଗାଁର ଭଲ ମନ୍ଦ ବୁଝ ।	: ନାୟୁଁ ତି ଭଲମନ୍ଦ ବୁଝଉଆନେ।
ଶି : ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି ।	: ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି ।
ପି : ପିଲାଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ ଦିଏ ।	: ମିଲାନି ତିନି କାଦି ହିନେ।

ଶିକ୍ଷକ ଅଭିଭାବକ

ଆସ ।	:	ଓ୍ୱାମ୍ ।
ତୁମ ନା ?	:	ନିଦାରୁ, ନିଦୁରୁ ?
ମୁଁ ରାମର ବାପା ।	:	ନାନୁ ରାମ ତାବା ।
ତୁମର ନାମ ?	:	ନିଦରୁ ?
ମୋର ନାମ ।	:	ନାଦରୁ ।
ତୁମ ଗାଁ ?	:	ମିନାୟୁଁ ?
ଗୋବିନ୍ଦ ପଲ୍ଲୀ ।	:	ଗୋବିନ୍ଦ ପଲ୍ଲୀ ।
ମୁଁ ଚାଷକରେ ।	:	ନାନୁ ଚାଷି କିହି ମାଇଁ ।
ମୋର ଜମିବାଡ଼ି ଅଛି ।	:	ନାଦି ଭୂମି, ବାଡ଼ା ମାନେ / ନାଦି ମେରାଁ ନେଲାମାନେ
ନା	:	କୁଉଁ / ଆଏ
କିମିତି ଗୁଜରାଣ ମେଣ୍ଟ ?	:	ଏନିସି ପାହିଆଇମାଞ୍ଜେରି ?
କୁଲିକରି ।	:	କୁଲିକିଇଁ ।
ଚାକିରୀ ।	:	ସରକାରୀକାମା ।
ଭାଗଚାଷ ।	:	ଭାଗଚାଷା (ଭାଗବାଣ୍ଟା) ।
କାହାଠାରୁ ଭାଗନିଅ ?	:	ଏମିରି ତାନାଟି ଭାଗ ଅଇଜି ?
ବରଜ ପ୍ରଧାନ ।	:	ବରଜ ପ୍ରଧାନି ।
କେତେ ଜମି ଚାଷ କରୁଛ ?	:	ଏଜକା ଭୂମି ଚାଷା କହିଜି ?
୨ ଏକର ।	:	ରିଏକାରା ।
କଣ କଣ ଚାଷ କରୁଛ ?	:	ଏନା ଏନାଆଁ ତାସା କିହିଜି ?
ଧାନ ଆଉ ମୁଗ ।	:	କୁଲିଁ ଅଡ଼େ ମୁଗାଁ ।
ନିଜର ବଳଦ ଅଛି କି ?	:	ଆପେ ନି କଡ଼ିଁ ମାନୁ କି ?
ନାଁ, ଉଡାରେ ଆଣେ ।	:	ଆଏ, ଓ୍ୱାକା ତାପିଇଁ ।
ଦିନକୁ ୨୦ଟଙ୍କା	:	ଦିନା ତାକି କୁଡ଼ିଏଟାକାଦ / ଦିନାତାକି ରୋ କୁଡ଼ି
ରାସାୟନିକସାର ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି କି ?	:	ରାସାୟନିକ କତ କଦେରି କି ?
ହଁ ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ଯାହା ମିଳେ ।	:	ହାଁ, ସରକାର ତାଣାଟି ଆନାଆଁ ମେଡାଆତେଁ ।
କିଟନାଶକ କଣ ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି ?	:	ବିଶା ସାରା ଆନାଆଁ ଓ୍ୱାପିକି ଦେରିକି ?

ବଜାରୁ ମିଳୁଥିବା କୀଟନାଶକ ।	:	ଗାଡ଼ାତା ମେଡିଆନି ବିସାସାର ।
ଚାଷରେ ଘର ଚାଲୁଛି ।	:	ଚାଷାଟି ଏଜ ତାକିନେ / ହେରୁଟି ଇଲୁ ତାକିନେ
ନା	:	ଆଏ
ବାହାରେ ଆଉ କଣ କରନ୍ତି ?	:	ବାହାରେ ଆଡେ ଆନାଆଁ କିହିଜି କି ?
କାଠ ବିକ୍ରି କରେ ।	:	ଓ୍ୱେର୍କା ପ୍ରାଇଁ
କେଉଁଠୁ ଆଣ ?	:	ଇମ୍ବିଟି ତାଦେରି ?
ଜଙ୍ଗଲରୁ ।	:	ଜାଡ଼ାଟି / ହରୁଟି
ଆପଣ କଣ କରନ୍ତି ?	:	ନିନୁ ଏନାଆଁ କିହି ମାଞ୍ଜ ?
ମୁଁ ଘର କାମକରେ ।	:	ନାନୁ ଇଲୁ କାମା କିଇଁ / ନାନୁ ଇଲୁ ଦାମା କିଇଁ
ତୁମଗାଁରେ କେତେଲୋକ ?	:	ମି ନାୟୁଁତା ଏଚର ଲୋକୁ ?
୨୫-୩୦ ଘର	:	ପଚଶି, ତିରିଶି ଇଲୁ
ଅଧିକାଂଶ ଚାଷ କାମ କରନ୍ତି କି ?	:	ବେଶିଲୋକୁ ଚାଷା କାମା କିନୁକି / (କିନେରି) ? ପଦୁ ଲୋକ ଚାଷା କାମା କିନୁକି ?
ନା	:	ଆଏ
ତାହାହେଲେ କଣ କରନ୍ତି ?	:	ଆଡ଼େଁ ଏନାଁ କିନୁ ? / ଆ ଆସେ ଆନାଁ କିନୁ ?
କେତେମଜୁରୀ କରନ୍ତି ଆଉକେତେ ଚାଷ କରନ୍ତି	:	ଏଚ ଲୋକ କୁଲିକାମା ଏଚର ଲୋକ ଚାଷକାମା
ନିଜର ଘର ଅଛି କି ?	:	ନି ଇଲୁ ମାନେକି / ନିଏଜ ମାନେ କି ?
ହଁ	:	ହାଁ
କେତେ ବଖରା ?	:	ଏଚର ବାକାରା / ଏଚର ଗାଦି ?
୨ ବଖରା ।	:	ରି ବାକାରା ।
(କଚ୍ଚା ନା ପକ୍କା), ମାଟି ନା ସିମେଣ୍ଟ ?	:	ଇରିଓ୍ୱା କି ସିମେଣ୍ଟ ?
ଝାଟିମାଟି ଘର ଆଜ୍ଞା ।	:	ରୋଇବାଡ଼ି ଏଜ ଆଜ୍ଞା ।
ବି.ପି.ଏଲ୍ କାର୍ଡ କରିଛନ୍ତି କି ?	:	ବିପିଏଲ୍ କାର୍ଡ କିଆ ମାଞ୍ଜେକି, ବିପିଏଲ୍ କାର୍ଡ କିଆ ଜେରିକି ?
ନାହିଁ ସାରେ ଆମେ ମୁରୁକଲୋକ ।	:	ଆଏ ଆଜ୍ଞା ମାମ୍ବି ମୁରୁଖଲୋକୁ ।
ବିପିଏଲ୍ କହିଲେ କଣ ?	:	ବିପିଏଲ୍ ରଛେଁ ଏନାଇ ?
କାର୍ଡ ମାଧ୍ୟମରେ ସୁବିଧା ଯୋଗାଉଛ ।	:	ସରକାରୀ ହାକିଲୋକୁ ତାକି ଇ କାର୍ଡୁ ଲାଗୁ କିହା ମାନେ ।
ଗାଁରେ ନଳକୂଅ ଅଛି ?	:	ନାୟଁତା ବରିଙ୍ଗି ମାନେ ?
ହଁ	:	ହଁ

ରୋଗହେଲେ କେଉଁଠି କି ଯାଅ ?	:	ରୋଗ ଆତେଁ ଏମି ତାଣା ହାଜେରି ?
କବିରାଜ ପାଖକୁ ଯାଉ ।	:	ଗୁରୁତାଣା ହାନାବି ।
ରାମକୁ କାହିଁକି ପାଠ ପଢାଇଲ ?	:	ରାମଇ ଏନାତାକି ପାଠ ପଢ କିତେରି ?
ପାଠପଢି ବଡ଼ ହାକିମ ହେବ ।	:	ପାଠପଢା ଆହାନା କାଜା ବାବୁ ଆଇନିଁ ।
ରାମର ଭାଇ ଭଉଣି ପାଠ ପଢୁଛନ୍ତିକି ?	:	ରାମ ତା ବୁଡା, ବୁଡି ପାଠପଡା ଆଇନୁକି ?
ବା ।	:	ଆଏ ।
କଣ ପାଇଁ ?	:	ଏନାତାକି ?
ବୟସ ହୋଇନି ।	:	ବାର୍ଷା ଆଇଲେଏ ।
ରାମ କଣ ଭଲ ପଢୁନି ?	:	ରାମା ନେହିକିଁ ପଢାଆଇ ଲାଇଁ କି ?
ହଁ ସେ ଆହୁରୀ ଭଲ ପଢିବ ।	:	ହଁ, ଏଓ୍ୱାଁ ଅଡ଼େ ନେହେଁ ପଢାଆନିଁ ।
ସେ ସବୁବେଳେ ସ୍କୁଲ ଆସିବ ।	:	ହାବେ ଦିନ / ଇସୁକୁଲୁ ଓ୍ୱାଇନିଁ ।
କଣ ପାଇଁ ସବୁବେଳେ ସ୍କୁଲ ଆସୁନ ?	:	ଏନାତାକି ହାବେ ଦିନା ଇସୁକୁଲୁ ଓ୍ୱାଇଲାଇ ?
ତାର ଦେହ ଭଲ ରହୁନି ।	:	ତା ଆଗଂ ନେହଁ ତେବ ଆଇଲେଏ।
ତାର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟପ୍ରତି ଯତ୍ନ ନିଅ ।	:	ତା ଆଗଂ ଯତ୍ନ ଅଦୁ।
ଉତ୍ତମ ଖାଦ୍ୟ ସହ ବ୍ୟାୟମ ମଧ କରନ୍ତି	:	ନେହି କାଦି ତେ କସରତ କିନି
ହଁ ଆଜ୍ଞା	:	ହାଁ ଆଜ୍ଞା
ସରକାରୀ ତରଫରୁ ମାଗଣା ପୋଷାକ ଓ	:	ସରକାରୀ ତାଣଟି ବାହା ନେ
ଖାଦ୍ୟ ଓ ବହି ମିଳୁଛି ନେଇ ଯାଆନ୍ତୁ ।		ହାନ୍ଦରା ତିନିବା, ବହି ମିଡାନେ ଓ୍ୱାଦୁ ।
ଏହାଛଡା ଟଙ୍କା କଣ ମିଳୁଛି କି ?	:	ଅଡ଼େ ଟାକାଁ ଏନାରି ମେଡାଆଇ ମାନେକି ?
ନାହିଁ ।	:	ଆଏଁ ।
ରାମଟା ଦୁଷ୍ଟ ଟିକିଏ ଦେଖିବେ ।	:	ରାମ ଇଛିକା ଦୁଷ୍ଟ ଆନିଁ ହେଣ୍ଡି ।
କିଛି ବ୍ୟସ୍ତ ହେବାର ନାହିଁ ।	:	ତାନ୍ଦ୍ରା ଆଆଁ ।
ଏଥର ଆସୁଛି ; ନମସ୍କାର ।	:	ନିଏଟି ଓ୍ୱାଇ ମାଇଁ ଜୁଆରି ।

ଶିକ୍ଷକ ଓ ପିଲା ମଧ୍ୟରେ କଥୋପକଥନ

ନାଁ କଣ ।	:	ନିଦାରୁ (ନିଦରୁ)
ରାମ ।	:	ରାମ
ବାପାଙ୍କନାମ ।	:	ନି ଆବାଦାରୁ
ଦଶରଥ ।	:	ଦଶରଥ
ମାଁଙ୍କନାମ ।	:	ମି ଆୟାଦାରୁ
ରାଧା ।	:	ରାଧା
ବାପା କଣ କରନ୍ତି ?	:	ଆବା ଏନାଁ କିନିଁ ?
ଚାଷ	:	ଚାଷା
ମାଁ	:	ଆୟା
ପଟି ବୁଣନ୍ତି ।	:	ଛାପା ତିଆରି କିନି / ଛାପା ଏଲିନି ।
ତୋ ବୟସ କେତେ ?	:	ନି ବର୍ଷା ଏଚେକା ?
କେମିତି ଆସିଲୁ ।	:	ଏନକିଁ ଓ୍ୱାତେୟୁ /ଏନିସି କି ଓ୍ୱାତିୟୁ /(ଏନିସି ଓ୍ୱାତି)
ବାପା ସାଙ୍ଗରେ ।	:	ମା ଆବାଲାଗି ।
କଣ ଖାଇଛୁ ?	:	ଏନା ତିଛିସି ?
ମାଣ୍ଡିଆଜାଉ ।	:	ମାଣ୍ଡେକପେ /ମାଣ୍ଡେହିମ୍ପା / ମାଣ୍ଡେଜୁରୁଁ ।
ତୋଘରେ ଆଉ କିଏ ଅଛି ?	:	ନି ଏଜଁ ଅଡ଼େ ଏମେ ମାନେ / ନିଏଜ୍ଁ ଅରେ ଏମେ ମାନେୟୁ ?
ଭାଇ ଭଉଣୀ ।	:	ବୁଡ଼ା ବୁଡ଼ି / ବୁଡ଼ା ବଇ ।
କେତେଟି ଭାଇ ଭଉଣୀ ?	:	ଏଚର ଜାଣା ବୁଡ଼ା, ବଇ ।
ଦୁଇ ଭାଇ ତିନି ଭଉଣୀ ।	:	ରିଣ୍ଡା ବୁଡ଼ା ତିନିଜଣାବଇ ।
ସେମାନଙ୍କ ନାମ କଣ ?	:	ଏଓ୍ୱାସିକା ଏନାଦାରୁ ?
ରାଜୁ, ଶିବ, ଚମ୍ପା, ମଲ୍ଲୀ, କେତେକି ।	:	ରାଜୁ, ଶିବ, ଚମ୍ପା, ମଲ୍ଲୀ, କେତେକି ।
ସେମାନେ କଣ କରନ୍ତି ?	:	ଏଓ୍ୱାସିକା ଏନାକିନୁ ?
ବଡ଼ଭାଇ କାମ କରୁଛି ଆଉ ସବୁ ଘରେ ଅଛନ୍ତି ।	:	କାଜାତାଦା କାମା କିନେୟୁ ଆଡ଼େ ହାବେ ଲୋକୁ ଏଜମାନୁ
ସେ କଣ କରୁଛି ?	:	ଏଦାୟୁଁ ଏନାକିନେ, ଏବା ଏଦା କିନି
କାଠ ହାଣେ ।	:	ଏରକା କାତିନି ।
ପାଠ ପଢ଼ିବୁକି ?	:	ପାଠା ପଢାନ୍ଦି କି ?
ହଁ	:	ହାଁ

ଚାଲ ପଢିବା ।	:	ଜାଦୁ ପଡ଼ାଆନା ।
ଏହି ଘରେ ତୁ ପଢିବୁ ।	:	ଇଏଜ ନିନୁପଢାଆନ୍ଧି ।
ତୋ ନା କ'ଣ ?	:	ନିଦାରୁ ଏନାଦାରୁ ?
ରାମ	:	ରାମ
ଏମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କାହାକୁ ଜାଣିଛ ?	:	ଇଲୋକୁ ଭିତରେ ଏମ୍ବାରିଇ ପୁଞ୍ଜି ?
ସେ ମୋ ଗାଁରୁ ।	:	ଇବାୟୁ ମାନାୟୁଁ ତାୟୁ ।
ତା ନା କଣ ?	:	ନିଦାରୁ ଏନାଦାରୁ ?
ରଘୁ ।	:	ରଘୁ ।
ରଘୁ ରାମକୁ ଜାଣିଛୁ ?	:	ରଘୁ ରାମନି ପୁଞ୍ଜି ?
ହଁ	:	ହାଁ
ଆଜି ପଢିବା ଅ ଆ ।	:	ନିଞ୍ଜୁ ପଡ଼ାଆନା ଅ ଆ ।
କଳା ପଟାକୁ ଦେଖ ।	:	କାଳିଆ ପାଟା ହେଣ୍ଡୁ / କାଡ଼ିଡ଼ିପାଟା ହେଣ୍ଡୁ ।
ଏଇଟା କଣ କହିଲ ଦେଖି ?	:	ଇଦି ଏନାୟି /ଇଜିଆନିଇ ୱେସ୍ତାସୁହେଣ୍ଡି ।
କଣ ସାର୍ ?	:	ଆନାଇ ଆଜ୍ଞା ?
ଏଇଟା ଅ ।	:	ଇଦି ଅ ।
ପାଣି ପିଇବି ସାର୍ ?	:	ଏୟୁ ଉଇଁ କି ଆଜ୍ଞା ?
ମାଠିଆରେ ଅଛି ।	:	ଡକା ତା ମାନୁ ।
ଆଜିଲାଗି ଏତିକି ।	:	ନିଞ୍ଜୁ ତାକି ଇଚକା ।
କାଲି ସ୍କୁଲକୁ ଆସିବ ।	:	ୱିଏ ସ୍କୁଲତା ୱାଦୁ ।
ରଘୁ ସକାଳୁ ଉଠି ତୁ କ'ଣ କରୁ	:	ରଘୁ ଲାଆସି ନିଙ୍ଗାନା ନିନୁ ଏନା କିଦି ?
ସକାଳୁ କେତେ ବେଳେ ଉଠୁ ?	:	ଲାଆସି ଏଚରା ବେଳା ନିଙ୍ଗିଦି ?
ପିଲା ସକାଳୁ ଶିଘ୍ର ଉଠିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକର	:	ଲାଆସି ବେଗି ନିଙ୍ଗିଲି ଚେଷ୍ଟାକିମୁ ।
କ'ଣ ପାଇଁ ସାର୍ ?	:	ଏନା ତାକି ଆଜ୍ଞା ?
ଦେହ ଭଲ ରହିବ ।	:	ଆଗା ନହିଁ ତେବଆନେ ।
ସକାଳୁଉଠି ମା, ବାପାଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କର ।	:	ଲାଆସି ନିଙ୍ଗାନା, ଆୟା ଆବାଇ ଜୁଆରି କିଦୁ ।
ଦାନ୍ତ ଭଲ ଭାବେ ଘସ ।	:	ପାଲକା ନେହିଁକି ରେତିକିଦୁ / ପାଲକା ନେହିକି ରେଥିକିନ୍ଦୁ ।
ନିତ୍ୟ କର୍ମସାରି ଭଲକିଛି ଖାଇ,	:	ଲାଆସି କାମା ବିହିକିଆନା
ଖଡ଼ି ସିଲଟ୍ ଧରି ସ୍କୁଲକୁ ଆସ ।	:	ତିଞ୍ଚାନା, କଡ଼ି, ପଟା ଆସା ୱାନ୍ଦୁ ।

ଗ୍ରାମର ଲୋକଙ୍କ କଥୋପକଥନ

ଜାନି କଣ କରୁଛ ?	:	ଜାନି ଏନା କିଇଞ୍ଜି ?
ଘରେ ଅଛିରେ ।	:	ଇଲୁତା ମାଇଁଡେ ।
ଦାଣ୍ଡକୁ ଆସ ।	:	ରେଛତା ୱାମୁ ।
ବସିବା ଭଲ ମନ୍ଦ ହେବା	:	କଗାନା ଭଲ ମନ୍ଦ ଆନା
ବାରିକ, ବିଶିମାଝିକୁ ଡ଼ାକେରେ ।	:	ବାରିକା, ବିଶମାଝି ଇ ହାଟମୁଡ଼େ ।
କି କଥା ଅଛିରେ ।	:	ଏନା ବେରିଣି ମାନେ ।
ପର୍ବକଥା ।	:	ପାର୍ବୁ କାତା ।
ବାରିକ ସବୁ ଲୋକକୁ ଡାକେ ।	:	ବାରିକା ସେବେ ଜାଣାଇଁ ହାଟାମୁ ।
କଟଲୁ, ବେରା, ରଙ୍ଗ, ସିକୁଣ୍ଡୁ ।	:	କଟୁଲୁ, ବେରା, ରଙ୍ଗ, ସିକୁଣ୍ଡୁ : ୱାଦୁଡ଼େ ।
ଆର ହାଟରେ ପର୍ବ କଣ କରିବା	:	ୱାନି ହାଟାତା ପାର୍ବୁ, ଏନିସିକିନା
ବେଜୁଣି, ଗୁରୁମାଇଣିକୁ ପଚରେ ।	:	ବେଜୁଣି, ଗୁରୁମେଣି ପଚରି କିମୁ ।
କେମିତି କରିବା ପେଜୁଣି ।	:	ଏନିସିକିନା ପେଜିଣି ।
କେବେ ପର୍ବ ପାଇଁ କଥା ହେଲ ।	:	ଏଚେ ପାର୍ବୁ କିନା ଇଞ୍ଜିକାତା ଆତେରି ।
ଆଇବା ହାଟ ।	:	ୱାନି ହାଟାତା ।
ବାରିକ ଟଙ୍କା ଚନ୍ଦାକର ।	:	ବାରିକା ଟାକାଁ ଉଷୁପାମୁ ଡେ ।
କେତେ ଲାଖା	:	ଏଚର ଟାକା ଲାଗେ ।
ଶହେ ଟଙ୍କା ଘରପ୍ରତି ।	:	ଶହେଟାକା ଇଲୁତାକି ।
ଶନିବାର ଦିନ ପୂଜା ହେବ ।	:	ଶିନିବାର ଦିନ ପୂଜା ଆନେ ।
ବେଜୁଣି, ପେଜୁଣି, ଗୁରୁମାଇଣି ଥିବ ।	:	ପେଜୁଣି, ଗୁରୁମାଣି ତେବା ଆନ୍ଦୁ ।
ପୂଜାପାଇଁ କଣ ଦରକାର ?	:	ପୂଜାତାକି ଏନାଏନା କଡ଼ିନାଇଁ ?
ପାରା, କୁକୁଡ଼ା, ମଦ ପୋଢ଼ ।	:	ପାରୁଆ, କଯ୍ଯୁ, କାଲୁ, କୁଡ୍ଡୁ ।
ଜାନୀ ଏତିକି ଜିନିଷ ଆଣିବା ।	:	ଜାନି ଇଛରୁ ଜିନିଷ ତାନା ।
ପୂଜା ଜାଗାରେ ଛାମୁଣ୍ଡିଆ କର ।	:	ପୂଜା ବାସାତା ଛାମୁଣ୍ଡାକିନା ।
ଘରରୁ ଜଣେ ବାହାର ।	:	ଇଲୁ ତାକି ରୋ ଲୋକ ହଦୁ ।
କିଏ ନ ଆସିଲେ ଫାଇନ ଦେବ ।	:	ଏମ୍ଭେ ୱାଆସେ ପାଇନ ।
ଝିଅ, ପୁଅ, ଲିପା ଲିପି କର ।	:	ଆଯ୍ଯାଶିକା ମିଲା, ଉଷୁପାଦୁ ।
ସେ ଗାଁର ଡିସାରି, ଜାନି ଡାକ	:	ଢିସାରୀ ଆରପାମୁଡେ, ଏନାଯ୍ଯୁଁ ଜାନି
ରାତି ଯାକ ବସିବ ।	:	ଲାଏଁ ଯାକା କଗିନା ।
ବେଜୁଣି କୁକୁଡା, ପାରା, ପୂଜାକରିବ ।	:	ପେଜୁଣି, କୁଯ୍ଯୁ, ପାରା, ଡ଼ାକିନେ।
ଏବର୍ଷର ପର୍ବ ସରିଲା ।	:	ଏଇ ବର୍ଷା ପରୁବୁ ରାତେ।

ବାପା ଓ ପୁଅଙ୍କ କଥୋପକଥନ

ବା :	ରେ ଶ୍ୟାମା	:	ଆଡେ ଶ୍ୟାମ
ପୁ :	ବାପା	:	ଆବା
ବା :	ଉଠେ	:	ନିଙ୍ଗାମୁ
ବା :	କାହିଁକି ?	:	ଏନାତାକି ?
ବା :	ସକାଳ ହେଲା ।	:	ଲାୟାସି ଆତେ ।
ପୁ :	କୁଆଡ଼େ ଯିବି ?	:	ଏମ୍ନିହାଇଁ ?
ବା :	ବଳଦ ଛାଡ଼େ ।	:	କଡି, ପିହିମୁ ।
ପୁ :	ବଳଦ କୁଆଡ଼େ ନେବି ?	:	କଡ଼ି ଏମ୍ନି ଅଇଁ ?
ବା :	ପଡ଼ିଆକୁ ନେ ।	:	ବାଡାତା ଅମୁ ।
ପୁ :	ମୁହଁ ଧୋଇନି ।	:	ମୁମ୍ମୁ ରୁପେନି ।
ବା :	ଯା ବେଗିଯା ।	:	ହାଲମ୍ ବେଗି ।
ପୁ :	କୁଆଡ଼େ ଯିବି ?	:	ଏମ୍ନି ହାଇଁ ?
ବା :	ହଳ କରିବା ।	:	ହେରୁ ଡୁପିଲି /ଡୁଚେଲି ।
ପୁ :	ଲଙ୍ଗଳ ବାନ୍ଧିଦେ ।	:	ନାଙ୍ଗେଲି ଗାର୍ହିମୁ ।
ବା :	ହଳ ବାନ୍ଧିବା ଆସୁନି ।	:	ହେରୁ ପୁଟିଃଲି ପୁଣ୍ଆନୁ ।
ବା :	କେବେ ଶିଖିବୁ ?	:	ଏଚେ ପୁଞ୍ଜି ?
ପି :	କହିଲେ ସିନା ।	:	ୱେସ୍ତା ତେଁ ସାଁ ।
ବା :	କେତେ କହିବି ।	:	ଏଚକା ୱେସ୍ତେଇଁ ।
ପି :	ଏମିତି ବାନ୍ଧେ ।	:	ଇଲିକିଁ ଗାହାମୁ ।
ବା :	ହଳକରେ ।	:	ହେରୁଡୁମୁ ।
ପି :	ଖରାହେଲା ।	:	ଖାରା ଆତେ ।
ବା :	ବଳଦ ପିଟେଇ ଦେ ।	:	କଡ଼ି ପିହିମୁ ।
ପି :	ଖାଇବାକୁ ଯିବା ।	:	ତିଞ୍ଜିଲି ହାନା ।
ବା :	ଖାଇସାରି ବଳଦ ଚରାଇବୁ :		ହିମ୍ନା ଉଣ୍ଡାନାକଡିଁ ମେକାମୁ ।
ପି :	ହାଲିଆ ଲାଗୁଛି ।	:	ୱାହୁ ହପିମାନେ ।
ବା :	ଆଉକିଏ ଯିବ ।	:	ଅଡେଏମ୍ନେ ହାନେ ।
ପି :	କିଏ ଜାଉ କି ?	:	ଏମ୍ନେ ହାଲ୍ବାନେଏଁ ।

ବାପା ଓ ଝିଅଙ୍କ କଥପକଥୋନ

ବାପା	: ରେ ସୁଚ୍ରି ।		: ଡେ ସୁଚ୍ରି ।
ଝିଅ	: ବାପାରେ		: ହଁ ଆବା
ବାପା	: ମାଣ୍ଡିଆ ଜାଉ ଆଣେ ।		: ମାଣ୍ଡେ ଜୁରୁଁ ତାମୁ ।
ଝିଅ	: ଆମ୍ଭଲି ମାଣ୍ଡିଆ ଜାଉ ଅଛି ।		: ଅମ୍ବିଡ଼ି ମାଣ୍ଡେ ଜୁରୁଁ ମାନୁ ।
ବାପା	: ତରକାରୀ ଅଛି କିରେ ।		: କୁଛା (ମୋନେକି) ମାନେଡ଼େ ?
ଝିଅ	: ମରିଚ ଗୁଣ୍ଡ ଲୁଣ ।		: ମିରିଚା ହାରୁ ଗୁଣ୍ଡା ।
ବାପା	: ଆଣେରେ ।		: ତାମୁଡ଼େ ।
ଝିଅ	: ବାପା ଡ଼ଙ୍ଗରକୁ ଯିବି ।		: ଆବା ହରୁତାହାଇଁ ।
ବାପା	: ଡ଼ଙ୍ଗରରେ ମା ଥିବ ।		: ଆୟା ହରୁତା ମାଣ୍‌ବିନେ ।
ଝିଅ	: ବେଗିଯିବି ।		: ବେଗି ହାଇଁ ।
ବାପା	: ମୁଁ ଟାଙ୍ଗିଆ ଧରିଯିବି ।		: ନାନୁ କାଡିଲି ଆସାନା ହାଇଁ ।
ଝିଅ	: ମୋର ନାଶ ଆଣିବୁ ।		: ନାଦି ନାଶା ତାମୁ ।
ବାପା	: ତୋର ଭାଇ ସାଥିରେ ଯା ।		: ନି ବୁଡ଼ା ଡାଇ ହାଲୁମୁ ।
ଝିଅ	: ବାପା ତୁ ଆସିଲେ କାଠ ଧରିବୁ ।		: ଆବା ନିନୁ ୱାଡିସେ ୱେର୍‌କା ତାଛିୱାମୁ ।
ବାପା	: ତୋର ମା ଆଶୁ ।		: ମି ଆୟା ୱାପା ।
ଝିଅ	: ମୁଁ ପତ୍ର ଆଣିବି ।		: ନାନୁ ଆକା ତାଇଁ ।
ବାପା	: କହିବାର କଥା ଥିଲା ।		: ୱେହେନି କାତା ମାଛେ ।
ଝିଅ	: ସେ ଗାଁର ମାଉସି ଆସିଛି ।		: ଏନାୟୁଁତି କକି ୱାୟାମାନେ ।
ବାପା	: ମାଉସି ସାଥିରେ ଆଉ କେତେଜଣ ?		: କକି ତାନିତା ଏଚର ଜଣା ?
ଝିଅ	: ଆମର ସାନ ମାଉସି ମାନେ ।		: ମା ଇଛାନି କକି ସିକା ।
ବାପା	: ତୁମେ ନାଚିବ ।		: ମିରୁ ଏନ୍ଦିଦେରି ।
ଝିଅ	: ନାହିଁ ବାପା ।		: ଆଏ ଆବା ।
ବାପା	: ମୋର ମାଉସୀକୁ ଜାଉ ଦେ ।		: ନା କକିଇ ମାଣ୍ଡେ ଜୁରୁଁ ହିମୁ ।
ଝିଅ	: ତରକାରୀ ନାହିଁ ।		: କୁଛାହିଲେଏ ।
ବାପା	: ଦାଦାଘରୁ ଆଣେ ।		: ଇଚାଆବା ଏଜଟି ତାକାମୁ ।

ଝିଅ :	ତାଙ୍କଘରେ କିଏ ନାହାଁ ।	: ଏଓ୍ୱାରିଇଲୁତା ଆମ୍ବେରି ହିଲେ ଏ ।
ବାପା :	ବାଡ଼ରୁ ସାଗ ଆଣେ ।	: ବାଡାତି କୁଛା ତାକାମୁ ।
ଝିଅ :	ଅପେକ୍ଷା କର ରାନ୍ଧୁଛି ।	: କାତାମୁ, ଓ୍ୱାଜି ମାଇ ନିଏଁ ।
ବାପା :	ତୁମ ଗାଁ ଖବର ଭଲ କି ?	: ମିନାଯ୍ଙ୍କୁ କାବରୁ ନେହେ କି ?
ଝିଅ :	ବାପା ମାଉସୀ ମକା ଆଣିଛି	: ଆବା, କକି ଜନାଁ ତାଚାନେ ।
ବାପା :	ତାଙ୍କ ଗାଁରେ ବେଶି ହେବ ।	: ତା ନାଯ୍ଙ୍ଂତା ପଦୁ (ଇହର)ଆନେ ।
ଝିଅ :	ଦୂରରୁ ଆସିଛି ମୋର ମାଉସୀ ।	: ହେକଟି ଓ୍ୱାଇମାନେ ମା ମିଲାଆଯ୍ଯା ।
ବାପା :	ଡ଼ଙ୍ଗରକୁ ନେଇଁଯା ।	: ହରୁତା ଓ୍ୱାମୁ ।
ଝିଅ :	ବାପା ଆମେ ପତ୍ର ଆଣିବୁ ।	: ଆବା ମାମ୍ବି ଆକା ଡାପିନାମି ।
ବାପା :	ଡ଼ଙ୍ଗର ଠୁ କରଡ଼ି ଆଣ ।	: ହରୁତି କଡ଼ଗି ଦେର୍‌କା ତାମୁ ।
ଝିଅ :	ହଁ ଆଣି ଆସିବ ।	: ହଁ ତାତିସି ତାକାଓ୍ୱାଦୁ ।
ବାପା :	ମୋର ମାଉସୀ ବେଶିଭଲ ।	: ମା ମିଲାଆଯ୍ଯା ବେଶି ନେହିଁ ।
ଝିଅ :	ମାଙ୍କୁ ଡ଼ାକି ଆଣିବି ।	: ଆଯ୍ଯାଇ ଆରପିତାକାଇଁ ।
ବାପା :	ବେଗି ଯା ।	: ବେଗି ହାଲମୁ ।
ଝିଅ :	ହଁ ହଁ ।	: ହାଁ ହାଁ ।

ଦେଖ ଓ କହ (ହେଣ୍ଡୁ ଅଡ଼େ ଓ୍ୱେହ୍‌ନ)

ଗଛ	:	ମାରା
ମୟୂର	:	ମେଲୁ
ବାଘ	:	କାଡ଼ିନି
ହାତୀ	:	ହାତି
ମାହୁନ୍ତ	:	ହାତି ମାକ୍ତିଆ
ଓଡ଼ିଆ	:	ମାହୁନ୍ତ, ହାତୀକୁ ଯିଏ ପୋଷେ ତା'କୁ ମାହୁନ୍ତ କୁହାଯାଏ ।
କୁଭି	:	ମାକ୍ତିଆ ଆତିଇଁ ପହିକିନାଇଁ ।
ଓଡ଼ିଆ	:	ମୟୁରକୁ ଦେଶର ଜାତୀୟ ପକ୍ଷୀବୋଲି କୁହାଯାଏ ।
କୁଭି	:	ମେଲଇ ଦେଶତି ଜାତୀୟ ପଟା ଇନେରି ।

ଟୁନା ଟୁନି

ଚାଉଳ	:	ମାଜିଂ
ବାଟିଲେ	:	ନୁଇନ
ଅନା	:	ହେଣମୁ
ଉପରେ	:	ଲେଗଅଁ
ମାଠିଆ	:	ଇର୍‌ଆ ଡକା
ଚଟ	:	ସାପା
ଭାରି	:	ବଜୁ
ହାଲୁକା	:	ଉସାସି
ଛବି	:	ପଟୁ
ଚାବି	:	କୁଞ୍ଚିକାଡି
ଧୋତି	:	ଦବଲା ଗାମ୍‌ସା
ପୋଷାକ	:	ହାନ୍ଦରାଁ
କବିତା	:	ପାଣମୁ
ଲଗାଇ	:	ଆଠାଃନା
ଚାଖିବା	:	ଓ୍ୱାଣ୍ଡିନ
ଆବୃତ୍ତି	:	ଅବ୍ୟାସ
ଆବଶ୍ୟକ	:	ଦରକାରି
କାର୍ଯ୍ୟ	:	କାମା
ପ୍ରତ୍ୟେକ	:	ହାବେଏଁ / ସବୁ

ଆଲୋଚନା	:	କେର୍‌ବି ଆନା /ଆଲାଚାନା
ଅନ୍ୟ	:	ହାତକାଉଣା
ପ୍ରାକ	:	ପୂର୍ବା
ବିଭିନ୍ନ	:	ବିନେ ବିନେଏ
କଳ୍ପନା	:	ଅଣ୍‌ପାନା / ଅଣପାନାଗାଁ
ବ୍ୟବହାର	:	ଲେମ୍ବିନ
ସଦସ୍ୟ	:	ମେମ୍ବରା
ଦକ୍ଷତା	:	ବେସିବୁଦ୍ଧି
ବିକାଶ	:	ଉନତି
ଚୂନା	:	ମାଣ୍ଡିଆକୁ ଚୂନା କରିବା ।
ଗୁଣ୍ଡା	:	ମାଣ୍ଡେ ଗୁଣ୍ଡା କିନା ।
ଭାରି	:	ଲୁହା ବଡ଼ ଭାରି ।
ବଜୁ	:	ଲୁହା ବେଶି ବଜୁ ।
ଆବଶ୍ୟକ	:	ପ୍ରତିଦିନ ଆମକୁଖାଦ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ।
ଦରକାରୀ	:	ହାବୁଦିନା ମାଙ୍ଗେ ତିନ୍‌ବା ଦରକାରୀ ।
କଳ୍ପନା	:	ଗୁଣିଆ ମାନେ କଳ୍ପନା କରି କହନ୍ତି ।
ଅଣ୍‌ପାନା	:	ଗୁରୁଁ ଅଣ୍‌ପାନା ଓ୍ୱେହନେରି ।

ଛେଳି ଡରେ ପାଣିକି

ଝରଣା	:	ଜାର୍‌ଣା / ଜିର୍‌ଓ୍ୱା (ଚୋଟ ନାଳ)
ଗରଗର	:	ଗରଗର
ଅଭ୍ୟାସ	:	ଅଜା
ମଗର	:	ଗୁମ୍ମେରି
ନାଲି	:	ନିଲି (କିମ୍ବିତାରି)
ହଳଦିଆ	:	ହିଙ୍ଗା / ହିଙ୍ଗାରଙ୍ଗ
ଯୋଡିବା	:	ଆଠିକିନା
ଅଡ଼ାଇବା	:	ମୁଦାଖିନ
ଝିଣ୍ଟିକା	:	ଗପେରି
ବିଷୟ	:	ବିଷୟ

ଶିକ୍ଷକ	:	ଗୁରୁ / ମାଷ୍ଟ୍ରର
ଅଭିଭାବକ	:	ଆୟ୍ୟା, ଆବା
ସୂଚନା	:	ପୁଡ଼ିମ୍ବିକିନା
କରାଇ	:	କିଓ୍ୱିକିହାନା / କିଓ୍ୱିକିୟ୍ୟାନାଗା
କରାଯିବ	:	କିଓ୍ୱି ଆନେ ।
ବୁଝାଇଦେବା	:	ବୁଜକିନା
କଥୋପ କଥନ	:	କାତାବାର୍ତ୍ତା
ସରଳ	:	ନେଇଁହଇଁ, ସାନ୍ତି
ଇତ୍ୟାଦି	:	ଇଦିଏଦି

ବାକ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର

ବଣ	:	ବଣରେ ପଶୁପକ୍ଷୀ ବାସ କରନ୍ତି ।
ଜାଡା	:	ଜାଡାତାଜନ୍ତୁ ପଟାଁ ବାସା କିନୁ ।
ଭୟରେ	:	ଲୋକଟି ବାଘକୁ ଦେଖି ଭୟଭୀତ ହୋଇଗଲା ।
ଆଜାନା	:	ମାଣିଷି କ୍ଡାନିଁ ହେଣ୍ଡାନା ଆଜା ହାଟିଁ ।
ବେଙ୍ଗ	:	ବେଙ୍ଗ ବର୍ଷା ଆସିଲେ କାନ୍ଦେ ।
ପାନା	:	ପାନା ପିୟ୍ୟୁଓ୍ୱାଟେଁ ଡିନେ ।
ପରିଚାଳନା	:	ପ୍ରଧାନଶିକ୍ଷକ ସ୍କୁଲର ଦାୟିତ୍ୱ ପରିଚାଳନା କରନ୍ତି ।
ତୁଲକିନା	:	କାଜା ଗୁରୁ ଇସ୍‌କୁଲୁଟି ଦାୟିତ୍ୱତୁଲିକିନିଁ ।
କୋଠରୀ	:	ଆମଘରେ ତିନିଟି କୋଠରି ଅଛି ।
ଗାଦି	:	ମା ଇଲୁତା ତିନିଗୋଟା (ବାକାରା) ଗାଦିମାନୁଁ ।

ବାଉଁଶ ରାଣୀ (ମାଡିଇଁ ରାଣି)

କଦଳୀ	:	ତାଡ଼ି
ପଗଡ଼ି	:	ପାଗଡ଼ି /ଗୁଡ଼ା
ଚଷମା	:	ଚଚ୍‌ମା
ଅଙ୍ଗ	:	ଆଙ୍ଗା
କମଳା	:	କମଲା
ପର	:	କୁର୍‌ଗେଲି, ଓ୍ୱେଲୁ
ଯୋଡ଼ିବା	:	ଆଟ୍‌ନା
ସମ୍ପର୍କ	:	ଗତା

ଠୋଠା

ପିଆଜ	:	ଅଲି, ପିଆଜି
କଲମ	:	ପେନୁ
ଦା	:	କନ୍ତା ଡଓ୍ୱେଲି
ଢୋଲ	:	ଟାମା (ନିଶାଣି)
ଚପଲ	:	ପାଣ୍ଡେ
ବଳଦ	:	କଡ଼ି
ଯୋଡ଼ିବା	:	ଏକରେ ଦୁଇ ଯୋଡ଼ିବାଦ୍ୱାରା ତିନିହେବ ।
ଆଟନ	:	ଏକ ତା ଦୁଇ ଆଟିପି ଆଡେଁ ତିନି ଆନେ ।
ଅଙ୍ଗ	:	ହାତ ଦେହର ଅଙ୍ଗ ଅଟେ ।
ପାକ୍‌ଡେ	:	କାୟୁ ରଣ୍ଡି ଆଙ୍ଗାତି ପାକ୍‌ଡ଼ି ।
ମଲମ	:	ଦେହର କ୍ଷତି ସ୍ଥାନରେ ଲଗେଇବା ଔଷଧକୁ ମଲମ କୁହାଯାଏ ।
ରାକିନିଅସା	:	ନହ୍‌ଟ ଆଟିଁ ଆଙ୍ଗାତା ଅସ୍‌ପିକିନି ଅସା ଆଁ ରାକିନିଅସା ଇନାଦି ।

କହିଲ ଦେଖି (ହେଣ୍ଡାନା ଓ୍ୱେହେମୁ)

ମୋର	:	ନାଦି
ଜେଜେ	:	ବୁୟାଆବା
ଅରଟ	:	ଅରଟି
କୁଣ୍ଡ	:	ଗଲମି
ବତାଇ	:	ଜାପିକିନ
ଅରଖେ	:	ବୁରକିପାହୁ
ଅସରପା	:	କିକିଚା, ବେଲାପରସ୍ତ

ରାଜାଙ୍କ ଭୋଜି (ରାଜା ବଜି)

ରାଜଉଆସ	:	ରାଜାଗାଡ଼ା
କଢ଼ି	:	ମଗଲା
ଦରବ	:	କଷାମି
ଢାଙ୍କୁଣୀ	:	ଡାକୁଣୀ
ଜଟ	:	ଜାଟିଁ
ମାଙ୍କଡ	:	ମାକ୍‌ଡା ? କଞ୍ଜା

ଓଧ	:	ଏୟି ଅର୍‌ଲି / ଏୟୁ ଅର୍‌ଇ
ମିଳାଇ	:	ଆଠାନା / ଆଡ଼ଚନା
ଜଳ	:	ଏୟୁ
କାଙ୍କଡ	:	କର୍କଟ, କାକାଓ୍ୱାହରି
ଯୋଡିବା	:	ଆଠନା / ଆଟନା

ସପନି ଅଜାଙ୍କ ସପନ ଦେଖା (ହାମାଣି ଦାଦି ତି ହାପଣି ହେନ)

ଶୀତ	:	ପେନି
ଉଷୁମ	:	ଉଷମି
ବିଛଣା	:	ପାହାନିହାନ୍ଦ୍ରା
ଭୁଷୁଡ଼ି	:	ବିଡିହା ହାଚେ
ଭୁସ	:	ମେଘାହାଚେ
ହାଉଳି	:	ଗୁଡିଟିଗାଲି ପିହନ୍‌
ନବ	:	ପୁନାଇ
ଜପ	:	ଜପକିନି
ଶବର	:	ଶୌରିଁ
ପୋଷାକ	:	ହେନ୍ଦ୍ରାଗନ୍ଦା
ବର୍ଷାତି	:	ପିୟୁଜଡ଼ି
ପାହାଡ଼	:	ହରୁ
ଛକ	:	ରାବ୍‌ଟାଞ୍ଜିରୁ, (ରାକ୍‌ଟାଜିରୁ,ଡେଡାଜିରୁ)
ଛକା	:	ଚବା, ଚକା
ବଣ	:	ଜାଡ଼ା
ତର	:	ନିଦି
ତରା	:	ହୁକା
କଳ	:	ଯନ୍ତ୍ର
ପତର	:	ଆକୁ
ଅତର	:	ଅତର, ରାଙ୍ଗୁଗୁଣ୍ଡା
ବହଳ	:	ବାହାଡ଼ା, ବାହିଡ଼ି
ଗହଳ	:	ଜାଡା, କଡରୁ (ହମା)
ଲାଭ	:	ଲାବା

ବାକ୍ୟ ବ୍ୟବହାର

ଅସରପା	:	କାନ୍ଥରେ ଅସରପା ଚ଼ଲୁଛି ।
କିକିଚା	:	କୁଡାତା କିକିଚା ତାକିନେ / କୁଡ଼ାତା ବେଲାପ୍ରଣ୍ଡ ତାକିଇନେ ।
ଜେଜେ	:	ବାପାର ବାପାଙ୍କୁ ଜେଜେ କୁହାଯାଏ ।
ବୁୟାଆନା	:	ଆବା ତାବାଆଁ ବୁୟା ଆବା ଇନାଦି ।
ଅରଖ	:	ଏକ ପ୍ରକାର ଔଷଧ ସାପ କାମୁଡ଼ିଥିବା ସ୍ଥାନରେ ଲଗେଇଲେ ଛାଡ଼ିଯାଏ ।
ବୁରଟିପାଲ	:	ଇଦିର ଅସା ରାଚୁ କାଟିତେ ଇଦାଁ ଆଟିକିତେଁ ଅସ୍‌ପିକିତେଁ ପିହିନେ ।
ଚଞ୍ଚଳ	:	ରମେଶଙ୍କୁ ଚଞ୍ଚଳ ଆସିବା ପାଇଁ କୁହାଗଲା ।
ବେଗିବେଗି	:	ରମେଶ କିଁ ବେଗିବେଗି ଓ୍ୱାମୁଇଞ୍ଜେ ଓ୍ୱେସ୍‌ପିଆତେ ।
ପରଷି	:	ସମାନ ଭାଗରେ ପରଷି ନିଅ ।
ବାଟିକିନା	:	ର ଲେଏଁ କି ବାଟାନୁ /କିଦୁ।
ହରସ	:	ଗଣେଷ ପୂଜାରେ ପିଲାମାନେ ହରସ କରି ନାଚୁଛନ୍ତି ।
ରାହଁ / ସାର୍ଦା	:	ଗଣେଷ ପୂଜା ଦିନା ପଦାଁରାହଁ ସାର୍ଦାକି ଏନ୍ଦିନାରି।
ପରଜା	:	ରଜା ପରଜା ମାନଙ୍କୁ ସୁଖରେ ପାଳନ କରୁଥିଲେ ।
ପର୍‌ଜା	:	ରାଜା ପର୍‌ଜାଆଁ ନେଇଙ୍କିଁ ପହି କିଇ ମାଟିଁ ।
ରାଜଉଆସ	:	ବିଷମ କଟକ ସାରା ରାଜଉଆସ ଥିଲା ।
ରାଜାଗାଡ଼ା	:	ବିଷିଁମ କଟକ ସବେଏଁ ରାଜାଗାଡ଼ା ମାଚେ ।
ଓଧ	:	ନଦୀରେ ରହିବା ମୂଷାକୁ ଓଧ କୁହାଯାଏ ।
ଏୟୁଅର୍‌ଲି	:	କାଡାତା ତିରାଆନି ଅରଲିଇଁ ଏୟୁଅରଲି ଇନେରି ।
ଉଷୁମ	:	ଶୀତଦିନେ ଉଷୁମ ଜଗାରେ ରହିବାକୁ ଭଲଲାଗେ ।
ଉଷମି	:	ପେନିଓ୍ୱେଡ଼ା ଉଷ୍ମି ବାସାତା ମାଞ୍ଜେଲି ନେହିଁଆନେ ।
ସରସ	:	କଳ୍ପନା ନାଚଦଳରେ ସରସ କରିଥିଲା ।
ଆଣ୍ଡା	:	କଳ୍ପନା ବି ଏନ୍ଦିନିଦଲତା ଆଣ୍ଡାମାଚେ ।
ହାତୁଡ଼ି	:	କୁଶ ପଥରକୁ ହାତୁଡ଼ିରେ ଭାଙ୍ଗିଦେଲା ।
ସୁଟଲା	:	କୁଶ ଓ୍ୱାଲିଇଁ ସୁଟଲା ଡେଏଁ ଅସ୍ତେଇଁ ।
ଗୟଳ	:	ବଣରେ ରହିବ ଗୟଳ ।
କଡରୁ	:	ଜାଡ଼ାତାମାନେ ଜାଡ଼ା କଡୁ ।

ଉଇ (ଲିମ୍ବୁ / ଲେମ୍ବୁ)

ଥାଇ	:	ମାଞ୍ଜାନା / ମାଞ୍ଜାନାଗ ମାଚେରି
ପୂରାଇ	:	ନେହଜାନା / ନେହ୍ଜାନାଙ୍ଗା, ନେହେନା
କାଉ	:	କାଓ୍ୱା
ବାହାର	:	ହୋମୁ
ବାଇ	:	ଦାଉଙ୍ଗା, ଓ୍ୱାମୁ ବାଇ
ଲଇ	:	ସିଆଡ଼ି ଡରି
ବିନ୍ଦୁ	:	ଟୁପା
ଲାଞ୍ଜ	:	ଲେଙ୍ଗୁଣି
କିପରି	:	ଏନିସି / ଏନିକିଁ
ଅଲଗା	:	ଏଟେକେଏଁ / ବିନେଏଁ
ପକ୍ଷୀ	:	ପଟା
ପାଳିବା	:	ପଯ୍କିନ / ପସିକିନା, ପହିକିନା
ଜିଭ	:	ଓ୍ୱେନ୍ଦୁରୁ
ଲାଙ୍ଗୁଡ଼	:	ଲେଙ୍ଗୁଣି
ଶୁଣ୍ଢ	:	ଥଣ୍ଡ
ଥଣ୍ଟ	:	ଗୁଟି / ହଣ୍ଡି
ଝାଡ଼ିବା	:	ହାଣ୍ପିନା
ଧୋଇବା	:	ନର୍ନା
ଘଷିବା	:	ରେତ୍କିନ
ଗରମ	:	ଓ୍ୱେହ୍ନି ଓ୍ୱେହ୍ନି
ଖାଦ୍ୟ	:	ତିନି ହାରୁକୁ
ମାଛି	:	ଓ୍ୱିଇଁଆ / ଓ୍ୱିଇଁସା / ଓ୍ୱିହାଁ
ପାଇଖାନା	:	ଗଲିହାନିବାସା / ଗାଡ୍ପାବାସା
ବହୁତ	:	ଇହ୍ଅର
ଯେପରି	:	ଏନିକିକିଁ
ଉପରେ	:	ଲେଗଅଁ / ଲେକଅଁ
ଗଣିବା	:	ହେଜକି ନା / ଲେଖାକିନା

କିଚିରି ମିଚିରି (କିଚିରିମିଚିରି)

ଜଗିଥିଲା	:	କାଚାମାଚେ / କାଚାମାଚେରି
ଖେଳଣା	:	କାହିନି ଜିନସ / କାୟିନି ସାମାନି
ଖାଲିସ୍ଥାନ	:	ହିଲାଆବାସା
ରଙ୍ଗିନ୍	:	ରାଙ୍ଗୁ
ଜିନିଷ	:	ହାରୁକୁ
ସମ୍ପର୍କ	:	ଗତା
ବାଇଗଣ	:	ହେୟାଁ / ହେୟେଁ
ଘାସ	:	ଲାଟା ଜାଣ୍ଡୁ
ପରିବା	:	କୁଟା
ଏହିପରି	:	ଏହିକିଁ / ଇଲିକିଁ
ଉଦାହରଣ	:	ପୁଞ୍ଜୁଲିତାକି
ପୂରଣ	:	ନେଜିକିନା ପୁରିକିନା / କୁପୁକିନା
ଚଢେଇ	:	ପଟା
ବଳଦ	:	କଡ଼ି
ପ୍ରଜାପତି	:	ତୁମ୍ବାଲେଡୁ
ଫୁଟିବା	:	ପୁନେ
ଗୀତ	:	ପାଣମୁ

ଦୀପାବଳି (ଦିଆଲିପାର୍ବୁ)

ଦୀପାବଳି	:	ଦିଆଲି ପାର୍ବୁ
ପଡ଼ୋଶୀ	:	ପାଡ଼ି
କୁଣିଆଁ	:	ଗତା
ବହୁତ	:	ନାକି/ ଇହାକା
ଭିଡ଼	:	ମାନ୍ଦା, ଇହୋର ଲୋକୁ
ମହମବତୀ	:	ମହନବତି
ସାହାଯ୍ୟ	:	ଆଡ଼ିନ / ଆଡ଼ିନା
ସଜାଇ	:	ସାଜକିଆନା / ସାଜ କିଆନଙ୍ଗା, ଯନ୍ତଇଟିନା
ଅଞ୍ଚଳ	:	ରାଜି, ଜାଗା
ପାଳିବା	:	ପୋଷିକିନା, ପୋହିକିନା
ମନ୍ଦାର	:	ମାନ୍ଦାରି

ଚତୁର କୁକୁଡ଼ା (ସାଲାକି କୟୁ)

କୁକୁର	:	ନେହୁଡ଼ି
ମିତ	:	ସଇ / ସାଇ
ଭଲପଡ଼େ	:	ନେଇପଢ଼ ଆନିଁ
ଦିନଯିବା	:	ଦିନାହାଚେ
ହାଲିଆ	:	ଓ୍ୱାହୁ
ଭୟ	:	ଆଜି
ଭାବିବା	:	ଅଣପିନା / ଅଗ୍ରପିନ
ଚନ୍ଦିବା	:	ଆଲ୍ଓ୍ୱ
ଚାଲାକି	:	ସାଲାକି
ବୁଝିବା	:	ପୁନା
ରହ	:	ମାନ୍ମୁ
ଭାରି	:	ନାକି / ହାରବା, ବାରୁଉ
ଶବଦ	:	ଶାବଦା
ଦେହ	:	ଆଙ୍ଗା
ରଡ଼ି	:	ହାଲକିନା / ଓ୍ୱୟ
ଗୟଲ	:	ଜାଡ଼ା କଡ଼ରୁ
ନୟନ	:	କାନୁ
ଜାତୀୟ	:	ଦେଶନି
ପତାକା	:	ପତ୍କା ଜାଣ୍ଡା
ଭାରୁଆ	:	ବେଶିକାନ, ଡ଼େକିବାୟୁ
ଶୟନ	:	ତୁରିନା
ଚୟନ	:	ଆଚିନା
ଗାୟକ	:	ପାଚିନାୟୁଁ / ଏଚିନାୟାଁ / ପାଣମୁପାଚିନା
ବୟସ	:	ବାର୍ଷା
ଭରସା	:	ଆସା
ତୀର	:	ଆମୁ
ଫିଙ୍ଗିବା	:	ମେଥ୍ବା / ମେତ୍ନା

ତାରା	:	ହୁକା / ଶୁକ୍‌ଏରି
ଡାକଘର	:	ପଷ୍ଟ ଅପିସି, ପଷ୍ଟଇଲୁ
ବିଦ୍ୟାଳୟ	:	ଇସ୍‌କୁଲୁ
ମନ୍ଦିର	:	ଦେଉଲି
ବିନ୍ଦୁ	:	ବିନ୍ଦୁ ବିନ୍ଦୁ କରି ସିଧା ଗାର ଟାଣ ।
ଟୁପା	:	ଟୁପା ଟୁପା କିୟାନା ଗିରା ରେଦୁ ।
ଶୁଣ୍ଢ	:	ହାତୀ ଶୁଣ୍ଢଟି ବହୁତ ଲମ୍ବା ଅଛି ।
ହାତୀ ଡଅଣ୍ଡ	:	ଡଅଣ୍ଡ ହାରାକା ଲାମ୍ବା ମାନେ ।
ଯେପରି	:	ତେମେ ଏମିତି ଉତ୍ତର ଦେବ ଯେପରି ଲୋକ ଖୁସିହେବେ ।
ଏନିକି	:	ନେନୁ ଏଲିକି ଉତ୍ତର ହିଦି ଏନିକିଁଲୋକୁ ରାହାଁ ଆନୁ ।
ଦିପାବଳୀ	:	ଦିଆଲ ମାସରେ ଦିପାବଳୀ ପର୍ବ ହୁଏ ।
ଦିଆଲି	:	ଦିଆଲି ଲେଞ୍ଜୁତା ଦିପାବଳି ପାର୍ବୁ ଆନେ
ପଡୋଶୀ	:	ରାମବାବୁ ଆମର ପଡ଼ୋଶୀଲୋକ ଅଟନ୍ତି ।
ପାଡ଼ି	:	ରାମବାବୁ ମାଁ ପାଡ଼ିତି ଲୋକୁ ।
ଭିଡ଼	:	ରଥଯାତ୍ରାରେ ଲୋକ ଭିଡ଼ ହୋଇଥିଲେ ।
ମାନ୍ଦା	:	ରଥଯାତ୍ରା ତା ଲୋକୁ ମାନ୍ଦା ଆୟାସେରି ।
ବିତିଯିବା	:	ପାଠ ପଢିପଢି ଦିନ ବିତିଯାଉଛି ।
ଦିନାହାଚେ	:	ପାଟା ପଡ଼ାଇ ପଡ଼ାଇ ଦିନା ହାଜିନେ ।
ଭାରୁଆ	:	ସେଜଣେ ଭାରୁଆ ଲୋକଟିଏ ।
ଭାରୁଆ	:	ଏଓ୍ଵାଁଇ ରୋଭାରୁଆଲୋକୁ ।
ଶୟନ	:	ସେଠାରେ ଶୟନ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଟେ ।
ଡୁରିହୁଞ୍ଜିନା	:	ଏମ୍ବାଆଁ ଡୁରେଲି ତାକି ନେହିଁ ଆନେ ।

ମନ ବଦଳିଲା (ମନ ବଦଲି ଆତେ)

ଫଗୁଣ	:	ପାଗୁଣୁ , ପାଗୁଣି
ଖରା	:	କାରା
ଶିକାର	:	ବେଟା
ଧନୁ	:	ଓ୍ଵେଲୁ
ଶୋଷ	:	ଏସ୍‌କି
ଦୟା	:	କାର୍ମା

ଫୋପାଡ଼ିଦେବା	:	ମେଥାତୁନା, ମେତନା, ତୁହୁନା
ଖଡ଼ିକା	:	ଜାଟ୍ରାକିଲା (ନଡ଼ିଆ ଗଛର ଡାଳ)
ଭାରି	:	ଲୁହାଭାରି ଓଜନ
ହାରାକା	:	ଲହ ହାରାକା ପିଖିନେ
ଭରା	:	ଫୁଲ ଫଳ ଭରାଗଛ
ନେଞ୍ଜାନେ	:	କୁପୁୟୁ ପଲ ନେଞ୍ଜାନେ ମାରାତା

ଶଙ୍ଖୀ ବିଲେଇର ଶଙ୍କା

(ବଦଲା ବିଲିଆଓ୍ୱାଆଁ ଗାଜୁଁ)

ମାଙ୍କଡ	:	କଞ୍ଜା
ଚୋବାଇ	:	ହକିନ, ହକିନା
ହସ	:	କାପ୍‌କରି, କାକା, କାକ୍ନା
ମୁଦ୍ରା	:	ଟଂକା / କାଶୁ, ଏଚୁ, ଲେବୁ
ଖେଳଣା	:	ବମା
ହଂସ	:	ଆସୁଆ, ହଂସ, ବାତୁ
ଶୁଆ	:	ରୁପୁଣି, କିରାପଟା
ମୂଷା	:	ଅର୍‌ଲି
ଦାମ୍	:	ଦାରା
ପୁଡ଼ିଆ	:	ବୁଢାଟଙ୍କା ପୁଡ଼ିଆ ଧରିଛି
ଜାଲି	:	ବୁଢାଟାଙ୍କା ଜାଲି ଆସାମନି
ବାଉଳା	:	ସାପଦେଖି ବାଉଳାହେଲା
କାକୁର୍‌ତି	:	ରାଚୁ ହେଣ୍ଡାନା କାକୁରତି ଆହାଚିଂ

ନଈବଢି (ନାଗୁଡୁ) କାତାଓ୍ୱାରୁ

ବର୍ଷା	:	ପିୟୁ
ନିଆଁ	:	ନାଣି / ହିଚୁ / ନାଣି
ଡଙ୍ଗା	:	ଡଙ୍ଗା ନଦୀପାର ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର ହୁଏ ।
ଡଙ୍ଗା	:	ଡଙ୍ଗା କାତା ଏତ୍‌ଲା ହଦେରି ବେବାରା ଆନେ ।
ଅସୁବିଧା	:	ମୋତେ ଅସୁବିଧା ହଉଛି ।
ଅସୁବିଦା	:	ନାଙ୍ଗେ ଅସୁବିଦା ଆହିମ୍‌ଜାନେ ।

ନେଉଳର ଘର ଢୋଲା
(କ୍ରାନ୍ଧୁ କେପିପ୍‌ନେ) (କାର୍‌ନ୍ଧୁ ତା ଏଲୁ କେଷା)

ଠେକୁଆ : ମାର୍ଲୁ, ମାର୍‌ଡୁ, ମାଡାଲୁ ।
ଏକଲା : ମୁଁ ଏକଲା ଅଛି ।
ରଇଁ : ନାନୁ ରଇଁମାଇଁ ।
ଅଢେଇ : ମୋତେ ଅଢେଇ କେଜି ଦିଅ ।
ରିକେଜିଆଦା : ନାଙ୍ଗେ ରିକେଜି ଆଦା ହିଆଦୁ ।

ବରଷା (ପିଯୁ)

କଲ୍‌ବଲ୍ : ତାକୁ କଲବଲ କରି ମାରିଲେ ।
ହାଟପାଟା : ଏଡ୍ଡେଇଁ ହାଟାପାଟା କିଆନା ପାଇ ତେରି ।
ଶୋଷ : ଗରମ ହେଲେ ଶୋଷ ହୁଏ ।
ଏସ୍‌କି : ଗାମା କିତେଁ ଏସ୍‌କି କିନେ ।
ଆତୁର : ରାଜ୍ୟର ମରୁଡ଼ିଦେଖି ଆତୁର ହେଲେ ।
ବିଚ୍‌ରାକୁ : ରାଜ୍ୟତା ମରୁଡ଼ି ହେଣ୍ଡାନା ବିଚରା ଆତରି ।
ମେଘ : ମେଘର ରଙ୍ଗ ନୀଳ ।
ହାଗୁ : ହାଗୁ ରଙ୍ଗ ନିଲି ।
ଝରିଲା : ଛାତରୁ ପାଣି ଝରିଲା ।
ଓ୍ୱାଙ୍ଗିତେ : ତେପୁରୁଟି ଏୟୁ ଓ୍ୱାଙ୍ଗିତୁ ।
ତୋରଣ : ତୋରଣ ଖୋଲ ।
ଦାରା : ଟରଣ ହୁଖାଦୁ ।
ପହିଲମାନ : ଦାରାସିଂ ଜଣେ ପହିଲ୍‌ମାନ ।
ବାଡୁୟୁ : ଦାରାସିଂ ରଇଁ ବାଡୁୟୁ ମାଣସି ।

ହନୁର କଦଳୀ ଖିଆ
(କଞ୍ଜା ଢାଡିଂ ଟିନାଦି) ମାକାଡାତା ଟାଡି ଟିନା

ହନୁ : ମାକ୍‌ଡା, ମାକ୍‌ଡା, ମାକ୍‌ଡା
ଭାରି : ହାରାକା, ପିକ୍‌ନା
ନଦୀ : କାଡା / ନାଗୁଡୁ

ମୋଟ	:	ହେବେଏ
ଧାଡ଼ି	:	ସଲକ, ସିଦା, ଦାଡ଼ି
ଲମ୍ବା	:	ଲାମ୍ବା
ମାପିବା	:	ଲାଚିନ, ଲାଚିନା
ଓସାର	:	ଓହରି, ଅହେରି
ଜିଭ	:	ଓ୍ୱେନ୍ଦୁ, ଓନ୍ଦୁରି / ଓ୍ୱେନ୍ଦ୍ର
ଖିଟା	:	ଆମ୍ବଡ଼ି, ଆମ୍ବିଡି ପୁଲାଆନେ
କୂଳ	:	ନଦୀକୂଳରେ ଜାମ୍ବଗଛ
ଗାଟୁ	:	ନାଗୁ ଗାଟୁତା ନଣ୍ଡୁରୁମାରା

ମୂଷିକ ରାଜା (ଅର୍‌ଲିରାଜା)

ଫୁଲମାଳ	:	ଠାକୁରଙ୍କୁ ଫୁଲମାଳ ଦିଅ ।
ପୁଙ୍ଗାସେରୁ	:	ମାହାପୁର ତାକି ପୁଙ୍ଗାସେରୁ ହିଦୁ ।
ମୁକୁଟ	:	ରାଜା ମୁକୁଟ ପିନ୍ଧି ବାହାରିଲେ ।
ମୁକୁଟି	:	ରାଜା ମୁକୁଟି ତୁର୍‌ଜାନା ହତିଁ ।
ଉଭା	:	ଆମ ଗାଁରେ ଗଣେଷ ଠାକୁର ଉଭା ହୋଇଛନ୍ତି ।
ଦିସାଆନା	:	ମାନାୟୁଁତା ଗଣେଷ ମାହାପୁର ଦିସାଆହାନେ ।
ଧୂପ	:	ଠାକୁରଙ୍କୁ ଧୂପ ଦିଆଯାଏ ।
ଦୁପୁ	:	ମାହାପୁରଉଁ ଦୁପୁ ହିନାଦି ।
ଦୀପ	:	ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଦୀପ ଦିଅନ୍ତି ।
ବାଡ଼ତି	:	ମିଲଅଁ ବାଡ଼ିତି ହିନାଦି ।
ଜାଳିବା	:	କାଠ ଜାଳିବା ।
ହଡ଼ିନ	:	ଓ୍ୱେରକା ହୁଡ଼ିନ ।
ମଉଜ	:	ଶ୍ୟାମ ମଉଜ କରୁଛି ।
ରାହାଁ	:	ଶ୍ୟାମ ରାହାଁ କିହିମାନିଁ।

ପଲା ପଲା, ପୃଥିବୀ ଫାଟିଲା
(ହାଲମୁ ହାଲମୁ / ଦାରତି ଗେଞ୍ଜିତେ ଦାରଢି ପେଲିଢେ ଦାଢ ମେଞ୍ଜ୍ଢେ)

ଶୃଗାଳ : ଶୃଗାଳ କୁକୁଡ଼ା ଖାଏ ।
କଲିଆ : କଲିଆ କସକା ହାରକା ତିନେ (କଯ୍ତୁତିନେ)
ବାଟଯାକ : ବାଟଯାକ ଗଛ ଲାଗିଛି ।
ଦିରୁଜାକା : ଦିରୁଜାକା ମାରାକ୍ ମାନୁ ।
ଖାଲିଜାଗା : ଖାଲିଜାଗାରେ ଜିନିଷରଖି ।
ୱାରଏବାସା : ୱାରଏବାସାତା ସାମାନି ଇଟାଦୁ ।
ପାଳନ : କୁକୁର ପାଳନ କରିବା ।
ପୟିକିନ : ନେହ୍‌ଡି ପୟିକିନ ।

ୱିକେଟ୍ ଉଡ଼ିଗଲା
(ୱିକେଟୁ ଉଡ଼ାଆଚୁ) ଉଡ଼ିଆତେ

ବୁଲି ଆସିବା : ଆସ ବଜାର ବୁଲି ଆସିବା ।
ରେଗାହାନ : ୱାଦୁହାଟା ରେଗାନ ।
ଚୁଲି : ଚୁଲିରେ ଭାତ ବସିଛି ।
ହଲୁ : ହଲୁତା ଆଣ୍ଡା / ପାଗା ଏଖୱି ଆହାମାନେ ।
ତଲୱାର : ରାଜବଂଶରେ ତଲୱାରଶିକ୍ଷା କରୁଥିଲେ ।
କାଣ୍ଡା : ରାଜାଂ ବଂଶତା କାଣ୍ଡାଶିକ୍ଷା କିହିମ୍‌ଚେରି ।
ଯୱାନ : ଯୱାନ ଆମଦେଶକୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତି ।
ପୁଲିସି : ପୁଲିସିଁ ମାଁଦେଶଅଁ ରକ୍ଷା କିନେରି ।

କାଞ୍ଚନର ପାଞ୍ଚ କଥା
(କାଞ୍ଚନ ୱାଆଁ ପାଞ୍ଚଗୋଟା କାତାଁ)

ଉପାୟ : ଚାଲାକି / ଉପିଆ
ଯତନ : ଜାତୁନୁ, ଜାତାନା, ଜାତ୍ନା
ଦିନକର : ଏଇଟା ଦିନକର କାମ ।
ରଦିନା : ଇଦି ରଦିନାତି କାମା ।

ହତା : ଘର ହତାରେ ବହୁ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି ।
ବିତରଅଁ : ଇଲୁ ବିତରଅଁ ହାରଂନର ମାନେରି ।
କଷଣ : ମହନବେଶି କଷଣରେ ଅଛି ।
କଷ୍ଟମି : ମହନହାରାକା କାଷ୍ଟମିତା ମାନି ।
ସଞ୍ଚୟ : ପୁଅ ପାଇଁ ବାପା ଟଙ୍କା ସଞ୍ଚୟ କରୁଛନ୍ତି ।
ଗୁଣ୍ଡାକିନ : ଡଲାତାକି ଆବାଟାକାଁ ଗୁଣ୍ଡାକିନିଁ ।

ଏଡ଼େ ଏଡେ ପିଡ଼
(ଇଚାଁ ଇଚାଁ କାଜାଆଁ) ଓଚେ ଓଚେ

ତରଭୂଜ : ତରବୁଜୁ
ମାଂସ : ଓଙ୍ଗା
ବୈଶାଖ : ବୈଶାଖ ମାସରେ ଆମ୍ବ ପାଚେ ।
ବେଶିଆ : ବେଶିଆ ଲେଞ୍ଜୁତା ମାହାଁ କାମିନେ ।
ଉଦୁଉଦିଆ : ଉଦୁଉଦିଆ ଖରା ହେଉଛି ।
ଟାଇଁଟାଇଁ : ଟାଇଁ ଟାଇଁ କାରା ଆହିମାନେ ।
ଦୈନିକ : ରଘୁ ଦୈନିକ ପରିବା ଆଣେ ।
ସବୁଦିନା : ରଘୁ ସବୁଦିନା କୁଚାଡାଡ଼ି ତାନିଁ ।
ଐତିହାସିକ : ହାତୀପଥର ଗୋଟିଏ ଐତିହାସିକ ସ୍ଥାନ ।
ପୂର୍ବାତି : ହାତିଓ୍ୱାଲି ରଣ୍ଡି ପୂର୍ବାତି ବାସା ।

ଖଞ୍ଜଣି ବାଜାର ମଜା
(କାୟୁ ବାଜାଁ ରାହାଁ) କଞ୍ଜଣିଡିନି ମଜା

ବାଜା ପିଜାଇ : ଓ୍ୱେନ (ବାଜା) ଓ୍ୱେନାହ
ଢାକ : ହାଟିନ
ନାଚ : ଏନ୍ଦିନ, ଏନ୍ଦିନା
ମିରିଗ : ହୀଇଣୀ (ହରିଣ) ହିଆଣି
ବଳୁଛି : ହାରିନାଦି
ଖଞ୍ଜଣି : ପିଲା ଖଞ୍ଜଣି ବଜାଇ ନାଚୁଛି ।

କଞ୍ଜଣି : ମିଲା କଞ୍ଜଣି ଓ୍ୱେଚାନା ଏନ୍ଦିନି ।

ପିଞ୍ଜରା : ପିଞ୍ଜରାରେ ଶୁଆ ଅଛି ।

ଗୁର୍‌ଟି : ଗୁର୍‌ଟିତା ରୁପ୍‌ଣି ମାନେ ।

ମଞ୍ଜା : କଦଲୀ ଗଛର ମଞ୍ଜା ।

ଲେଞ୍ଜା : ତାଡି ମାରାତି ଲେଞ୍ଜା ।

ତଣ୍ଟିରେ ଲାଗିଛି କଣ୍ଟା
(ହେର୍‌କିତା ଆଡ଼ସି ଆହାମୁନେ ହାପୁ)
(ହେର୍‌କିତା ଆହାନେ ହାପୁ)

ଥଣ୍ଟ : ପଟାମୁତି

ଗୋଲ : ଟୁବେରି, ଟୁମ୍ବେରି

ସଳଖ : ପିଲାମାନେ ସଳଖ ହୋଇ ଚାଲୁଛନ୍ତି ।

ସଲକ : ମିଲାଆଁ ସଲକ ଆହାନା ତାକିମାନୁ ।

ବଇଦ : ବଇଦ ରୋଗିକୁ ଭଲ କରନ୍ତି ।

ଅସାଗୁରୁ : ଅସାଗୁରୁ ରୋଗଆତି ନରଅଁ ନିହିକିନି ।

ଝିଅ ହେବ ତ ଏମିତି
(ପଦା ଇଚେଁ ଇଲତାଦି) ନିନି ଆନେ ଇହିଁ

ଅଭାବ : କାକୁରୁତି, ଅବାବ

ଖରାପ : କାଙ୍ଗଲା, ରୋପି କାବାଲି ଆହାନେ

ପରିବାର : ପରିବାର କହିଲେ ବାପା, ଆପା, ଭାଇ, ଭଉଣୀ ।

କୁଟୁମ୍ବି : କୁଟୁମ୍ବି ଓ୍ୱେସ୍‌ତେଁ ଆବା, ଆୟା, ବୁଡ଼ା, ବଇ ।

ଝଡ : ଝଡ଼ ତୁପାନ କୁ ବଡ଼ଭୟ ।

ଗାଲିଂ : ଗାଲିଂ ପିୟୁ ବେଶି ଆଜି ।

ସହିପାରିବା : ପୁରୁଷର ସହିପାରିବା ଭଲଗୁଣ ।

ସମ୍ଭାଲଆନା : ଆବାଂନର ଓ୍ୱାଦି ସମ୍ଭାଲଆନାଦି ରଣ୍ଡି ନେହିଁ ଗୁଣ।

ବତାସ (ବାତ୍ୟା) : ବତାସ ଓଡ଼ିଶାର ଦୁଃଖ ।

ତୁପାନି : ତୁପାନି ଓଡ଼ିଶାତାକି ଦୁକୁ ।

ଦୁଃସାହସ (ସାହାସ) : ଅଜୟ ଦୁଃସାହସ ବାଳକ ।

ହସା	:	ଅଜୟ୍ କାଜା ସାସା ଡଲା ।
କୌତୁକିଆ(ଛନଛନିଆ)	:	ଛେଲିଛୁଆ ଦେଖିବାକୁ କୌତୁକିଆ ।
ସୁଲୁସୁଲିଆ	:	ଗରିମିଲା ସୁଲୁସୁଲିଆ ଆହାମାନେ ।
ବାଟୋଇ	:	ଜଣେ ବାଟୋଇ ବାଟଧରି ଯାଉଛି ।
ଜିରୁ ଡାକିନି ନର	:	ଶିବ ଡାକି ଡାକି ନାୟୁଁ ହାଜିନିଁ ।
ଝାଳନାଳ	:	ପିଲାଟି ଝାଳନାଳ ହୋଇଛି ।
ଗାମାଲତଲତ	:	ମିଲା ଗାମାଲତଲତ ଆହାମାନି ।

ରତ୍ନାକରର ଜନ୍ମଦିନ
(ରତ୍ନାକରଓ୍ୱାଦି ଜାର୍‌ମାଦିନା) (ରତ୍ନାକର ଜାର୍ମାଣି ଦିନା)

ଉପହାର (ନିଜିଷ ଦାନକରିବା): ରାହାତଲେ ହିନାଦି (ଦାନାକିନଦି)

ପ୍ରସାଦ	:	ବୋଗୁ, ବୁଗୁ
ବଡ଼ିଭୋର (ପାହାନ୍ତିଆ)	:	ପିଲାମାନେ ବଡିଭୋର ଉଠିଲେ
ମୁଚୁମୁଚୁଲାଆସି	:	ନଲାଁ ମୁଚୁମୁଚୁଲାଆସି ନିଙ୍ଗିଚେରି ।
ସ୍ନାନ	:	ପୂଜାରୀ ସ୍ନାନ କରୁଛନ୍ତି ।
ଏଝୁମିନା	:	ପୁଜରିଇଁ ଏଝୁମିହିଁମାନି ।
ପ୍ରଣାମ	:	ପିଲାମାନେ ଗୁରୁଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରନ୍ତି ।
ଜୁହାର	:	ମିଲାଁ ଗୁରୁଉଁ ଜୁହାର କିନେରି ।
ଅନ୍ନ (ଭାତ)	:	ଆସ ଭାତ ଖାଇବା ।
ଅଣ୍ଡା / ପାଗା	:	ଓ୍ୱାଦୁ ଅଣ୍ଡା / ପାଗା ତିନ ।
ଜହ୍ନି	:	ଆମ ବିଲରେ ଜହ୍ନି ମାଳଅଛି ।
ଚିଚଲି	:	ମାବାଡାତା ଚିଚଲିମାଡା ମାନୁ ।

ହସଖୁସି (କାନା, ସାରାଦା)

ଚିତ୍ରଦେଖି କୁହ ।	:	ବମାହେଣ୍ଡି ଓ୍ୱେହୁଦୁ ।
ସକାଳର ଦୃଶ୍ୟ ।	:	ଲାଇସିତି ଅଜୁ ।
କାଉ ଉଡୁଛି ।	:	କାଓ୍ୱା ଉମ୍ମିମାନେ ।
ଗାଁର ସକାଳ ।	:	ନାୟୁତା ଲାଇସିପୁଟା ।
ସୂର୍ଯ୍ୟ ବାହାରୁଛି ।	:	ଓ୍ୱେଡା ହଚିମାନେ ।
ସାଇକେଲ ଛିଡ଼ା କରନ୍ତି ।	:	ସାଇକେଲ ଲିପିକିଆମାନେରି ।
ପୁଅ ଓ ଝିଅ ଦୋଳି ଖେଳୁଛନ୍ତି ।	:	ଡଲା, ପଦା ଡଡିତୁର୍ଙ୍ଗିମାନୁ ।
ହରିଣ	:	ହିଏଣି
ହରିଣ ଜଙ୍ଗଲରେ ରହେ ।	:	ହିଏଣି ଜାଡାତା ତିରାଆନେ / ତେବ ଆନେ।
ବଳଦ ଚଷ କରେ ।	:	କଡି ହେରୁଡୁନେ ।
ଘର ଚଟିଆ ଗାଁରେ ରହେ ।	:	ଆରାନାକାଟି ଏଜ ତିରାଆନେ ।
ମୟୂର ନାଚେ ।	:	ମେଲୁ ଏନ୍ଦିନେ ।
କୁକୁଡ଼ା ଡାକେ ।	:	କୁୟୁ କେଡେନେ ।
କୁକୁର ଭୁକେ ।	:	ନେଉଡି ମୁକ୍ସିନେ ।
ବଗିଚାରେ ଫୁଲ ଫୁଟିଛି ।	:	ପୁଙ୍ଗାବାଡାତା ପୁଙ୍ଗା ପୁଚାମାନୁ ।
ବିଲେଇ ଘରେ ରହେ ।	:	ବିଲେଇ ଏଜତିରା ଆନେ ।
ବିଲୁଆ ଘରର କୁକୁଡ଼ା ନେଇଯାଏ ।	:	କଲିଆ ଏଜତି କୟୁଅନେ ।
ହାତୀ ବହୁତ ବଳୁଆ ।	:	ହାତି ବେସି ବାଡ଼୍ୟୁ ।
ସ୍କୁଲକୁ ଯାଅ ।	:	ଇସ୍କୁଲିତା ହାଜୁ (ହାଲ୍ସୁ) ।
ବେଙ୍ଗ ପାଣିରେ ରହେ ।	:	ପାନା ଏୟୁତା ରାହି ଆନେ ।
ନଡ଼ିଆ ମନ୍ଦିରକୁ ଦିଆଯାଏ ।	:	ନାଡଲି ମାନ୍ଦୀରତା ହିନାଇ ।

ଶୃଙ୍ଖଳିତ ବ୍ୟବହାର (ନେହି କାମା)

ପିତା ମାତାଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କରିବା	:	ମାଁ ଆୟା ଆବା ଜହରି କିନା
ଭାଇ ଭଉଣୀଙ୍କୁ ସ୍ନେହ ରଜିବା ଆକିରିକିନା	:	ଟାଇ ଟାଙ୍ଗିଇ ଆକିରି କିନା (ବୁଡ଼ା, ବଇ)
ଗୁରୁଜନଙ୍କ କଥା ମାନି ଚଳିବା	:	ଗୁରୁ କାତା ଆସାନା ସଲଆନା
ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଆସିବା	:	ଇସ୍କୁଲତା ସାରବା ଠିକ ବେଳାହାନା
ଖାଇବା ପୂର୍ବରୁ ହାତ ଧୋଇବା	:	କାୟୁ ନାରଜନା ଅଣ୍ଡାତିନ

ବିଶୃଙ୍ଖଳିତ ବ୍ୟବହାର (କରପି କାମା)

ରାସ୍ତା ମଝିରେ ଚାଲିବା ।	:	ରାସ୍ତା ମାଦି ତାକିନା ।
ବଡ଼ ଲୋକଙ୍କୁ ଯୁକ୍ତି ତର୍କ କରିବା ନାହିଁ ।	:	କାଜା ଲୋକୁ ଇମାଡ଼ା କିଆନା ।

ହସଖୁସି
କାପକ୍ରି ରାସା

ଚିତ୍ର ଦେଖି ଗପକହ ।	:	ବମାହେଣ୍ଡି ବେରେଣି ଓ୍ୱେମୁ ଶାଶରମି ଓ୍ୱଞ୍ଜୁ ।
ସକାଳ	:	ଲାଏସି
କାଉ ଉଡୁଛି ।	:	କାଓ୍ୱା ଉଡାଇମାନେ ।
ପାଣି ଖୋଜୁଛି ।	:	ଏୟୁ ଦାଅପିମାନେ ପାରିମାନେ (ପାରିମାନେ) ।
ଗୋଟେ ଜାଗାରେ କୂଅ ଥିଲା ।	:	ର ବାସାତା ହୁଓ୍ୱା ମାଛେ ।
ସେଥିରେ ହାଣ୍ଡି ଥିଲା ।	:	ଏମ୍ମା ତକା ମାଛେ ।
ଦେଖିଲା	:	ହେଟେ
ହାଣ୍ଡିରେ ବସିଲା ।	:	ତକାତା ଗକିତେ ।
ଅଧାପାଣି ଥିଲା ।	:	ଆଦା ଏୟୁ (ଆଦାଏୟୁ ମାଛୁ) ଇଚର ମାଛୁ ।
ସେ ଚିନ୍ତାକଲା ।	:	ଏଦି ଅଣପିତେ (ହେତୁକିତେ) ।
ଗୁଡ଼ି ପକେଇଲେ ।	:	ଓ୍ୱାଲ୍କା ମେତିଦିତେ (ମେହିତେ) ।
ପାଣି ଉପରକୁ ଉଠିବ ।	:	ଏୟୁ ଲେଗଅଁ ନିଙ୍ଗିନେ ।
ପାଣି ଉଠିଲା ।	:	ଏୟୁ ନିଙ୍ଗିତେ ।
କାଉ ଖୁସିରେ ଥଣ୍ଟ ବୁଡାଇ ପାଣି ପିଇଲା ।	:	କାଓ୍ୱା ରାହାଁଟି ହଣ୍ଡି (ମୁଟି) ମେତାସିଓ୍ୱା (ମେତିତେ)

ଏୟୁ ଉଟେ।

ବେଙ୍ଗୁଲି କରୁଛି କେଁ କଟର
ପାନା/ବେକଟା କି ମାନେ କିଁ କଟର

ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ : ଚ଼ରିପାକିଡି

ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ ଭଲ : ଚ଼ରିପାକିଡ଼ି ନେହିଁ

ସଙ୍ଗୀତ : ପାଣୁମ୍ବୁ

ନରି ମର୍ଦ୍ଦଳ ବଜାଏ । : ନରି ବାଜା ୱେନିଁ

ପାଣିଧଣ୍ଡସାପ ପାଣିରେ ରହେ । : ଏୟୁଡାଣ୍ଡାରାଚୁ ଏୟୁତା ମାନ୍‌ବିନେ ।

କଙ୍କଡା ଖାଆନ୍ତି । : ଜାନା ତିନେରୁ ହଣ୍ଡା ପାଗ : କାକରି ବେଲା ।

ଆଜି ଥଣ୍ଡାପାଗ ହେଉଛି। : ନିଞ୍ଜୁ କାକରିବେଲା ଆଇନେ ।

ମାଟିରେ ଇଟାଗଡ଼ । : ଇରାଆ ୱିରଗା ତା ଇଟାଲି କିଦୁ ।

ବିଜୁଳି ମାରୁଛି । : ଟିଡି ହାଇମାନେ ।

ପୃଥିବୀ ଆମ ମା । : ଧରତୀ ଆୟା ମାଦି/ଧାରତୀ ମା ଆୟା ।

ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ କୁହୁଡ଼ି ହୋଇଛି । : ସାରି ପାକେଡି ଦୁନ୍ଦ୍ରା ଆୟାନେ।

ମୁଁ ସଙ୍ଗୀତ ଗାଉଛି । : ନାନୁ ପାଣୁମ୍ବୁ ପାଚିଇଁ ।

ତୁମେ ନୂଆସ୍ୱର ଅଭ୍ୟାସ କରୁଛ । : ନିନୁ ପୁନିଆ ପାଣୁବୁ ଗିଆଁଜାପି ମାଞ୍ଜି ।

ସେ ମର୍ଦ୍ଦଳ ବଜାଉଛି । : ଏୱ୍ୱା ବଜା ୱେପିନି ।

ସେ କଙ୍କଡା ଧରୁଛି । : ଏଆଁ ଜାନା ହାପିନି (ଏଆନା ଜାନ କୁପି ଆସିମାନି) ।

ଆଜି ଥଣ୍ଡାପାଗ ହେଉଛି । : ନିଂଜୁ କାକର ବେଲାଆଇନେ (ନିଞ୍ଜୁ କାକର ପାଗ ଆୟାନେ) ।

ମୁଁ ମାଟିରେ ଘର କରିଛି । : ନାନୁ ୱିରାଗା ଡାଇ ଏଲୁ କିଆଇଁ ।

ବର୍ଷାରେ ବିଜୁଳିମାରୁଛି । : ପିୟୁତା ଟିଡି ୱିଇନେ (ୱେଚିନେ) ।

ଆମେ ପୃଥିବୀରେ ଅଛୁ । : ମାରୁ ଧାରତୀ ତା ମାନଇ ।

ଏକତାର ବଳ

ପିମ୍ପୁଡ଼ିଙ୍କ ଦିନେ ବସିଲା ସଭା ।	:	ଡାଣ୍ଡାହଲା ରଦିନା କଗିତୁ, ମିଟିଙ୍ଗ୍ ।
ବିଚାରିଲେ ଆଖୁ ଚାଷ କରିବା ।	:	ବିଚାରିକିତୁ ଡଣ୍ଡା ଚାଷା କିନା ।
ଯତନେ କିଆରି ତିଆରି କଲେ ।	:	ଯାତ୍ନ ବାଡ଼ା ତିଆରି କିତୁ ।
ବାଛି ବାଛି ଚାରା ଲଗାଇଦେଲେ ।	:	ଆଛି ଆଛି ତଲି ଉହିଁ ଢେଙ୍ଗା ।
କିଆରିରେ ଦେଲେ ବାଡ଼ ଘେରାଇ ।	:	ବାଡ଼ା ତା କିତୁ ବାଡ଼ା କେରତୁ ।
ପାତି ମାଙ୍କଡ଼କୁ ଦେଲେ ଜଗାଇ ।	:	କଞ୍ଜା ଆଁ କିତୁ କାପି ।
ବଢ଼ିଗଲା ଆଖୁ ହେଲା ପାକଳ ।	:	କାଜାଆତୁ ଡାଣ୍ଡା ଆତୁଜୁରା ।
ହାତୀର ପାଟିରୁ ଗଡ଼ିଲା ଲାଳ ।	:	ହାତୀ ହଣ୍ଡିଟି ତ୍ରଗିଢେଙ୍ଗା ଉପୁକା ।
ଆଖୁ କିଆରିରେ ପଶିଲାହାତୀ ।	:	ଡାଣ୍ଡା ବାଡାତା ହଟେତେ ହାତୀ ।
ଚମ୍ପା ଗଛଡାଳୁ ଡାକିଲା ପାତି ।	:	ଜାପି ମାରାଟି ଆର୍ପିତେ କଞ୍ଜା ।
ଶୁଣିଲେ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଆସିଲେ ଧାଇଁ ।	:	ଓ୍ୱେଚୁ ସିମା ଓ୍ୱାତୁ ଜୁଟିଂ ।
ହାତୀ ପିମ୍ପୁଡ଼ି କଂ ହେଲା ଲଢେଇ ।	:	ହାତୀ ଅଡେ ସୀମା ତହେଁ ମାଡାଗଡି ଆତୁ।
ପିମ୍ପୁଡ଼ି କାମୁଡ଼ା ସହି ନପାରି ।	:	ହାଣ୍ଡାହାଲ କାଛିତୁ, ହରଅଂ କାଛାତୁ ମୁଆରା
ହାତୀ ପଳାଇଲା ଜୀବନଧରି ।	:	ହାତୀ ହାଜାତୁସ୍ତେ ଜିଉ ଆହାନା ।
କିଆରିରେ ହାତୀ ରହିଲା ନାହିଁ ।	:	ବାଡାତା ହାତୀ ରାହିଆଆତେ।
ଖୁସିରେ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଉଠିଲେ ଗାଇ ।	:	ରାହାଁଆତୁ ଡାଣ୍ଡାହଲ ନିଙ୍ଗିତେଙ୍ଗା କ୍ରେଜି ।
ହାତୀ ଖାଇଯିବ ଆମ ସମ୍ପତ୍ତି ।	:	ହାତୀ ତିଞ୍ଜାତୁନେ ମା ବିତି ।
ଛାଡ଼ିଦେବୁ ଆମେ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଜାତି ।	:	ପିହାତୁନାବି ମାମ୍ବି, ମାମୁ ଡାଣ୍ଡାହାଲ ଜାତି ।
ସିମାଁ ର ଦିନା ଡାଣ୍ଡା ଚାସା କିନା ।	:	ମିଟିଙ୍ଗ୍ କଗିତୁ ବିଚାରି କିତ ।
ବାଡାଇ ଜାତାନା ଆଚି ଆଚି ତଲି ।	:	ତିଆରି କିତୁ ଉହି ହୋ ମାଚୁ ।
ବାଡ଼ାତା କିତୁ ପାତି ବିଞ୍ଜାଇ ।	:	ବାଡ଼ା କେରେତୁ ଗିର୍ଫି ହୋ କିତୁ ।
ବାଜା ଆତେ ଡାଣ୍ଡା ହାତି ସୁଣ୍ଡାଟି ।	:	ଆତେ ଦେ ଜୁରା ହୁପ୍‌କା ତର୍ଗିତୁ ।
ଡାଣ୍ଡା ବାଡାତା ଜାପି ମାରାଟି ।	:	ହଟେ ଡେ ହାତି କଞ୍ଜା ହାଟିତେ ।
ଓ୍ୱେଚୁ ସିମାଁ ହାତି ସିମାଁ ଟି ।	:	ଓ୍ୱାତୁ ଡିହି ଆତୁ ମାଡା ଗଡ଼ି ।
ହରଅଁ କାଚିତୁ ହାତି ହାଜା ତୁସ୍ତେ ।	:	ସମ୍ଭାଲି ମୁଆତେ ଆହାନା ଜିଉ ।
ବାଡାତା ହାତି ରାହାଁ ଆତୁ ହର୍‌ଲଁ ।	:	ରାହି ଆଆତେ ନିଙ୍ଗିତୁ ପାଚି ।
ହାତି ତିଞ୍ଜା ତୁହୁନେ ପିହା ତୁହୁନା ମାରୁ ।	:	ମାରି ସମ୍ପତି ହରଅଁ ଜାତି ।

ଏକତାର ବଳ
ଆବେଲକୁ ମାଛେବଲ

କିଆରି	:	ମୋର କିଆରି ଅଛି ।
କ୍ରିକା	:	ନାଦି କ୍ରିକା ମାନୁ, ନାଦି ମେରାଁମାନୁ ।
ବାଡ଼	:	ମୋର ବାଡଥିଲା ।
ବାଡ଼ା	:	ନାଦି ବାଡ଼ା ମାଛେ ।
ମାଙ୍କଡ଼	:	ମାଙ୍କଡ଼ ଗଛରେ ଅଛି ।
କଞ୍ଜା	:	କଞ୍ଜା ମାରାତା ମାନେ ।
ବଢିଗଲା	:	ଗଛ ବଢିଗଲା ।
କାଜାଆତୁ	:	ମାରା କାଜା ଆତେ ।
ମାଟି	:	ମୋର ମାଟି ଅଛି ।
ଗୁଡି	:	ନାଦି ଗୁଦି ମାନେ, ନାଦି ହଣ୍ଡିମାନେ, ନାଦି ଓ୍ୱିର୍‌ଆମାନେ ।
ଲାଳ	:	ମତେ କାକୁଡ଼ି ଦେଖି ଲାଳ ଗଡ଼ିଲା ।
ହୁପୁକା	:	ନାଙ୍ଗେ ମୁଣ୍ଡ୍ରା ହେଣ୍ଡନା ହୁପୁକା ହତୁ ।
ପିମ୍ପୁଡ଼ି	:	ପିମ୍ପୁଡ଼ି ମନ୍ଦା ମନ୍ଦା ଅଛନ୍ତି ।
ସିମା	:	ସିମା ମାନ୍ଦା ମାନ୍ଦା ମାନୁ, ହରଅଁ ମାନ୍ଦା ମାନ୍ଦା ମାନୁ ।
ଲଢେଇ	:	ଦୁଇ ସାଙ୍ଗ ଲଢେଇ କରୁଥିଲେ ।
ମାଡା	:	ରିସଇଁ ମାଡ଼ା ଆଇତେରି ରିସଇ ଗଡ଼ି ଆଇମାଚେରି ।

ଗାଁର ସକାଳ
ନାୟୁନି ଲାଏସି

ସକାଳ	:	ଲାଏସି
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଦୟ ହେଲେ ।	:	ଗାମା, ୱେଡ଼ା ହଡିସେ, ହତେ ଆତେ ।
ଲୋକ ମୁହଁ ଧୋଇ ।	:	ଲୋକୁ ମୁକା, ମୁମ୍ମୁ ନର୍ନା ।
ନିଜନିଜ କାମ କରନ୍ତି ।	:	ଜାହାରି ଜାହାରି କାମା କିଦୁ ।
ମାଁମାନେ	:	ଆୟାସିକା
ସକାଳେ ଉଠି ଦାଣ୍ଡ ।	:	ଲାଏସି ନିଙ୍ଗା ରେଚା ।
ସଫା (କରନ୍ତି)	:	ହେପିନୁ ।
ଗିନାଥାଳି (ଡକାଂ, ଧାଳେଂ) ମାଜନ୍ତି	:	ତାଲେ, ଗିନା, ତାଲେଗିନାଁ ନରନୁ ।
ପାଣି ଘରକୁ ନିଅନ୍ତି ।	:	ଏୟୁ ଆଜ ଅଂ (ଏଜଅ) ଅନୁ ।
ଗାଧେଇ	:	ଏୟୁ ମିୟାସିଓ୍ୱା, ମିନାଇ ।
ତୁଳସୀ ଗଛରେ ପୂଜା	:	ତୁଳସୀ ମାରାତା ପୁଜା
କରନ୍ତି	:	କିନୁ
ଆଉ	:	ଆରେ, ଆଡେ
ରୋଷେଇ (କରନ୍ତି)	:	ୱାଜି ନେଙ୍ଗା (ୱାଜିନେ) ୱାଞ୍ଜା
ପିଲାମାନେ ଦାଣ୍ଡରେ ଖେଳନ୍ତି	:	ମିଲାଙ୍ଗା (ପିଲାମନ୍ଦି) ମିଲାଁ ରେଚ ଅଁ (ରେତା) ରାଚତା କାୟିନୁ (କାହିନୁ)
ଆଉ	:	ଆରେ, ଆଡେ, ଆଟେଏ
କେତେ ପିଲା ସ୍କୁଲକୁଯାଆନ୍ତି	:	ଏଚେ (ଏଚେକା) ମିଲା ଇସ୍‌କୁଲୁତା ହାନୁ
ବାପାମାନେ	:	ଆବାରୁ (ଆବାଁ)
ଗାଁ ଦାଣ୍ଡରେ ବସି କଥାବାର୍ତ୍ତା କରନ୍ତି	:	ନାୟୁ ରେଚ ରେଚତା, ନାୟୁଁ, ରାଚାତା କଗି କାଥାବାର୍ତ୍ତା ଆନ

ଚାଲ ଘର କରିବା
ଓ୍ୱିକା ଇଲୁ କିନା

କଟୁଲୁ ଓ ରଙ୍ଗ ଦୁଇସାଙ୍ଗ ।	:	କଟୁଲୁ ଆରେ ରଙ୍ଗ ରିସାଇ ।
କଟୁଲୁର ବଗିଚାରେ ଦୁହେଁ ବୁଲୁଥିଲେ ।	:	କଟୁଲୁ ବାଡ଼ାତା ରହେଁ ତ୍ରେବି ଓ୍ୱିତେରୁ (ମାଚେରି) ।
କିଛି ଲୋକ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଗଛରେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ ।	:	ଏଚ ଲୋକୁ ର କାଜାମାରାତା, ଡେ ଲିଟାମାଚେରି ।
ସେ ଗଛରେ ଥିବା ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଭଲ ପାଉଥିଲେ ।	:	ଏମାରାତା ମାନି ପଟାଙ୍ଗାଣି ପାଟାଣି, ମାଚି ପଟାଁଇ ନେହିଁ ପାଣ୍ଡିମାଚେରୁ ।
କଟୁଲୁ କହିଲା ।	:	କଟୁଲୁ ଓ୍ୱେସ୍ତିନି ।
ସେଠାରେ ଭିଡ଼ କାହିଁକି (ହେଉଛି) ।	:	ଏମ୍ବା, ଏମ୍ବାଆ ରୁଣ୍ଡା ଆ ମାନେର ଆନାତାକି ।
ରଙ୍ଗ କହିଲା	:	ରଙ୍ଗ ଓ୍ୱେଢେୟୁ, ଓ୍ୱେତେସୁ
ଚାଲ ଯାଇ ଦେଖିବା ।	:	ଜାନ୍ଦୁ, ଜାଦୁ ହାଜେ ହେନା, ହାଜା ହେନା
ଦୁହେଁ ସେଠାକୁ ଗଲେ ।	:	ରିଆରି (ରିଆଜ) ହେମ୍ବା ଆଚେରୁ, ଏମ୍ବା ହାଚେରି
ଲୁଚିକରି କଥା ଶୁଣିଲେ ।	:	ଡୁଗିସି ଡୁଗାନା କାଥା ଓ୍ୱେଚେରି
ଡରିଗଲେ ।	:	ଆଜା ହାଚେରି
ଏମାନେ ଆମ ଗଛକୁ କାଟିଦେବେ ।	:	ଇଓ୍ୱାରି ମାଁ ମାରାତା ଦାଆଛା ତୁନେରି
ବର୍ଷାଦିନ	:	ପିୟୁ ଦିନା
ପକ୍ଷୀମାନେ	:	ପଟାଙ୍ଗା / ପାଟଆଁ, ପଟାଁ
କରିବେ କ'ଣ	:	ଆନାଆଁ କିନାଇ
ଘର ଭାଙ୍ଗିଯିବ ବିଚାରି	:	ଇଲୁ ଓ୍ୱିର୍ଦ୍ଦିନେ, ଇଲୁ ଓ୍ୱିର୍ଣ୍ଣେ ବିଚାରି କିତାରି
ରହିବେ କେଉଁଠି	:	ଢେବା ଆନୁରି ଆନୁଓ୍ୱିୟା, ଆନାଓ୍ୱିଆ ରାହି ଆନେରି
ଶୋଇବେ କେଉଁଠି	:	ଡୁରିନେରି ଆନୁଓ୍ୱିୟା
ପିଲା ପୋଷିବେ କେମିତି	:	ମିଲା ହଡୁନୁ, ମିଲା ସାଦୁଆନୁ ଏନିର୍ସ (ଏନିସି)

ଚିତ୍ରଦେଖି କାହାଣୀ କହ
ଚିତ୍ର ହେଣ୍ଡାନା ଶାଶ୍ରୁଁ ମମି ୱେ୍ହନ

ଗୋଟିଏ ଜଙ୍ଗଲରେ ପୋଖରୀ ଥିଲା ।	:	ର ଜାଡାତା ବାନ୍ଦାମାଚେ ।
ପୋଖରୀରେ କଇଁଛ ରହୁଥିଲା ।	:	ବାନ୍ଦାତା ହେମ୍ବି ବାସା କିଆସେ ।
ଖିରାବେଳେ ଠେକୁଆକୁ ଶୋଷ ଲାଗିଲା ।	:	କାରାତାଣା ମାଡୁଲୁ ଏସକି ଆତେ ।
ଠେକୁଆ ପାଣି ଖୋଜି ବୁଲିଲା ।	:	ମାଡୁଲୁ ଏୟୁ ପାରିମଚେ ।
ସେ ପୋଖରୀଟିଏ ଦେଖିଲା ।	:	ଏଦି ବାନ୍ଦା ହେଟେ ।
ପାଣି ପିଇବି କହିବାରୁ ମନାକଲା ।	:	ଏୟୁ ଗହିଇଁ ୱେ୍ହତାକି ଥାଏ ଇଚେ ।
କଇଁଛ ମୁଁ ଜଙ୍ଗଲ / ପୋଖରିର ରାଜା କହିଲା ।	:	ହେମ୍ବି ନାନୁ ଜାଡ଼ା / ବାନ୍ଦାତି ରାଜା ୱେ୍ସେ ।
ଠେକୁଆ ମୁଁ ଜଙ୍ଗଲର ରାଜା କହିଲା ।	:	ମାଡାଲୁ ନାନୁ ଜାଡାତି ରଜା ୱେ୍ହତେ ।
ସେ ମାନଙ୍କ ଭିତରେ ସମସ୍ତେ ନିଜକୁ ବଡ଼ କହୁଥିଲେ ।	:	ଏୱାଁ ଜକାତା ହାବେ ଲୋବୁ କାଜାଁ, ଏୱାରା ଭିତରେ ସବେ ନାଙ୍ଗେତାକି କାଜା ୱେ୍ହଣୀ ମାଚେଁ, ୱେ୍ସି ମାଚେ ।
ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ଠିକ୍ କଲେ ।	:	ଏ ଦେଲାଣ ଏୱା ଠିକ୍ କିତୁ, ଏ ୱେଡ଼ା ୱୋରା ଟିକ୍ କିତେରି ।
ଯିଏ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଦୌଡିବ ।	:	ଏମ୍ବେ ଏ ହାରାକା ନକିଏ ଡିହିନେ ।
ଯିଏ ଆଗରେ ପର୍ବତ ମୁଣ୍ଡିକୁ ଯିବ ।	:	ଏମ୍ବେଏ ନକି ହରଟିପଅ ହାନେ ।
ଯିଏ ଆଗ ସେ ହେବ ବଡ଼ ।	:	ଏମ୍ବେଏ ନକିନେ ଏୱାନା କାଜାଇଁ ।
ଦୌଡ଼ିବା ଆରମ୍ଭକଲେ ।	:	ଡିହଲି ଆରମ୍ଭ କିତୁ ।
କଇଁଚ ତାର ଗତିରେ ଗଲେ ।	:	ହେମ୍ବିତା ତାକିସି ହାଚେ ।
ଠେକୁଆ ତାରି ଗତିରେ ଦ୍ରୁତରେ ଗଲେ ।	:	ମାଡ଼ାଲୁ ତା ତାକିସି ପିଞ୍ଜା ପିଞ୍ଜି ହାଚେ ।
ଦୌଡ଼ିବା ବେଳେ ବାଟରେ ଥକି ଗଲେ ।	:	ଡିହିୱେଡାଟି ମାଡ଼ଲୁ ପେଜିରିତୁ ଓ୍ୱାହିତେ ।
ଛାଇରେ ବିଶ୍ରାମ ନେଲେ ।	:	ସାଇଁ ତା ରେ ମ୍ବିତେ ।
ଦେଖିଲେ କଇଁଛ ବହୁ ପଛରେ ଅଛି ।	:	ହେଟେ ହେମ୍ବି ହାରାକା ଜେଅଁ ମାନେ ।
ସେ ଭିତରେ ଠେକୁଆ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା ।	:	ଏ ୱେଲାତା ମାଡ଼ଲୁଡୁରା ତୁସ୍ତେ ।
ତାପରେ ଧିରେ ଧିରେ କଇଁଛ ପହଞ୍ଚିଲା ।	:	ଜେଅଟି ହେଣ୍ଡି ଦିରେ ଦିରେ ନେତେ ।
ଠେକୁଆକୁ ପାରି କରି ଆଗକୁ ଗଲା ।	:	ମାଡଲୁ ଗ୍ଡାୟାନା ଆଗେଏ ରାଚେ, ମାଡାଲୁଇ ଜଅଁ କିଆନା ନକି ହାଚେ ।
ଆଗରେ ଯାଇ ପର୍ବତ ମୁଣ୍ଡିରେ ପହଞ୍ଚିଲା ।	:	ଆଗେଏ ହାଜାନା ଟିପଅ ନେତେ, ନକି ହାଜାନା ହରୁ ଟିପଅ ନେତେ ।
ପରେ ଠେକୁଆ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଦୌଡ଼ିଲା ।	:	ଜେଅଁ ମାଡଲୁ ହାରାକା ପିଞ୍ଜି ଡିହିତେ ।
ପହଞ୍ଚିଲା ନାହିଁ ।	:	ନେଆତେ ।
ଜିତିଲା କଇଁଛ ।	:	ଜିଣିତେ ହେମ୍ବି ।
ସେଦିନଠାରୁ କଇଁକୁ ପୋଖରୀର ବଡ଼ ବୋଲି କହିଲେ ।	:	ଏଦିନାଟି ହେମ୍ବିଇ ବାନ୍ଦାଟତି କାଜା ଇଞ୍ଜାନା ୱେ୍ହିପି ଆତେ ।

ଖରା, ବର୍ଷା, ଶୀତ
କାରା, ପିୟୁ, ପେନି

ଗାଁଟିର ନାଁ ଡେଡିପଡ଼ା । : ନାୟୂଟି ଦରୁ ଡେଡିପାଡ଼ା ।
ସେହି ଗାଁରେ ପ୍ରାୟ ଶହେଘର । : ଏନାୟୂତା ପାଞ୍ଚକଡ଼ି ଏଲ୍‌କା ।
ସିଟ୍ଟୁ ଗାଁର ସବୁଠାରୁ ଧନୀବ୍ୟକ୍ତି । : ସିଟ୍ଟୁ ଏ ନାୟୁତାକି ହାବେତାକି ଦନି ମାଣ୍‌ସି ।
ତାଙ୍କ ନାତୁଣିର ନାମ ସଞ୍ଜୁ । : ଏଓ୍ୱାଁ ନାତେଣି ଦରୁ ସଞ୍ଜୁ ।
ଜେଜେ ଏତେ ଗରମ କାହିଁକି ହଉଛି ? : ବୁୟା (ଆକୁ) ଇଛାକା ଆନାତାକି ଗରମ ଆହିନେ ?
ଖରାଦିନ ଖରାହେବନିତି କ'ଣ ହେବ ? : କାରା ଦିନା କାରା ଆଏତ ଆନାଆ ଆନେ ?
ଆଜିକାଲି କ'ଣ ଶୀଘ୍ର ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଉ ନାହିଁ । : ନିଞ୍ଜୁରେ ଏଲା ଆନାଆ ତାକି ବେଗି ମିଲଅ ଆଇ ଲେଏ ?
ଖରାଦିନ ବଡ଼ ହୁଏ । : କାରାଦିନା କାଜାଇ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟ ବଡ଼ି ଭୋରରୁ ଉଦୟ ହୁଅନ୍ତି । : ଓ୍ୱେଡ଼ା ଲାଏସିନେଏ ହପିନେ (ହନେ) ।
ଡେରିରେ ଅସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି । : ଡେରିଟି ଓ୍ୱେଡା ହାଜିଏନେ ।
ଖରାଯୋଗୁଁ ଗଛପତ୍ର ଝାଉଳି ଯାଏ । : କାରାତାକି ଗଛାଁ ମାରଖା ଓାଡ଼ା ହାନୁ ।
ଖରାଯୋଗୁଁ ନଇନାଳ ଶୁଖିଯାଏ । : ଗରମ ତାକି ବାଟିଆଁ କାଡାଁ ଓ୍ୱାଚାହାନୁ ।
ଗରମ ପବନ ବହେ । : ଗରମ ଓ୍ୱିଡ଼ି ଓ୍ୱାନୁ ।
ବର୍ଷାହୁଏ ନାହିଁ । : ପିୟୁ ଓ୍ୱାଏ ।
ମାଟି ଶୁଖିଯାଏ । : ଓ୍ୱିର୍‌ଆ ଓ୍ୱାଚାହାନେ ।
ଏ ସମୟରେ ଜମି ହଳ କରାଯାଏ । : ଏ ଓ୍ୱେଡାତା ମେରାଁତାହେରୁ କାମା କିହିନେରୁ ।
ଖରାଦିନେ କେଉଁ କେଉଁ ଫଳ ମିଳେ ? : କାରାଦିନା ଆନାଆ ଆନାଆ ପଲ ମେଡାନେ ?
ଖରାଦିନ ପାଚିଲାଫଳ ମିଳେ । : କାରାଦିନା କାମ୍ଭିଡିଫଲ ମେଡାନେ ।
ଖରାଦିନେ କେଉଁ ଫୁଲ ଫୁଟେ ? : କାରାଦିନା ଆନାଁ ପୁଙ୍ଗା ପୁନୁ ?
ମଲ୍ଲୀ, ମାଳତୀ, ଟଗର । : ମଲିପୁୟୁ, ମାଲତିପୁୟୁ ଟଗରପୁୟୁ ।
କେବେ ବର୍ଷାହେବ । : କାଡା ଓ୍ୱାନେ ।
ସ୍କୁଲ ଯିବା ଅସୁବିଧା । : ଉସ୍‌କୁଲି ହାଜିଇଲି ଅସୁବିଦା ।
ବେଶି ଭଲ ଲାଗେ । : ହାରାକା, ରାହାଁ ହନେ ।
ବର୍ଷାହେଲେ ଧାନ ବୁଣାହୁଏ । : ପିୟୁ ଓ୍ୱାତେ କୁଲମାଟି ଆ ।
ବର୍ଷାଦିନ ପରିବା ଚାଷ କରାଯିବ । : ପିୟୁଓ୍ୱେଡା କୁଚାଡାଡି କାମା ଆନେ ।
ଶିତଦିନ ଅମଳ ହୁଏ । : ପେନି ଓ୍ୱେଡ଼ା ରୁଣ୍ଡିଆନେ ।
ଧାନ ପାଇଲେ ଚାଷି ଖୁସିହୁଏ । : କୁଲି ପାଟେ ତାସିଆ ରାହାଁ ଆଦେରି ।
ଶୀତରୁ କିପରି ରକ୍ଷା ମିଳେ ? : ପେନିତା ଇନିଶି ସହାୟମ ମେଡିଆନେ ?

ଶୀତ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧୁ ।	:	ପେନି ଆଙ୍ଗି ତୁରନାଇ ।
ନିଆଁ ଜଳାଯାଏ ।	:	ନାଣି ଉକି ନାଇ ।
ପାଖରେ ବସାଯାଏ ।	:	ରେଗେଏଁ କଗିନାଇ ବାକ୍ୟ ଗଠନ ।
ଖରା ବର୍ଷା ଶୀତ ।	:	କାରା, ପିୟୁ, ପେନି ।

ମାଁପରି ମୋର କିଏସେ ହେବ
ଆୟା ଲେଗେଏ ନାଦି ଏମ୍ବେଏ ଆନେ

ମାଁ ପରି କିଏ ହେବ	:	ଆୟା ଲେହେଏଁ ଏମ୍ବେଏଁ ଆନେ
ନାନା ଗୀତଗାଇ ଖୁଆଏ	:	ଆନେକ ପ୍ରକାର ପାଡମ୍ବୁ ପାଟି ତିସ୍ତାନେ
କୋଳେ ଧରିବ	:	ଜାଙ୍ଗତା ଆସ୍ତାନେ
ଗେଲ କରିବ	:	ଗେଲାକିନେ
ଆଖିରଲୁହ ପୋଚିଦିଏ	:	କାଣକାତି କାଣ୍ଡୁ ଦେଚିତାନେ
କାଖ କରେ	:	ଏତିତାନେ
ମୋତେ ହସେଇ ଦେବ	:	ନାଙ୍ଗେ କାକ୍ତାନେ
ମୋ ଅଳି ଅଝଟ ସବୁ ସହିବ	:	ନା ଗହରି ମାଡା ସବେ ସହଆନେ
ଗପ କହିବ	:	ସାତ୍ରଁ ୱେସ୍ତାନେ
ବୁଝାଇଦେବ	:	ବୁଜ କିଆନେ
ଗୀତ ଗାଇ ଗାଇ	:	ପାଡମ୍ବୁ ପାଚି ପାଚି
ବିଞ୍ଚଣାରେ ସୁଆଇଦିଏ	:	ଗାଟିଲିତା ତିରିପି ତାନେ
ଦାଣ୍ଡରୁ ଆସିଲେ ଆଗ ମୁଁ ଥିବି	:	ଡୁକିଟି ୱାଢେଁ ନକି ନାନୁ ମାଇଁ
ଧୂଳି ଝାଡିଦିଏ	:	ବାଲି ହାଣିପି ତାନେ
ମୁଣ୍ଡ କୁଣ୍ଡାଇ ଦିଏ	:	ତାଗୁଁ କିଟିତାନେ, ତ୍ରାଉଁ କୁଡୁଚି ତାନେ
ପୋଷାକ ପିନ୍ଧାଇଦିଏ	:	ଆଙ୍ଗି ତୁରବି କିଆନେ
ହାତ ଟେକି ଦେଖାଏ	:	କାୟୁ ଲେହାନା ତସ୍ତାନେ
ଜହ୍ନ ମାମୁଁକୁ	:	ଲେଞ୍ଜୁ ମାମାଁଇ
ବହି ସଜାଡ଼ି ଦିଏ	:	ବହିଁ ରହପା ହିଆନେ
ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ ପଠାଏ	:	ପାଟା ପଡ଼ ଆଏଲି ପାଣ୍ଡିତାନେ
ଦୁନିଆରେ ମୁଁ ବଡ଼	:	ଦୁନିଆତା କାଜାଲକୁ, ଦୁନିଆ ତାକି ନାନୁ କାଜା
ଶୁଭ ମନାସିବ	:	ନିହି ଦିନା ହତାନେ, ନିହିଁ ମନାସି କିନେ

ମାପରି କିଏସେ ହେବ
ଥାୟା ଲେଗେଏ ଏମ୍ୟେଏ ଆନେ

ନାନାଗୀତ	:	ଚଇତ ପର୍ବରେ ଲୋକେ ନାନାଗୀତ ଗାଆନ୍ତି ।
ବିନେବିନେ ପାଡମ୍ସୁ	:	ହିରା ପାର୍ବୁତା ଲୋକୁ ବିନେ ବିନେ ପାଡ଼ମ୍ସୁ ପାଚିମାନରି ।
ଲୁହ	:	ରାମ ଆଖିରୁ ଲୁହ ଗଡାଉଛନ୍ତି ।
କାଣ୍ଡୁ	:	ରାମ କାନୁଟି କାଣ୍ଡୁ ଓ୍ବାଙ୍ଗି କିଇନିଁ ।
କଥା	:	ମାଁ କଥା କହିଁ ଝିଅକୁ ଶୋଆଉଛନ୍ତି ।
ଶାଶୁ	:	ଶାଶୁ ବିଞ୍ଚଣା ପକାଇ ଶୋଇଛନ୍ତି ।
ଗାଟିଲି	:	କୁଶ ଗାଟିଲି ପାହାନା ତୁରାନି ।
ଦାଣ୍ଡ	:	ପିଲାମାନେ ଦାଣ୍ଡରେ ଖେଳୁଛନ୍ତି ।
ଡୁକି	:	ଡଲାଁ ଡୁକିତା କାହିମାନେରି ।
କୁଣ୍ଡା	:	ମାଁ ପିଲାଙ୍କୁ କୁଣ୍ଡାଇ ଦେଉଛନ୍ତି ।
କିଟିନା	:	ଆୟା ଡଲାଇ କିଟି ମାନେ ।
ଜହ୍ନ	:	ପିଲାମାନେ ଜହ୍ନକୁ ଦେଖୁଛନ୍ତି ।
ଲେଞ୍ଜୁ	:	ଡଲାଁ ଲେଞ୍ଜୁଇ ହେଣ୍ଡି ନେରି ।
ମାମୁଁ	:	ଭଣଜା ମାମୁଁ ଘରକୁ ଯାଉଛି ।
ମାମା	:	ବାଣଜା ମାମା ଏଜଅ ହାଜିନିଁ ।
ଶୁଭ	:	ବୁଧବାର ଶୁଭ ଦିନ ଅଟେ ।
ନିହି	:	ବୁଦାରି ନିହି ଦିନା ।

ଲାକୁ ଦେଖିଲା ନୂଆଜାଗା
ଲାକୁ ହେଟେମ୍ୟୁ ପୁନ୍ଆ ବାସା (ଲାକୁ ହେଟେନି ପୁନି ବାସା)

ପୁଅର ନାଁ ଲାକୁ ।	:	ମିରେଁ ଦାରୁ ଲାକୁ / ମିଲା ଦାରୁ ଲାକୁ ।
ଡଙ୍ଗଣି ଗାଁ ।	:	ଡଙ୍ଗଣି ନାୟୁଁ ।
ମାଉଁସୀ ବେମାର ଥିଲେ ।	:	କକି ଆୟା ନମ୍ୟେରି ମାଛେ ।
ଲାକୁ ମା'ସହିତ ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ ।	:	ଲାକୁତାଆୟା ତାଇ ହେନ୍‌ବଲି ହାଚେରୁ ।
ବାହାରିଲେ ।	:	ହତେରୁ ।
ଏଇଟା କେଉଁ ବିଦ୍ୟାଳୟ ।	:	ଇଦି ଏମ୍ବିନି ଇସ୍‌କୁଲି ।
ଏହାର ନାମ ଡଙ୍ଗଣି ।	:	ଇଦାଣି ଦାରୁ ଡଙ୍ଗଣି ।

ସରକାରୀ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ।	:	ସରକାଡି ମିଲା ଇସ୍କୁଲି ।
ଏଠାରେ ମୁଁ ପାଠ ପଢୁଥିଲି ।	:	ଇମ୍ନାଆ ନାନୁ ପାଠା ପଢାଆଇମାଚେଏ ।
ଏହି ବଗିଚାରେ ସବୁ ଗଛ ଅଛି ।	:	ଇ ବାଡାତା ହାବେ ମାର୍କା ମାନୁ ।
ଏଇଟା ଲାକୁର ଗଛ ।	:	ଇଦି ଲାକୁତାମାରା ।
ସେପଟେ ଚମ୍ପାଗଛ ।	:	ଏ ଏଟି ଜାପିମାରା ।
ଆମ୍ବ, ପଣସ, ମନ୍ଦାର ।	:	ଆମ୍ବା, ପାଣସେ, ମନ୍ଦାରି ।
ଏତେ ଗୁଡ଼ିଏ	:	ଏଚରରହଁ
ବଗିଚା	:	ବାଡ଼ା
ପାଣି କୋଉଠୁ ଦେଉଛ ।	:	ଏୟୁ ଆମ୍ବଟି ହି ମାଞ୍ଜେରୁ ।
ଦେଖୁନୁ ବଡ଼ କୂଅ ଅଛି ।	:	ହେଣ୍ଡିଲାଇ କାଜା କୁହିଂ ମାନେ ।
ପମ୍ପରେ ପାଣି ଉଠାଯାଏ ।	:	ପାମ୍ପୁତା ଏୟୁ ନିପ୍କି ଆନେ ।
ବଗିଚାରେ ଦିଆଯାଏ ।	:	ବାଡାତା ହିଓ୍ୱିଆନେ ।
ବିଦ୍ୟାଳୟରେ କ'ଣ ସବୁ ହୁଏ ।	:	ଇସ୍କୁଲି ତା ଆନା ସବେ ଆନେ ।
ଏହା ମୁନିଖୋଲ ପଞ୍ଚାୟତ ।	:	ଇଦି ମୁନିଖୋଲ ପଞ୍ଚାୟିତି ।
ଏ ଅଫିସରେ କି କାମ ।	:	ଇ ଅଫିସ୍ ତା ଆନା କାମା ।
ଗ୍ରାମ ସଡ଼କ ତିଆରି ।	:	ନାୟୁଁ ରାସ୍ତା କେପଲି ।
ବନ୍ଧ ତିଆରି	:	ବାନ୍ଧା କେପଲି
ସେଥିରେ ଗୋଟିଏ ସଭା ହୁଏ ।	:	ଏମ୍ନା ରଣ୍ଡି ମିଟିଙ୍ଗ୍ ଆନେ ।
ସେଥିରେ ମୁଖ୍ୟ	:	ଏମ୍ନା କାଜାୟୁଁ
ସେ ଭଲମନ୍ଦ ବୁଝେ ।	:	ଏଓ୍ୱାୟୁ ହାୟାକାତା ପୁନେୟୁ, ଏଓ୍ୱାନା ହୁକୁ ସୁକୁ ବୁଜି କିନେନି ।
ଗାଁରେ ଗଣ୍ଡଗୋଳ ସମାଧାନ କରେ ।	:	ନାୟୁଁତା ମାଡା ଗଡ଼ି ସାପାଟି କିନେୟୁ, ବିଚାରି କିନେନି ।
କେମିତି ଗଠିତ ହୁଏ ।	:	ଏନିସି କେପି ଆନେ ।
ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଗାଁ ।	:	ର କାଜା ନାୟୁଁ ।
ଆଉ କେତେ ଛୋଟ ଗାଁ ।	:	ଆରେ ଏଁ ରଏଚେକା ଉଚୁନି ନାୟୁଁ ।
ନେଇଁ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ।	:	ଆଇସି ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ।
ତିଆରି ହୋଇଛି	:	କେପି ଆ ମାନେ
ଆମର ପର୍ବ ପର୍ବାଣୀ	:	ମାଁ ପାବୁଁ ପର୍ବା
ଏହା ଦୀପାବଳୀ ପର୍ବ	:	ଇଦି ଦିପାବଲି ପାର୍ବୁ

କେଉଁ ଠାକୁରାଣୀ ପୂଜା ହୁଏ	:	ଇମିନିପେନୁ ପୂଜା କିପକି ଆନେ
ସେଦିନ ଘରେ କଣ କରନ୍ତି	:	ଏଦିନା ଏଜଅ ଆନା କିହୁ
କାର୍ତ୍ତିକ ମାସ କୃଷ୍ଣ ପକ୍ଷ ଅମାବାସ୍ୟା	:	ଦିଆଲେଞ୍ଜୁ ମାସୀ କୁଷ୍ଟପକ୍ଷ ଅମାବାସୀ
ସେଦିନ ପୁର୍ବପୁରୁଷଙ୍କୁ ମନେ ପକାଯାଏ	:	ଏଦିନା ପୁର୍ବାତିଲୁକୁ ଅଣପିଆନେ

ଆମର ପର୍ବପର୍ବାଣୀ
ମାଁ ପାର୍ବୁ ପର୍ବା

ଦୀପାବଳୀ	:	ଆଜି ଦୀପାବଳୀ
ଦିଆଲି	:	ପାର୍ବୁନିଞ୍ଜୁ ଦିଆଲି ଯାର୍ବୁ
ପୂଜା	:	ଆଜି ଗଣେଶ ପୂଜା
ପୂଜା	:	ଇଞ୍ଜୁ ଗଣେଶ ପୂଜା
କାର୍ତ୍ତିକ	:	ଏଇଟା କାର୍ତ୍ତିକ ମାସ
ପାଣ୍ଡୁ	:	ଇଦି ପାଣ୍ଡୁରେଞ୍ଜୁ
ଅମାବାସ୍ୟା	:	ଆଜି ଅମାବାସ୍ୟା
କାଡ଼କି	:	ନିଞ୍ଜୁ କାଡ଼କି
ମନେ ପକାଇବା	:	ପୁରୁଣା କଥା ମନେ ପକାଇବା
ଅଣପିନାଇ	:	ପାଣଇକାତା ଅଣପିନାଇ

ବାର ମାସର ଗୀତ
ବାର ଲେଞ୍ଜୁତି ପାଡମ୍ଭୁ

ଗ୍ରୀଷ୍ମ, ବୈଶାଖ, ଜ୍ୟୋଷ୍ଟମାସ	:	ହିରାବେସାକି ଜେଟା ଲେଞ୍ଜୁ	:	ହିରା, ବେସାକି, ଜେଟା ଲେଞ୍ଜୁ
ପ୍ରଚଣ୍ଡ	:	ରୌଦ୍ରପର କାଶହାରାକା ଟାଣାକାରା ୱାନେ	:	ହାରେକା ଟାଣା କାରା ୱେଞ୍ଜୁ
ବର୍ଷାରେ ଆଷାଡ ଶ୍ରାବଣ	:	ପିୟୁତା ଆଷାଡି ଶ୍ରାବାଣି	:	ପିୟୁଚି ଆସାଢ଼ି ସାରାବାଣି
ମେଘ ବରଷେ ଘନ ଘନ	:	ହାଟ୍ଟୁ ପିୟୁ ରିଜନ ଗୁଦୁହୁ	:	ହାଗୁଟି ପିୟୁ, ରିଇନେ ଗୁଦୁଗୁଦୁନି
ଭାଦ୍ରବ ଆଶ୍ୱିନ ଶରତରେ	:	ବଦ ଦାଶରା ଦିଆଲିତା	:	ବଦ, ଦାସାରା, ଦିଆଲିତା
ନିର୍ମଳ ଶୋଭା ଜଗତରେ	:	ନିହିଁ ସୁନ୍ଦର ତଞ୍ଜିନେ ପୃତି	:	ନିର୍ମଲ ଦିସା ଆଇନେ ଦିଗତିତା

ହିମେ କାର୍ତ୍ତିକ ମାର୍ଗଶିର	:	ହମ ଦିଆଲେଞ୍ଜୁ ପାଣ୍ଡୁଲେଞ୍ଜୁ	:	ହମ, ଦିଆଲି ପାଣ୍ଡା ଲେଞ୍ଜୁ
ରାତିରେ ପଡ଼ଇ ଶିଶିର	:	ଲାଏଁ ରିନେ ମାଛୁଁ	:	ଲାଆଁ ରିଇନେ କାକର ମାଞ୍ଜୁ
ଶୀତରେ ପୌଷ ମାଘ	:	ପେନିତା, ପୁଷା, ମାହାକି	:	ପେନିତା ପୁସୁ ମାହାକି
ଫାଲଗୁନ ଚୈତ୍ର ବସନ୍ତରେ	:	ପାଗୁଣି ଚଇତି ଗୌଡ଼ି ଓ୍ୱେଡ଼ା	:	ପାଗୁଣି, ଚଇତି, ଗଉଡି ତାକି
ମୃଦୁ ବଳୟ ମନହରେ	:	ସାଲୁଓ୍ୱା ଓ୍ୱିଡି ମନଇ	:	ଅନେ
ବାର ମାସର କଥାଏଇ	:	ବାରା ଲେଞ୍ଜୁତି	:	କାତାଇଦିନେ

ଟଙ୍କା ପଇସା ଦିଆନିଆ କରିବା

୧ଟଙ୍କା	:	ର ଟାକା
୨ଟଙ୍କା	:	ରି ଟାକା
୫ଟଙ୍କା	:	ପାସଁ ଟାକା
୧୦ ଟଙ୍କା	:	ଦଶ ଟାକା
୨୦ ଟଙ୍କା	:	କୋଡ଼ିକା/କୋଡେଟାକା
୫୦ ଟଙ୍କା	:	ରି କୋଡି ଦଶ ଟାକା
୧୦୦ ଟଙ୍କା	:	ପାଁସ କୋଡି
୧୦୦୦ ଏକ ହଜାର	:	ର ମାଣା
୫୦୦୦ ପାଞ୍ଚ ହଜାର	:	ପାଁସ ମାଣ
୧୦,୦୦୦ ଦଶ ହଜାର	:	ଦସ ମାଣା

ଆମରି ଶାସନ ଆମରି ହାତରେ

ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ	:	ପଞ୍ଚାୟତି
ସରପଞ୍ଚ	:	ସରପଞ୍ଚ
ମେମ୍ବର	:	ମେମ୍ବରି
ମୁନ୍‌ସି ପାଲଟି	:	ମୁନୁଷି ପାଲଟି
ସଭ୍ୟ	:	ମେମ୍ବର
ବିଡିଓ	:	ବିଡିୟ (ବ୍ଲକ୍‌ବାବୁ)

ବଣଭୋଜି / କୁଭି : କାଡା ଭୋଜି

ମାଂସ	:	ଓଙ୍ଗା
କାଠ	:	ୱେରକା, ୱେସ୍କା
ତେଲ	:	ନିୟୁ
ଡାଲି	:	ଜାୟୁ, ଜାଉ
ଦିଆସିଲି	:	ହିଚିପେଡ଼ା, ନାଣିପେଡ଼ା
ଲୁଣ	:	ହାରୁ

ମାନଚିତ୍ର ଆଙ୍କିବା : ମାନଚିତ୍ର କିନ

ଝରକା	:	କିଟିକି
କଳାପଟ୍ଟା	:	କଲାପଟ୍ଟା
ପୂର୍ବଦିଗ	:	ୱେଡାହେପି / ୱେଡାହପୁ
ପଶ୍ଚିମଦିଗ	:	ୱେଡା କୁଡୁମ୍ପୁ, ୱେଡ଼ା କୁଣୁପା
ଦେଶନାମ	:	ଦେଶଦରୁ
ଆଦିମ ମଣିଷ	:	ପୂର୍ବାତି ମାଣିଷ
ଆଜିର ମଣିଷ	:	ନିଞ୍ଜୁତା ମାଣିଷି
ବାସଗୃହ	:	ତେବ ଆନି ଇଲୁ
ଶାଡୀ	:	ହେନ୍ଦ୍ରା, ଗନ୍ଧା
ଖାଦ୍ୟ	:	କାଦି
ବିଜୁଳି	:	ଟିଡି

ଆମଘରେ ଦୁଇଟି ଝରକା ଅଛି	:	ମା ଇଲୁ ତ୍ନାରି କିଟିକି ମାନୁ
କଳାପଟାରେ ଲେଖାଯାଏ	:	କଲାପଟାତା ଲେକାଆନେ
ପୂର୍ବ ଦିଗରେ ଉଦୟ ହୁଅନ୍ତି	:	କୁଏଟି ୱେଡା ହନେ
ଆମ ଦେଶର ନାମ ଭାରତ	:	ମା ଦେଶ ଦରୁ ଭାରତ
ଆଗ ଲୋକମାନେ ବଣରେ ରହୁଥିଲେ	:	ପୂର୍ବାତାରି ଜାଡ଼ତା ତେବାଆଇ ସେରି
ଆଜିକାଲି ଲୋକମାନେ ବଣରେ ରହନ୍ତି ନାହିଁ	:	ଇଞ୍ଜୁ ଦିନା ତି ନର ଜାଡାତା ତେବା ଆଇଲେଏରି

ସୁଖୀ ପରିବାର (ନେହିଁ କୁଟୁମ୍ବୁ)

ବାଘ	:	କଡ଼ାନି (କ୍ଡାନି)
ବଣ	:	ଜାଡା
ପରିବାର	:	କୁଟୁମ୍ବ
ଖାଦ୍ୟର ଅଭାବ	:	କାଦି ଅବାବି, କାଦି ଏଚିଲେଏ
ହାଟ	:	ହାଟା
ବାପା	:	ଆବା
ମାଆ	:	ଆୟା
ଭୋକ	:	କାହିଁ (ହାକି)
ତଣ୍ଟି	:	ସକୀ

ଆମରି ଗୁରୁଜନ (ମା ଗୁରୁଜା)

ପସନ୍ଦ କାମ	:	ଇଛାକାମା
ପସନ୍ଦନୁହେଁ କାମ	:	ଇଛା ଆଆ କାମା
ନମସ୍କାର	:	ଜଅରି
ସମ୍ମାନ	:	ମାନି
ବୟସ୍କଲୋକ	:	କାଜା ମାଲିମି

ପ୍ରାକୃତିକ ଓ କୃତିମ
ମାହାପୁର କେପିଦାତି / ମାଲମି କେପିତାଦି

କୂଅ	:	କୁହା, କୁହୁ, କୁହି
ଅସରପା	:	ବେଳାପ୍ରଣ୍ଡ, ଲେଡୁ
ଛେଳି	:	ଅଡ଼ା / ଗରି
ବହି	:	ପୁସ୍ତକା ଆକୁ, ପୁସ୍ତକି
ମେଘ	:	ହାଗୁ, ସାଗୁ
ତଲାରି	:	ଜେନି, ଚଣ୍ଡରି, ହାତୁଡି
ପର୍ବତ	:	ହରୁ / ନେତି
ପବନ	:	ଗାଲି, ଓ୍ୱଡିଉ, ଓଡି
ସୁନାହାର	:	ଭାଙ୍ଗିରିଚେନୁ / ସିନାହାରା, ସୁନାପୁସାଁ

ଆମ୍ବଗଛ	:	ମାହଁମାରା, ଆମ୍ବେମାରା
ପାଣି	:	ଏୟୁ, କୁଡୁ
ସୂର୍ଯ୍ୟ	:	ଓ୍ୱେଡା
ଚନ୍ଦ୍ର	:	ଲେଞ୍ଜୁ

ଜୀବ ନିର୍ଜିବ / ଜିଉ ମାନାଇ / ଜିଭ ହିଲାନାଇ

ସାପ	:	ରାଚୁ
ପିଲା	:	ଡଲା
ବସ	:	କଗାମୁ
ଟ୍ରକ	:	ଲାହାରି
ମୂଷା	:	ଅରିଲି
ଗାଇ	:	କୋଡ଼ି
ବରଗଛ	:	ପରଡିମାରା
ମେଣ୍ଢା	:	ମେଣ୍ଢି
ଇଟା	:	ଇଟାଲା
ରେଡ଼ିଓ	:	ରେଡ଼ିୟା
ପଙ୍ଖା	:	ଗାଲି ଡେରା, ପାଙ୍ଖା

ପପୁ ସପନରେ ଶିଖିଲା
ପପୁ ହାପଣିତା ଜାପିତିୟାଁ

ସ୍ୱପ୍ନରେ	:	ହାପୁଣୁ, ହାପାଣିତା
ଆଖି	:	କାନୁ
ନାକ	:	ମୁଙ୍ଗିଲି
କାନ	:	କ୍ରିୟୁ
ପାଟି	:	ଗୁଟି
ଦାନ୍ତ	:	ପାଲ୍କା
ଜିଭ	:	ଓ୍ୱେନ୍ଦୁରୁ
ହାତ	:	କାୟୁ

ଥଣ୍ଡାପାଣି	:	ହିଲିଏୟୁ
ସଫାକର	:	ସାପାକିଦୁ
ଉଜ୍ଜଳ	:	ଉଜିଡ଼ି, ଉଜେଡି
ଗୀତ	:	ପାଣବୁ, ଗାଣେ
କଣ୍ଟା	:	ହାପୁ
ପାଚେ	:	କାମ୍ବିତେ
ଶିଙ୍ଘାଣି	:	ମୁଚି
ମୁଣ୍ଡ	:	ତାରାୟୁଁ
ଘା	:	ଗାଁହା, ହପୁ
ଆଙ୍ଗୁଠି	:	ଓ୍ୱେଡିନ, ଓ୍ୱେଡମା, ଓ୍ୱେଡଅଁ
ନଖ	:	ଗରୁ
ଯନ୍ତ୍	:	ଯାତାନା
ମୂଳରେ	:	ଡାକିତା
ଚର୍ମ	:	ତଲୁ
ପାନିଆ	:	କକୁଆ, ଡୁଛା
ଉକୁଣି	:	ପେନୁ
ରକ୍ତ	:	ନେତରି, ରାକାଆ
କୁଣ୍ଡାଇବା	:	କିଟାକଡିନା, କୁଡୁଚା କଡିନା
କୁଣ୍ଡିଆ	:	ହେଙ୍ଗୁଲି

ଆମ ଶରୀରର ଭିତର ଅଙ୍ଗ
ମା ଆଙ୍ଗାତି ଡକି ମାନି ଯନ୍ତରି

ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍	:	ବିଡଲା, ବ୍‌ଡଲା, ବଲା
ହୃତ୍‌ପିଣ୍ଡ	:	ଦୁକ୍‌ଦୁକ୍, ଜିଭ ବଣ୍ଡା
କଲିଜା	:	ତାଡଲା, ତାରାଲା
ରକ୍ତନଳୀ	:	ନେତରିନଳୀ
ପାକସ୍ଥଳୀ	:	ଟୁଟି, ଟୁଟୁ
ପାଟି	:	ଗୁଡି
ମଳଦ୍ୱାର	:	ପୁଦି

ବସ୍ତୁ / ସାମାନି

ଟେବୁଲ	:	ଟେବୁଲୁ
ଦାଆ	:	ଡଭଲି, ଗାଟାରା, କଡଓ୍ୱାଲି
ଚାବିପେନ୍ଥା	:	କୁଞ୍ଚିକାଡ଼ି ମାଲା
ଚିମୁଟା	:	ଡସ୍‌ପେରି
ଚିଠି	:	ସିଟି
ଟାଙ୍ଗିଆ	:	ଟିପା, କାଡ଼ିଲି
ମୁଦି	:	ମୁଦି
ବହି	:	ପୁସ୍ତକ
ମାଠିଆ	:	ଡ଼କା
ଚୁଡ଼ି	:	ଗାଜୁଁ
ବେଲୁନ	:	ତୁମ୍ବା
ବାଲି	:	ବାଲିଇ
କାଙ୍କଡ	:	କାକଓ୍ୱାଅଡ଼ି / କର୍କଟି, କାକାଟପେରି
ଦର୍ପଣ	:	ଦରପଣ, ଦାରାପାଣି, ଆଦମ୍
କମଳା	:	କମଳା, କମ୍ବଲା
ତେଲ	:	ନିଯୁ
ସୋରିଷ	:	ହାରସ, ହାର୍‌ସୁ
ଚିନି	:	ସିନି
ଇଟା	:	ଇଟାଲା

ବ୍ୟବହାର

ଆମ ଛାତିରେ ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍ ଅଛି ।	:	ମା ସିପାଡାକି ତା ଜିଉ ବଣ୍ଡ ମାନେ ।
ଆମ ପେଟରେ ପାକସ୍ଥଳୀ ଅଛି ।	:	ମା ବାଣ୍ଡିତା ପ୍ରିପଟି ମାନେ ।
ଆମେ ପାଟିଦ୍ୱାର ଖାଦ୍ୟ ଖାଇ ଥାଉ ।	:	ମାରୁ ଗୁଡ଼ିଡାଇ ଅଣ୍ଡା ତିନାଇ ।
ଆମେ ଟେବୁଲ ଉପରେ ବସିବା ।	:	ମାରୁ ଟେବୁଲୁତା କଗିନା ।
ଦାଆ ସାହାର୍ଯ୍ୟରେ ଧାନ କଟାଯାଏ ।	:	ଡଭଲି ଡାଇ କୁଲି ଦାନାଇ ।
ଇଟା ଦ୍ୱାରା ଘର ବନ୍ଧାଯାଏ ।	:	ଇଟାଲାଡାଇ ଇଲୁକେପି ନାଦି ।
ଆସ ବହି ପଢ଼ିବା ।	:	ଓ୍ୱାଦୁ ପୁସ୍ତକ ପଡଆନା ।
ଟାଙ୍ଗିଆ ଦ୍ୱାରା ଗଛ ହଣାହୁଏ ।	:	ଟିପାଡାଇ ମାରା କାତିନା ।

ଜଳ / ଏୟୁ

ମାଛ	:	ମିନୁ
ବେଙ୍ଗ	:	ପାନା
ହଂସ	:	ଓ୍ୱାସୁଆ, ଆସୁଓ୍ୱା
ଗେଣ୍ଡା	:	ଗୋଲା (ର୍ପିଣକାଲତାରା)
ହରିଣ	:	ହିଇଣି, ହିଆଡି
କୁଟ୍ରା	:	କୁହଁ, କଟ୍ରା
କୂଅ	:	କୁହି, କୁହୁ
ରାନ୍ଧିବା	:	ଓ୍ୱାଜିନା
ସମୁଦ୍ର	:	ସାମୁଦ୍ରି
ପୋଖରୀ	:	ବାନ୍ଧା
ଝରଣା	:	ଜାରାଣା (ଜଡ଼ି)
ମେଘ	:	ହାଗୁ

ଆମ ଭାଷା, ସାହିତ୍ୟ

ସେହି ମୋ ପ୍ରିୟ ଜନମ ଭୂଇଁ	:	ଏହି ନା ରାହଁ ଜାନାମା ବୁମି
ଜନମ	:	ଜାନାମା, ଜାରା ମା
ଯେଉଁ	:	ଏମିନି
ଦେଶରେ	:	ଦେଶତା
ଯାହାର	:	ଯାହାରା
କୋଳେ	:	ଜଙ୍ଗିନା
ବଢୁଚି	:	ପାଡାଆହିନି
ଜନନୀ	:	ଆୟା
ପାଳୁଚି	:	ପହି କିହିନେ (ପସିକିହିନେ)
ଗହନ	:	ଯୁମ୍ ଇଞ୍ଜାନିଜାଡ଼ା, ଦଳ
ବନ	:	ଜାଡ଼ା

ଶ୍ୟାମଳ	:	ହିଲିଆକୁ ବର୍ଣ୍ଣ
ତରୁ	:	ସଲଶ
ଗହଳ	:	ପୁରୁହୁଁ, ବାହାଡା
ଲତା	:	ମାଡ଼ା
ଦେହେ	:	ଆଙ୍ଗାତା
ଶୋହେ	:	ଅଜିନେ, ମାନିଆନେ
ଡାଳେରୁ	:	କାନ୍ଦିଟି
ଡାଳେ	:	କାନ୍ଦିତା
ବିହଙ୍ଗ	:	ପଟା
ଉଡ଼ି	:	ଉଡାଆନେ, ଉମ୍ବିନେ
ଜନମ	:	ମୁଁ ପିପିଲିଗୁଡ଼ା ଜନ୍ମ ହୋଇଛି ।
ଜାରମା	:	ନାନୁ ପିପିଲଗୁଡ଼ା ଜାରମା ଆୟାଇଁ ।
କୋଳେ	:	ମାଁ ଶିଶୁକୁ କୋଳେ ଧରିଛି ।
ଜଙ୍ଗିନା	:	ଆୟାମିଲାଇ ଜଙ୍ଗାମାନେ ।
ବଢୁଛି	:	ଫୁଲ ଗଛ ବଢୁଛି ।
ପାଡାହିନେ	:	ପୁୟୁମାରା ପାଡାହିନେ (ପାଡିଆନେ) ।
ପାଳୁଛି	:	ଗାଇ ଗୃହ ପାଳିତ ପଶୁ ।
ପହିକିନା	:	ପଣ୍ଡାକଡ଼ି ପହିକିନ୍ ।
ଗହନ	:	ଗାଁ ପାଖରେ ଗହନବନ ଅଛି ।
ଜୁମୁ ଆହାନି ଜାଡ଼ା	:	ନାୟୁ ଡାଗାରା ଜୁମୁଆହାନିଜାଡା ମାନେ ।
ତାରାକା	:	ହୁକାଆଁ
ଜୋଚନା	:	ଅପିହିମାନି ଲେଜୁଂ ଉଜେଡି ।
ବିମଳ	:	ଅପିହିମାନେ
ଶଶୀ	:	ଲେଜୁଂ
କୁସ୍‌ମପୁଟି	:	ପୁୟୁପୁଟ୍ଟନେ
ସାଗରେ	:	ସାମାନ୍ଦୁତା
ଲହରୀ	:	ସାମହୁରି ଲହଡ଼ା
ଚରଣ	:	ପାଣ୍ଡିୟା କଡ଼ା, ପାଣ୍ଡିୟାକାଲୁ

ସରାଗେ	:	ରାହାଁଟି, ରାହାଁଡାଗି
ପଲ୍ଲୀ	:	ନାୟୁଁ
ସଭିଏଁ	:	ଆବେଲୋକୁ, ସବେଲୋକୁ
ସେନେହେ	:	ରାହାଁଡାଇ, ରାହେଁଏ
ତାରାକା	:	ଆକାଶରେ ତାରାକା ଦେଖା ଯାଆନ୍ତି ।
ହୁକାଆଁ	:	ହାଗୁ ଲେଗଅଁ ହୁକାଆଁ ତଂଜାଆନୁ ।
ଶଶୀ	:	ପୂର୍ଣ୍ଣମୀ ଦିନ ପୂର୍ଣ୍ଣଶଶୀ ଦେଖା ଯାଆନ୍ତି ।
ଲେଂଜୁ	:	ପୁନେଇ ଦିନା ଲେଂଜୁ ଟୁବିରି ଚଂଜାଂ ଆନେ ।
ଲହରୀ	:	ସମୁଦ୍ରରେ ଲହରୀ ବାରମ୍ବାର ମାରେ ।
ସାମୁଦୁରି ଲହଡା	:	ସମୁଦ୍ର 'ତା' ଲହଡ଼ା ଇରିନେ (ଓ୍ୱେନେ) ।

କହିବା ଆଗରୁ କରିବା
ଓ୍ୱେକିନି ନକେଏଁ କିନ

ବିଦ୍ୟାଳୟ	:	ଇସକୁଲି
କାହାଣୀ	:	ଶାଶରମି, ପୁସ୍ବା
ଚମତ୍କାର	:	ତିରିକି
ଖୁବ୍	:	ହାରାକା
ସୁସ୍ୱାଦ	:	ହେନାଦି, ନେହି ହେନାଦି
ଅମଙ୍ଗ	:	ମନକିଆତେ, ମନଆଆତେ, ମନ ରେଆତେ
ଆରୋଗ୍ୟ	:	ରୋଗ ଟି ନେହିଁ ଆନାଦି, ରଗ ହିଲେଏ
ଉପଦେଶ	:	ନେହିଁକଥା ଓ୍ୱେହାନାଦି
ସଂକଳ୍ପ	:	ପ୍ରାମାଣି
ଚିକିତ୍ସକ	:	ଅଶାଗୁରୁ
ସୁଫଳ	:	ନେହିଆନା
ମହୂର୍ତ୍ତ	:	ସାଙ୍ଗାରିଏ, ସାଙ୍ଗେଏ, ସାଙ୍ଗେସାଙ୍ଗେ
ଶିଘ୍ର	:	ବେଗି

ସ୍ୱାଧୀନତା : ମା, ଇଷ୍ଟ, ଇଛାଦିନା

କାହାଣୀ : ଅଜା ଭଲ କାହାଣୀ ଶୁଣାନ୍ତି ।

ଶାଶରମି : ବୁଧ୍ୟା ନେହିଁ ଶାଶରମି ଓ୍ୱେସ୍ତାନି ।

ଚମତ୍କାର : ଯାଦୁକର ଚମତ୍କାର ଖେଳ ଦେଖେଇଲେ ।

ତିରିକିତାର୍କ : ଯାଦୁକର ତିରିକିତାର୍କା, ଖେଳତସିନି ।

ଆରୋଗ୍ୟ : ରୋଗୀଟି ଆରୋଗ୍ୟ ଥିଲା ।

ରୋଗନେହିଁଆନାଦି : ରୋଗୀ ରୋଗଟି ନେହିଁଆତି ।

ମୂହର୍ତ୍ତ : ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ରାଗ ମହର୍ତ୍ତକ ଭିତରେ କମିଗଲା ।

ସାଙ୍ଗାରିଏ : ମାଷ୍ଟର ଓ୍ୱାଦି ହିଜିଡ଼ା ସାଙ୍ଗାରିଏ କମ୍ଆତେ ।

ଭାସିଯାଆ ମୋର କାଗଜଡଙ୍ଗା
ତେଲି ତେଲି ହାଲାମୁ ନା କାଗଜଡଙ୍ଗା

ଅସୁମାରି : ହାରଅଁ

କାର୍ତ୍ତିକମାସେ : ଦିଉଲେଂଜୁ

ବୋଇତ : ଡଙ୍ଗା

ସାଧବେଣୀ : ବେପାରୀତା ଡକ୍ରି ସିକା

ଦରିଆ : ସାମୁଦୁରି

ନାରିକେଳ : ନଡ଼ିଆ, ନାଡ଼େଲି

ଭରସା : ନି, ଆଶ

ଝିପିଝିପି : ଶ୍ରାବଣ ମାସରେ ବିଶେଷ କରି ଝିପିଝିପି ବର୍ଷା ହୁଏ ।

ବୁରିବୁରି : ଶ୍ରାବାଁ ଲେଂଜୁ ବୁରିବୁରି ପିଯ୍ୟୁ ରିନେ ।

ବିଜୁଳି : ଆକାଶରେ ମେଘ ଆସିଲେ ବିଜୁଳି ମାରେ ।

ଟିଡି : ହାଗୁତା, ହାଗୁ ପାଗାହାତେ ଟିଡିଓ୍ୱେନେ ।

ଝଡତୋଫାନ : ଝଡ ତୋପାନ ହେଲେ ଘରଦ୍ୱାର ଭାଙ୍ଗିଯାଏ ।

ଗାଳିପିଯ୍ୟୁ : ଗାଳିପିଯ୍ୟୁ ରିତେ ଇଲକା ଡେହେଇନୁ ।

ପୁଣି ସେମାନେ ହସିଲେ
ଅଡେ ଏଓ୍ୱାରି କାକିହିଡେରି

ହାଲୁକା	:	ପିକିଲେଏ
ହଠାତ୍	:	ତିରିକି ମୁଞ୍ଜୁଏ
ଯାନି ଯାତ୍ରା	:	ଯାନିଯାତ୍ରାରେ ବହୁତ ଲୋକ ଠୁଳ ହୁଅନ୍ତି ।
ଯାନିଯାତ୍ରା	:	ଯାତ୍ରା 'ତା' ଏଚର ଲୋକୁରୁଣ୍ଡା ଆନେରି ।
ପାହାରେ	:	ବିଲେଇ ସବୁଦିନେ ଭାତଚୋରି ଖାଉଥିବାରୁ ଘର ମାଲିକ ପାହାରେ ଦେଲେ ।
ର,ଡୁଡୁ	:	ସବେଦିନା ଅଣ୍ଡାଶରୁ ତିଞ୍ଜିମାଚାକିର' ଦିନେକାଏଲୁ ମୁକିଆ ଡୁଡୁଇରିତିନି ।
ନେହୁରା	:	ଜଣେ ଲୋକ ଶହେ ଟଙ୍କା ପାଇବା ପାଇଁ ସାହୁକାରଙ୍କୁ ନେହୁରା ହେଲା ।
ଗହେରି	:	ର'ଇଁ ଶହେ ଟାକା ପାଡ଼ିଲି ତାକି ସାକାରି 'ଈ' ଗହେରିକିତିନି ।
ଦୁଃଖୀ	:	ସ୍ତ୍ରୀ ମରିବାରୁ ଘନ ଦୁଃଖରେ ରହିଛି ।
ଦୁକୁ	:	ଘନ ଡକିରି ହାଏଲି ତାକି ଦୁକୁ ଡାଗି ମାନିଇଁ ।
ଶବ୍ଦ	:	ବାଣ ଫୁଟିଲେ ଶବ୍ଦ ହୁଏ ।
ହାଦାବା	:	ବାଣ ଫୁଟ ଆତେଁ ହାଦବା ଆନେ ।
ଜବତ	:	ବନବିଭାଗ କର୍ମଚାରୀ ମାନେ ଚୋରାଇ ନେଉଥିବା କାଠକୁ ଜବତ କରନ୍ତି ।
ଜପତି	:	ଜାଡା ଡିପାଟମେଣ୍ଟ ଚକିରିଆ ଶରୁ ଆହିମାନା ଓ୍ୱେରେକା 'ଈ' ଜପତିକିନେରି ।

ତୁମରି ପରି ଛୋଟ ପିଲାଟିଏ
ମିଦାଆ ଓ୍ୱାଜେଁ ମିଲାଡଲା

ଗାଁ ଚାହାଳି	:	ନାଉ ତି ଇସକୁଲ
ଚାଟ	:	ଡଲା
ଡଉଲଡାଉଲ	:	ନେହିଁ ଆଙ୍ଗା, ନେହିଁରୂପ
ସରସର	:	ଗିଡିସିମାଛେ, ଗିଡିହିସେ (ଗିହିସେ, ଗ୍ଡିହିପି, ଗିହିପି)
ତିଳେହେଁ	:	ଏଦାଆତାକି
ସମତୁଲ	:	ସମତଳ, ସମାନି
ଚାଟସଭା	:	ଡଲାଆଁ ମିଟିଂ
ବାରିଷ୍ଟର	:	

ଯଶ	:	ଦରୁଇଟିଟିଁ, ପଙ୍ଗିତି
କାନେକାନେ	:	କ୍ରିଉଁ କ୍ରିଉଁ କ୍ରିଉକ୍ରିତା
ଗୌରବ	:	ମର୍ଜତା, ମୁହଁତି
ମହିମା	:	ପୂର୍ବା ତିନିତୀ
ତେଜଭରା	:	ପୁରିଉଜେତି
ମହତ୍ତ୍ୱ	:	ନେହେଇଁ
ତିଳେହେଁ	:	ଜ୍ୱରହେଲେ ତିଳେହେଁ ବିଳମ୍ବ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।
ଏଦାଆଁତାକଁ	:	ନମ୍ବିରି ଆଢେ ଏଦାଆଁ ତାକି ଡେରିକିନାଦରକାର ଆଏ ।
ଚାଟସଭା	:	ସ୍କୁଲରେ ଚାଟସଭା କଲେ ଉନ୍ନତି ହୁଏ ।
ଡଲାଆଁ ମିଟିଂ	:	ଇସକୁଲ 'ତା' ଚାଟସଭା କିତେ ଉନ୍ନତି ଆନେ ।
କାନେକାନେ	:	ମୃତ୍ୟୁ ଖବର କାନେ, କାନେ କୁହାଯାଏ ।
କ୍ରିଉଁ କ୍ରିଉଁତା	:	ହାନି କାବୁରୁ କ୍ରଉଁ କ୍ରିଉଁ ତା ଓ୍ୱେସିପିଆନେ ।
ମହତ୍ତ୍ୱ	:	ଗଛ ଲଗାଇବା ମହତ୍ତ୍ୱ କାର୍ଯ୍ୟ ।
ନେହେଇଁ	:	ମାରା, ଉହିନା ନେହିକାମା ।

ସବୁ ସୁନ୍ଦର
(ସବେଏଁ ସୁନ୍ଦର)

ପ୍ରଚୁର	:	ଏଚେଏକା, ହାରେକା, ଇହର
ପୃଥିବୀ	:	ପୃଥି
ଇତ୍ୟାଦି	:	ଇଦି, ଏଦି, ଇଦିଏଦି
ମରୁଭୂମି	:	ବାଆଲିଜାଗା, ବାଲିବୁମି
ବାଷ୍ପ	:	ଉକୁଡ଼ି
ପରିଷ୍କାର	:	ନେହିଁ
ଲକ୍ଷ୍ୟ	:	ଅନି ଆଶା 'ଇ' ଲକ୍ଷ୍ୟଇନେରି
ପ୍ରଚୁର	:	ଏବର୍ଷ ପ୍ରଚୁର ବାଇଗଣ ଫଳିଲା ।
ଏଚର	:	'ଇ' ବର୍ଷା ଏଚର ହେଯେଁ ଆଇତୁ ।
ପୃଥିବୀ	:	ପୃଥିବୀରେ ତିନି ଭାଗ ଜଳ ଏକ ଭାଗ ସ୍ଥଳ ।
ପଥି	:	ପଥି 'ତା' ତିନିଭାଗା ଏୟୁ 'ର' ଭାଗାଭୂମି ।

ସାହାଯ୍ୟର ସୁଫଳ

ମରୁଡି	:	କାଡା ହାଚେ
ଆଉଟୁ ପାଉଟୁ	:	ହାଟାପାଟା
ହାହାକାର	:	ହାକି ବେନ୍ଦ୍ରା, ହାଲ୍କାଲ୍
ପଣ୍ଡିତ	:	ପଣ୍ଡିତ
କରୁଣା	:	ଦାୟା
ଚକିତ ଚାହାଣି	:	ଚାନିଆ ଆହାନ ହେନାଦି
ବିପଦ	:	ବିପତ୍ତି
ପ୍ରଣାମ	:	ଜହରି
ଅନୁରୋଧ	:	ଗୁହାରି, ଗହରା
ମାଲିକ୍	:	ମୁପିକା
ଆପୁଡେଇ	:	ତୁସିପିନା
ସୌଭାଗ୍ୟ	:	ନେହିଁକର୍ମ
ଉତ୍ସାହିତ	:	ରହାଁ କିଓ୍ୱି କିନ
ଉନ୍ନତି	:	ନେହିଁ କାମା
ସହାନୁଭୂତି	:	ଦୟା ତହନା, ମାନିକିନା
ମରୁଡି	:	ଏହି ବର୍ଷର ଚଷ ଅନାବୃଷ୍ଟି ହେତୁ ମରୁଡ଼ି ହେଲା ।
କାଡାହାଚେ	:	'ଇ' ବର୍ଷା ତି ତାଷା ପିୟୁ ରିଆତାକି କାଡା ହାଚେ ।
ଆଉଟୁ ପାଉଟୁ	:	ପିଲାଟି ଖାଇବାକୁ ନପାଇ ଆଉଟୁ ପାଉଟୁ ହେଲା ।
ହାଟାପାଟା	:	ଡଲା ତଞ୍ଜିଲି ପାଡାନା ହାଟପାଟା ଆତିଁ ।
କରୁଣା	:	ରାମ କୁ ହରି କରୁଣା କଲେ ।
ଦାୟା	:	ରାମ 'ଇ' ହରି ଦାୟା କିତିଁ ।
ପ୍ରଣାମ	:	ମୁଁ ମୋ ପିତା, ମାତାଙ୍କୁ ପ୍ରତିଦିନ ସକାଳୁ ପ୍ରଣାମ କରେ ।
ଜହିରି	:	ନାନୁ ସବୁଦିନାଳାଏସି ମାଆୟା ମାଆବାଇ ଜହିରି କିଇଁ ।
ଉତ୍ସାହିତ	:	ଆମ ଗଣିତ ଶିକ୍ଷକ ଉତ୍ସାହିତ କରି ଗଣିତ ପଢାନ୍ତି ।
ରାହାଁକିଓ୍ୱି	:	ମା ଗଣିତ ମାଷ୍ଟ୍ର ରାହାଁ କିଓ୍ୱି ଗଣିତ ପଢ କିଓ୍ୱାନି ।

ଟିକି ଫୁଲଟିଏ ବାସ
ଇଟିନା ପୁୟୁ ତା ବାସନା

କରୁଣା	:	ଦାୟା, ଦାର୍ମା
ଭକତି ଅନ୍ତରେ	:	ବକତି ଜିଉଡାଇ
ମାଖି	:	ସ୍ପିକିନା
ପାଖୁଡା	:	ପୁଟାନା ପୁଙ୍ଗା
ଭଅଁର	:	ଭଅଁର ଫୁଲର ରସ ଶୋଷି ଦିଏ ।
ବଇଁରି ଓ୍ୱିହାଁ	:	ବଇଁରି ପୁୟୁ ତା ରାସା, ରେଜାଅନେ ।
ଅପାର	:	ରାଜା ମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଅପାର ଧନ ରହୁଥିଲା ।
ହାରେକା	:	ରାଜା 'ତା'ଣା ହାରେକା ବିତ୍ତି ମାଚେ ।
ପରମେଶ୍ୱର	:	ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଆନ୍ତରିକ ସହ ପୂଜା ଅର୍ଚ୍ଚନା କଲେ ମନସ୍କାମନା ପୂରଣ ହେବ ।
ଇଶ୍ୱର ମାହାପୁର	:	ଇଶ୍ୱର ମାହାପୁରଇ ଜିଉ ଡାମି ପୂଜା କିତେଁ ଅଭାବ ପୁରି ଆନେ ।
ବିତରିବା	:	ସ୍ୱ-ହୃଦୟେ ଧନୀ ଲୋକମାନେ ଖାଦ୍ୟ ଓ ପୋଷାକ ବିତରଣ କରୁଥିଲେ ।
ବାଟିକିନା	:	ଜିଉତଲେ ମାହାଜନଲୋକୁ କାଦି ଅଡେହାନ୍ଦାରା ଗନ୍ଦାରା ବାଟି କିହି ଓ୍ୱିତେରି ।
ତୋଷି	:	ସୀତା ରାମର ମନକୁ ଟାଣିନେଲା ।
ମନ 'ଇ' ରେନ	:	ସୀତା ରାମ 'ତା' ମନଇ ରେଜା ଅତେ ।

ସାନ ସିନା ଦାନ ତା ମହାନ
ମିଲା ଇଚେଁ ଦାନା ତ କାଜା

କାରିଗର	:	ମିସ୍ତି
ଯୋଖା	:	ଜତି
ନିର୍ମାଣ	:	ଗାଢି, ତିଆରି
ରାଜସ୍ୱ	:	ସିସ୍ତୁ
ଅଧୀର	:	ତାନ୍ଦାରା
ରାଜୁତି	:	ଆଗ କାଳରେ ରାଜାମାନେ ରାଜୁତି କରୁଥିଲେ ।
ଶାସନ	:	ପୂର୍ବା କାଳମିତା ରାଜା ଶାସନ କିହିମାଚେରି ।
ଠୁଳ	:	ଗାଁ ଗଣ୍ଡାରେ ନ୍ୟାୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି ହେଲେ ଗାଁ ଲୋକ ଠୁଳ ହୁଅନ୍ତି ।

ରୁଣ୍ଡି : ନାୟୁ ତା ବିତ୍ରରି ତାକି ନାୟୁ 'ତା' ନର 'ର' ତାଣାରୁଣ୍ଡି ଆନେରି ।

ମୁହାଣ : ସମୁଦ୍ର ମୁହାଣରେ ଢେଉ ବାରମ୍ବାର ଆସେ ।

ଗାଟୁ : ସମାଦୁରି ଗାଟୁ 'ତା' ସବୁବେଲା ଲହଡା ଓ୍ୱାନେ ।

ବିକଳ : ଗରୀବ ଲୋକମାନେ ବିକଳରେ ଜୀବନ ଯାପନ କରନ୍ତି ।

କାକୁରୁତି : ହାକି ଗାଟିନର କାକୁରତି ତଳେଏ ପୋହି ଆନେରି ।

ଜାତୀୟ କବି ବୀର କିଶୋର
ଜାତି କବି ବିର କିଶୋର

ଗୋରା ବେପାରୀ : ଡଙ୍ଗି ବେପାରି

ମୂଳକ : ମୂଳକ ଲୋକଙ୍କ ସହିତ ମିଶିବା ଭଲ ନୁହେଁ ।

ଟାଉଟର : ଟାଉଟରି, ନରଡାଗି, ଆଣ୍ଡିନା ନେହିଁ ଆଏ ।

ଚାବୁକ : ଇଁ ରେଜ ମାନେ ଚ୍ବବୁକ ସହ ପ୍ରହାର କରୁଥିଲେ ।

କର୍ତା : ଗୋରା ଲୋକୁ କର୍ତା ଡାଗି ନର 'ଇ' ଇର୍ବିସେରି ।

କଷଣ : ଭୀକରୀ ମାନେ ଭୋକର କଷଣ ସମ୍ଭାଳିନପାରି ଭିକ ମାଗିବୁଲନ୍ତି ।

କଷ୍ଟ : ଓ୍ୱିହାପା ଗାଟାରିହାକିତକି କଷ୍ଟ ସମ୍ବଳ ଆ, ଆନା ଓ୍ୱିସାପା ତିନେରି ।

ବିପ୍ଳବୀ ବକ୍ସି ଜଗବଂଧୁ
(ମେଲି ବକ୍ସି ଜଗବନ୍ଧୁ)

ନିକାଞ୍ଚନ : ମାଲକାନ୍‌ଗିରି ଅଂଚଳରେ ନିକାଞ୍ଚନ ଜଙ୍ଗଲ ଅଛି ।

ଅଗ୍ନା ଅଗ୍ନି : ମାଲକାନଗିରି ଏରିୟା ରଣ୍ଡି, ଅଗ୍ନା ଅଗ୍ନି ଜାଡା ମାନେ ।

ଦୃଷ୍ଟି : ଚକ୍ଷୁହୀନ ଲୋକଙ୍କୁ ଦୃଷ୍ଟିହୀନ କୁହାଯାଏ ।

ହେନା : କାଣାକା ହିଲାଆନର ଇ ହେଣାଆନର ଇ ନେରି ।

ସମ୍ମାନ : ଜ୍ୟେଷ୍ଠମାନଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ଦେବା ଉଚିତ ।

ମହତି : କାଜା ନର 'ଇ' ମହତି ହିନା ଦରକାର ।

ନିର୍ଦ୍ଦୟ : ଗୋପାଳ ଜଣେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ବ୍ୟକ୍ତି ।

କାର୍ମାଆଏ : ଗୋପାଳ ର ଇଁ କାମା ଗାଟାଇଁ ।

ବଣ ଓ ବଣି
ଜାଡା ଅଡେ ରାମ୍ଭି

ପଂଜୁରି	:	ପଂଜୁରୀ ରେ ଶୁଆ, ଶାରୀଙ୍କୁ ପୋଷନ୍ତି ।
ଗୁରୁଟି	:	ଗୁରୁଟି ଡା ଶୁଅ. ଶାରୀ ପହିକିନେରି ।
ମିତ	:	ମିତ ସହ ବିଶ୍ୱାସ ଘାତକ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ ।
ସଇ	:	ସଇ ଡ଼ାଗି, ଅବିଶ୍ୱାସ କିଆନାଇଁ ।
ବନ୍ଧୀ	:	ଚୋରୀ ହାରି କଲେ ପୋଲିସ ନେଇ ବନ୍ଧୀ କରନ୍ତି ।
ସୁଟକା	:	ଶରୁ କିତେଁ ପୁଲିସ୍ ସୁଟକା ତୁହେନେରି ।
ଅସ୍ୱ	:	ଚୋରମାନେ ହାତରେ ଅସ୍ୱ ଧରି ବୁଲନ୍ତି ।
କୁଡ୍‌ତେ	:	ଶରକା କାପୁ 'ତା' କୁଡ୍‌ତେ ଆସାନା ରେନେରି ।

କାଗଜ ଖେଳ
ସିଟା ଆକୁ ବାହୁ (ବାହି)

ଫଟକା	:	ପଟକା
ଟୋପି	:	ଟପି
ପ୍ରଭୃତି	:	ଅନେକା
ଭାଙ୍ଗି	:	ମାଡତା
କ'ଣ	:	ଆନାଇ
ସେହିଭଳି	:	ଏଲିକି, ଏହେଁନେଏ
ଖଣ୍ଡେ	:	ରଣ୍ଡି
ଦାଗ	:	ଗିରା
ଖୁବ୍ ଜୋରରେ	:	ବେସି ଜରକି, ହାରେକା
ଚାପିଦିଅ	:	ନାବ୍‌ଗାତୁହୁଦୁ, ନାଚାଦୁ
ସ୍ଥାନର	:	ଜାଗାତା

କାଟିଦିଅ	:	କାଟିକିନା
ଆକୃତି	:	ଆକାରି
ନିଅ	:	ଅନା
ତାହାକୁ	:	ଏଦାକି
ରଙ୍ଗଦିଅ	:	ରଙ୍ଗହିନ୍ଦୁ (ହିନା)
ତ୍ରିଭୂଜ	:	ତିନି କନଅ
ତିଆରି	:	କେପିନା
ଅଠାରେ ଲଗାଅ	:	ମେଣାଟି ଅହପିକିନା
କଇଁଚି	:	କାତିରି
ସାହାଯ୍ୟରେ	:	ସାହାଜିତା
ତିନିପଟରେ	:	ତିନିସୁଟୁ, ତିନିୱେଏଟି
ଥିବା	:	ମାନା
ବାହୁ କୁହାଯାଏ	:	ଗିରାଇ ବାହୁଇନା
କେତୋଟି	:	ଏଚରଗଟା
ପ୍ରତ୍ୟେକ	:	ସବେଜାକି
ରଖି	:	ଇଟାନା
ଚାରିପାଖରେ	:	ସାରିସୁଟୁ, ତାରିୱେଏ
ଟାଣ	:	ରେଦୁ
ପାଉଛ	:	ପାଡ଼ିମାନାଇ, ପାଣ୍ଡିମାନା, ତାକ
କିପରି	:	ଏନିକି, ଏନିସି
ଆୟତ ଚିତ୍ର	:	ଆୟତ ସିଣ୍ଡି
ଅଂଶରେ	:	ଜାଗାତା
ଚିହ୍ନାଉଥିବା	:	ଚିନିକିନାଦି, ସିନିକିନାଦି
କାଠି	:	ଲାଟି
ଖଡ଼ିକା	:	ହିରିପକା
ଯୋଡ଼ି	:	ଆଟିକିନା, ଆଟ୍‌ନା

ବସ୍ତୁର ଆକୃତି ଜାଣିବା

ବୃତ୍ତ	:	ଟୁବେରି
ଆକୃତି	:	ଲେହେଁ, ଲେଗେଁ
ଧାର	:	ଦାରା, ସୁଜା
ବକ୍ର	:	ବାଙ୍କ
ସରଳ	:	ସଲକ
ସରଳରେଖା	:	ସଲକଗିରା
ବକ୍ରରେଖା	:	ଉଙ୍ଗନିଗିରା, ବାକାଣାଗିରା
ଜ୍ୟାମିତି ବାକସ୍	:	ଜାମିତି ପେଡ଼ା
ଟ୍ୟାନ୍‌ଗ୍ରାମ	:	ଚାରିଗିରା ସମାଣି ଚିତ୍ର, ବିତିରି, ବାସଗଟା ବାଟାଇ ଟ୍ୟାନ୍‌ଗ୍ରାମ୍ ଇନାଦି
ଟ୍ୟାନଗ୍ରାମ ଚିତ୍ର	:	ପ୍ରଥମେ ଚିନ୍‌ଦେଶରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିଲା
କୁଲ	:	ନକି ଚିନଦେଶତା ଲେମ୍ପି ମାଚେରି
ବ୍ୟବହାର	:	ଲେମ୍ପିନା, ଲେମ୍ପିନ୍
କେବଳ	:	ମାତ୍ରକ, ମାତ୍ରମି
ବ୍ୟତୀତ	:	ପିସାନା, ପିହାନା
ଘର ଅଗଣା	:	ଅସଣା
ମୁରୁଜ	:	ବୁଟୁ ଗୁଣ୍ଡା, ଗୁଣ୍ଡା
ବିନ୍ଦୁ	:	ଟୁପା
ଅଙ୍କନ	:	କେପିନା
ଡାହାଣପଟେ	:	ତିନିପାକି
ଗ୍ଲାସ	:	ଗିଲିସି, ଗିଲାସି
ଗ୍ରିଡରେ	:	ଟୁପାଁ ମାଦିଇ, ଟୁପାଁ ଅହାନା
ବସ୍ତୁ	:	ମାଲା
ବାହୁ	:	ଗାର, ଗିରା

ଦୈର୍ଘ୍ୟ	:	ଲାମ୍ବିରି, ଲାମ୍ବା
ନିମ୍ନରେ	:	ତେଜିଅ, ତେଲେଣି
ବର୍ଗଚିତ୍ର	:	ଚାରସୁଟୁଗିରା ସାମାଣି, ଚିଣ୍ଡଇ ବର୍ଗଚିତ୍ର ଇନାଇ
ଆୟତଚିତ୍ର	:	ରିଗାର ତାନି ରିଗାର ସମାଣି, ରିଗିରା ମିଲା ରିଗିରା ସାମାଣି ଅୟଣ୍ଡ ଇନ
ଭଳି	:	ଏଇକି, ଲେଗେଏ
କ୍ଷୁଦ୍ରତମ	:	ସବେତାକିଉଣା
ବଳକା	:	ହାରା, ହାନାଇଁ, ହାରାମାନାଇ, ହାରିଣଦି
ସାହାର୍ଯ୍ୟ	:	ସାହାଜି
ଲକ୍ଷ୍ୟ	:	ନେହି ହେନା, ଲାକା, ଲେକା
ବର୍ଗାକାର	:	ସମାନଗିରା, ସମାନି ସମାନି ଗିରାମାନି ଇଜଅ ଇ ବର୍ଗାକାର କଟରି ଇନାଇ
ସଜାଡ଼	:	ସମାନିକିଦୁ, ସଜିବିଦୁ, ସଜ କିଦୁ
ସମ୍ପର୍କ	:	ବେଟାପାଟା
ବିପରିତ	:	ବିପରିତା, ଉଲଟା
ସୃଷ୍ଟି	:	ଗାଡ଼ିକିନ, ଜାତକିନା
ଏହାଦ୍ୱାରା	:	ଇଦାଣିଦ୍ୱାରା, ଇଦାଆଗାଲେ
ସାରଣୀ	:	ଲିଷ୍ଟ, ତାଲିକା
ମୁଣ୍ଡୁଳା	:	ଟୁବିରି, ଗିଲା
କୋଣ	:	ମୁୟୁଁ
କର୍ଣ୍ଣ	:	ମୁୟୁତାକି ମୁୟୁହାନି ଗିରାଇ ବର୍ଣ୍ଣ

ବସ୍ତୁର ଆକୃତି ଜାଣିବା

ସର୍କସ : ସାର୍କେସ୍ସୁ, ସାର୍କାସି

ଗୋଲକ : ଟୁମ୍ମେରି / ଟୁବେରି

ସିଲିଣ୍ଡର : ଟୁମ୍ମେରିବାତି

ଆଇସ୍‌କ୍ରିମ୍ : ନିଲୁ ଅଡଙ୍ଗୁ, କାକୁରି, ଜାଲ କାକୁରି, ଆଜି ଓ୍ୱାଆନେ

ବରଫ : ଆଜି

ଆୟତଘନ : ସହଆଙ୍ଗା, ସଅପାକା, ସମାନି ଦାରା ହିଲାଆ ଆଙ୍ଗା ଗାଦିଇ ଆୟତଘନ ଇନାଇ

ସମଘନ : ସମାନି ଦାରା ଆଙ୍ଗା ମାନି ଜିନିସକୁ ସମଗନ ଇନାଇ ଇଦାଣି ଲାମ୍ବା, ଓସାରି, ପାଡ଼ୁଣି ରସମାଣି ମାନେ ଚାରିସୁଟୁତି ଗିରା ସମାଣି ମାଚେସି ଏ ଶାସ୍ତାଇ ସମଘନଇନାଇ

କୋନ : ବୁଇ, ସୁଜା ଆମାନି ଚପି

ଗୁଜିଆଟପି : ରିଗିଲା ସମାଣି ନେଲେଏ ସମତୁଲ ମାନାଶିଇ କୋନ ଇନାଇ

ବ୍ୟାଟେରୀ : ସୁଟାଁ, ବେଟ୍ରିଁ

ଦିଆସିଲି : ନାଣିପେଡା, ହେଚୁପେଡା

ଚଟାଣ : ତେଲେଣି, ଇଟତେଲେଣି

ଡିଜାଇନ୍ : ରଇକି, ରୟାନେ

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ : ପୁରି

ନକ୍‌ସା : ମେପୁ

ପହଞ୍ଚିବା : ଏନା, ପହଞ୍ଚଆନା

ଶ୍ରେଣୀଗୃହ : କ୍ଲାସ ବାକାରା

ରୋଷେଇଘର : ରାନ୍ଦାଇଜ / ରାନ୍ଦାଇଲୁ।

ନଳକୂପ : ବରିଙ୍ଗି

ଗଣିବା : ହେଜିବିନା

ଯେପରି : ଏନିକି

ସେହିପରି : ଏଲିକି

ଏହିପରି	:	ଏଲାକି
କଣ୍ଟା	:	ହାପୁ
ସଂଖ୍ୟା	:	ଲେକ
କ୍ରମାନ୍ୱୟରେ	:	ଟଟଡପି
ତୀରଚିହ୍ନ	:	ଆମ୍ବୁବିଲା ଚିହ୍ନଁ
ଏକଅଙ୍କ	:	ର ଅଙ୍କ
ଦୁଇଅଙ୍କ	:	ରି ଅଙ୍କ
ତିନିଅଙ୍କ	:	ତିନି ଅଙ୍କ
ଚାରିଅଙ୍କ	:	ଚାରିଅଙ୍କ
ପାଞ୍ଚଅଙ୍କ	:	ପାସ ଅଙ୍କ
ଛଅ ଅଙ୍କ	:	ସଅ ଅଙ୍କ
ସାତଅଙ୍କ	:	ସାତ ଅଙ୍କ
ଏକଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ	:	ର ଅଙ୍କ ଗାଟାଦି, ରଙ୍କ ଗାଟାଇ
ବାଟି	:	ୱାଟି

ତଳ ଘର ପୁରଣ କର : ତେଲେଣି ଗାଦିଇଁ ପୁରା କିଦୁ

ସ୍ଥାନ ଜାଣିବା
(ବୁଇ ବାସା ବୁନା, ବାସାପୁନ୍)

କେଉଁ ରେଳଡବା	: ଏମିନି ରାଇଲି ବାଗନି
ଦ୍ୱାଦଶ ଡବା	: ବାର ନମ୍ବରି ଢାବା
ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ	: ନକେତି
ବସିଥିବା	: ଗକ୍ଚାମାନା
ମଧ୍ୟରେ	: ମାଦିଇ
ଏକାଦଶରୁ	: ଏଗାର ଗଟାଟି
ବିଂଶ	: ରଅକତି
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ	: ଯାଇ
ପୁରଣ ବାଚକ	: ପୁରିକିନା
ସଂପର୍କରେ	: ବିସାସିକିନା
ପିଲାଙ୍କୁ	: ମିଲାଇଁ/ ଡଲାକିଁ
ପଚାରିବେ	: ୱେନିଁ, ୱେନେନି
ପୁରଣ ବାଚକ ସଂଖ୍ୟା	: ପୁରି କିନି ଅଙ୍କ
ଆଗପଛ ଦେଖିବା	: ନକି ଜିଅଁ ହେନା
ଆଗପଛ ଜାଣିବା	: ନକି ଜେଏଁ ପୁନ (ପୁନା)
ପଶୁ ପକ୍ଷିମାନେ ସଭାକଲେ ।	: ପଶୁ, ପଟା ମିଟିଙ୍ଗି କଗିତୁ ।
ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭାଳେଣି ପଡ଼ିଲା ।	: ଏୱାସିକା ବିତରା ସିନ୍ତା ଅସ୍ତେ ।
ମଣିଷମାନେ ଜଙ୍ଗଲ କାଟୁଛନ୍ତି କାହିଁକି ?	: ନରଲୁବୁ ଜାଡା କାତାସି ମାନେରି କି ?
ଜଙ୍ଗଲ ସଫାହେଲେ ଆମେ କେଉଁଠି ରହିବା ?	: ଜାଡ଼ା ପଦା ଇଚେଏଁ ମାର (ଇମ୍ବୟା ଆନାଓ୍ୱିଆ ତେବାରାହି)ଆନ ?
କ'ଣ ଖାଇବା ?	: ଆନାଆ ତିନାଇଁ (ତିନାଦି) ?
କୋକିଶିଆଳି ଉଠି କହିଲା	: ସିପୁରି କୁଟା (ସିପୁରି) ନିଙ୍ଗାନା ୱେସ୍ତେ ସିପୁରି ନାକା ୱେସ୍ତେ

ସମୟ କହେ ମୁ ଠିକ୍ ଠିକ୍
(ସମୟ ଓ୍ୱେହନେ ଟିକ୍ ଟିକ୍)

ଘଣ୍ଟା : ଗଣ୍ଟା

ହାତଘଣ୍ଟା : ଓ୍ୱାଚି

ଘଣ୍ଟାରେ ଏକ ଠାରୁ ବାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଂଖ୍ୟା ଅଛି । : ଗାଣ୍ଟା ମୁମୁତାର ଅଙ୍କଟି ବାରାଗଟା ଅଙ୍କ ମାନୁ ।

ଘଣ୍ଟାରେ ତିନୋଟି କଣ୍ଟା ଅଛି । : ଗଣ୍ଟାତା ତିନିଗଟା ହାପ୍‌କା ମାନୁ ।

ଦିନ ରାତି ଚବିଶ ଘଣ୍ଟା । : ଲାଆଁ କାରା ତାକି କୋଡ଼େ ଚ଼ରି ଗଣ୍ଟା ।

ଦିନକୁ ବାର ଘଣ୍ଟା । : ଦିନାତାକି ବାରଗଣ୍ଟା ।

ରାତିକୁ ବାର ଘଣ୍ଟା । : ଲାଆଁ ତାକି ବାରଗଣ୍ଟା ।

ଦଶଘଣ୍ଟା ହେଲେ ସ୍କୁଲକୁ ଯାଉ । : ଦଶ ଗଣ୍ଟା ଆତେଁ ଇସ୍କୁଲତା ହାନା ।

ଖରାବେଳେ ମଧାହ୍ନ ଭୋଜନ ହୁଏ । : କାରା ବେଲାତା ଅଣ୍ଡାତିନା ।

ସନ୍ଧ୍ୟା ଚ଼ରିଟାରେ ଛୁଟି ହୁଏ । : କମିଲଁ ସାରିଗଣ୍ଟାତାକି ଛୁଟି ଆନେ ।

ପାହାନ୍ତିଆରେ ଉଠିବା । : କୁୟୁଁକେଣପା ନିର୍ଗିନା ।

ରାତି ଆଠଘଣ୍ଟାରେ ଶୋଇବା । : ଲାଆଁ ଆଟଗଣ୍ଟାତାକି ଡୁରିନା ।

ଜାନୁୟାରୀ ମାସ ୩୧ ଦିନ । : ପୁସୁଲେଞ୍ଜୁ, କଡ଼େ ଏଗାର ଦିନା ।

ଫେବୃଆରୀ ମାସ ୨୮ ଦିନ । : ମାହାକା ଲେଞ୍ଜୁ କଡ଼େ ଆଟ ଦିନା ।

ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସ ୩୧ ଦିନ । : ପାଗୁଣ୍ଡୁ ଲେଞ୍ଜୁ କଡ଼େ ଏଗାର ଦିନା ।

ଏପ୍ରେଲ୍‌ମାସ ୩୦ଦିନ । : ହିରିୟା ଲେଞ୍ଜୁ କଡ଼େ ଦଶ ଦିନା ।

ମଇ ମାସ ୩୧ଦିନ । : ବେସିଆ ଲେଞ୍ଜୁ କଡ଼େ ଏଗାର ଦିନା ।

ଜୁନ ମାସ ୩୦ ଦିନ । : ଲାଣ୍ଡି ଲେଞ୍ଜୁ କଡ଼େ ଦଶ ଦିନା ।

ଜୁଲାଇ ମାସ ୩୧ ଦିନ । : ଆସାଡ଼ି ଲେଞ୍ଜୁ କଡ଼େ ଏଗାର ଦିନା ।

ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ୩୧ ଦିନ । : ଶ୍ରାବାଣି ଲେଞ୍ଜୁ କଡ଼େ ଏଗାର ଦିନା ।

ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସ ୩୦ଦିନ । : ବଦଉ ଲେଞ୍ଜୁ କଡ଼େ ଦଶ ଦିନା ।

ଅକ୍ଟୋବର ମାସ ୩୧ ଦିନ । : ଦାସ୍‌ରା ଲେଞ୍ଜୁ କଡ଼େ ଏଗାର ଦିନା ।

ନଭେମ୍ବର ମାସ ୩୦ଦିନ । : ଦିଓ୍ୱିଲେଞ୍ଜୁ କଡ଼େ ଦଶ ଦିନ ।

ଡିସେମ୍ବର ମାସ ୩୧ ଦିନ । : ପାଣ୍ଡୁ ଲେଞ୍ଜୁ କଡ଼େ ଏଗାର ଦିନା ।

ମାପ କରିବା
(ଲାଚନ)

୧ କେଜି	: ୧୦୦୦ ଗ୍ରାମ, ୧/୨ ଆଦାକେଜି	: ୫୦୦ଗ୍ରାମ
୧ ର କେଜି	: ୧୦୦୦ଗ୍ରାମ, ୧/୨ ଆଦାକେଜି	:୫୦୦ଗ୍ରାମ
୧ ଲିଟର	: ୧୦୦୦ ମିଲି. ଲିଟର, ୫୦୦ ମିଲି. ଲିଟର = ୧/୨ ଆଧାଲିଟର	
୧ ର ଲିଟର	: ୧୦୦୦ ମିଲି. ଲିଟର, ୫୦୦ ମିଲି. ଲିଟର = ୧/୨ ଆଧାଲିଟର	

ତଥ୍ୟ ଜାଣିବା (କାବୁରୁ ପୁନା)

ବଣ ରେ କେଉଁ ଜୀବମାନେ ରହନ୍ତି ?	: ଜାଡାତା ଆନି ଆନି ଜୀବଯନ୍ ତେବ ଆନୁ ?
କେତେ ପ୍ରକାର ବାଘ ଦେଖିଛ ?	: ଏଚେ ପ୍ରକାରି କାଡିଜିଁ ହେଣ୍ଡା ଜେରି ?
କେତେ ପ୍ରକାର ପକ୍ଷୀ ଦେଖିଛ ?	: ଏଚେର ପ୍ରକାରି ପଟାଁ ମେହାନେରି / ହେଣ୍ଡାଜେରି ?
କେତେ ପ୍ରକାର ଫୁଲ ଦେଖିଛ ?	: ଏଚେର ପୁଙ୍ଗା ହେଣ୍ଡାଜେରି ?
କେତେ ପ୍ରକାର ଗଛ ଦେଖିଛ ?	: ଏଚେର ପ୍ରକାର ମାରକା ହେଣ୍ଡାଜେରି ?
କେତେ ପ୍ରକାର ଫଳ ଦେଖିଛ ?	: ଏଚରା ପ୍ରକାର ଫଲ ହେଣ୍ଡାଦେରି ?

ଚିତ୍ରକୁ ଚିହ୍ନିବା (ଚିତ୍ରର ସିନ ଆଦୁ)

ତ୍ରିଭୁଜ	: ତ୍ରିଭୁଜ	ଆୟତକ୍ଷେତ୍ର	: ଆୟତ କ୍ଷେତରୀ
ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ର	: ବର୍ଗକ୍ଷେତରୀ	ଗୋଲ	: ବଲ ଲେଗାମାନେ

ସିଧାଗାର ଟାଣିବା (ସିଦାଗାର ରେନା)

ଏପରି ଗାର ଟାଣ	: ଇଲକେ ଗାର ରେଦୁ
ଭୂମି ଉପରେ ଠିଆ ହୋଇ ରହିବା ସିଧାଗାର ।	: ବୁମି ଲେଗ ଲିଚିନା ଗାର ରେନ ।
ଭୂମି ଉପରେ ଶୋଇଥିବା ଭଳି ସିଧାଗାର ।	: ବୁମି ଲେଗ ତୁରେ ଓ୍ୱେନ ଗାର ।
ଭୂମି ଉପରେ ତେରେଛା ଭାବେ ସିଧାଗାର ।	: ବୁମି ଲେଗ ଗାର ।
ସ୍କେଲ ସାହାଯ୍ୟରେ ଗାର ଟାଣ ?	: ଇସ୍କେଲ ତା ଗିରାରେନ୍ଦୁ ?
କେଉଁ କେଉଁ ଜିନିଷ ବ୍ୟବହାର କରି ସିଧାଗାର ଟାଣି ପାରିବ ?	: ଏନା ଏନା ଜିନିଷ ତାନେ ଗାରରେନା ?

ଗୁଜିଆ ପାହାଡ଼ ଗୋଟିଏ ତ୍ରିଭୁଜ । : ସୁଜା ହରୁ ରଣ୍ଡି ତ୍ରିଭୁଜ ।
ରୁମାଲ ଗୋଟିଏ ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ର । : ରିମାଲି ରଣ୍ଡି ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ର ।
ଦିଆସିଲି ଗୋଟିଏ ଆୟତକ୍ଷେତ୍ରର ଉଦାହରଣ । : ହିଚୁପେଢା / ନାଣିପେଢା ଆୟତକ୍ଷେତ୍ର ।

ଗଡେଇବା (ଘୋଷାଡିବା)

୧. କଦଳୀ : ତାଡି
୨. କ୍ରିକେଟ ବ୍ୟାଟ : କ୍ରିକେଟ ବ୍ୟାଟୁ
୩. ବଲ : ବଲୁ
୪. ଚକ : ବିଲା
୫. ଇଟା : ଇଟିଲା
୬. ଗୁଲବାଡ଼ି : ଗୁଲୁବାଡ଼ି
୭. କମଳା : କମଲା
୮. ପ୍ଲେଟ : ପ୍ଲେଟୁ

ଦଳ ଦଳ କରି ଗଣିବା (ମାଲାମାଲା ହେଜିକିନା)

ଗାଁ ହାଟରେ ବିକ୍ରି କରିବା ଜିନିଷ: ନାୟୁ ହାଟାତା ପ୍ରାଚିନା ଆନା ଜିନିଷୁ
୧. ଲେମ୍ବୁ : ଲିମ୍ବା
୨. ନଡ଼ିଆ : ନାଡେଲି / ନଡ଼ିଆ
୩. କଦଳୀ : ତାଡି
୪. ୧ ପୁଞ୍ଜା : ର ପୁଞ୍ଜ
୫. ୧ ଯୋଡ଼ା : ର ଜଡ଼ା

ଟଙ୍କା ପଇସା ଦିଆନିଆ କରିବା

୧ଟଙ୍କା	: ର ଟାକା
୨ଟଙ୍କା	: ରି ଟାକା
୫ଟଙ୍କା	: ପାସଁ ଟାକା
୧୦ ଟଙ୍କା	: ଦଶ ଟାକା
୨୦ ଟଙ୍କା	: କୋଡ଼କା
୫୦ ଟଙ୍କା	: ରି କୋଡି ଦଶ ଟାକା
୧୦୦ ଟଙ୍କା	: ପାଁସ କୋଡି
୧୦୦୦ ଏକ ହଜାର	: ର ମାଣା
୫୦୦୦ ପାଞ୍ଚ ହଜାର	: ପାଁସ ମାଣ
୧୦,୦୦୦ ଦଶ ହଜାର	: ଦସ ମାଣା

ଲମ୍ବ କେତେ ଜାଣିବା
(ଲମ୍ବା ଏଚକା ପୁନାଇ)

ତୁମେ କେତେ ଲମ୍ବା ଅଛ ?	: ମିରୁ ଏଚକା ଲମ୍ବା / ନୁନୁ ଏଚକା ଲମ୍ବା ମାଜିଁ ?
କଳାପଟାର ଲମ୍ବା କେତେ ?	: କଲାପଟା ଲମ୍ବା ଏଚକା ?
ଟେବୁଲର ଲମ୍ବା କେତେ ?	: ଟେବୁଲୁ ଲମ୍ବା ଏଚକା ?
ପେନର ଲମ୍ବା କେତେ ?	: ପେନୁ ତା ଲମ୍ବା ଏଚକା ?
କବାଟର ଲମ୍ବା କେତେ ?	: ଦାରାତି ଲମ୍ବା ଏଚକା ?
ଶ୍ରେଣୀ କୋଠୀରେ ଲମ୍ବା କେତେ ?	: ଶ୍ରେଣୀ ତା ଗୁମ ଏଚକା ଲମ୍ବା ଆନେ ?

କିଏ ଭାରୀ କିଏ ହାଲୁକା ଜାଣିବା (ଆମ୍ଭେ ପିକିନେ ଆମ୍ଭେ ପିକଏ)

ତୁମେ ଚାଉଳ ବସ୍ତା ନେଇ ପାରିବ କି ?	:	ମିରୁ ମାଞ୍ଜିବାସ୍ତା ଅଇଲି ମୁଦରି କି ?
ତୁମେ ଲୁଣ ପ୍ୟାକେଟ ଉଠାଇ ପାରିବ କି ?	:	ମିରୁ ହାରୁ ପେକଟି ଅଇଲି ମୁନ୍ଦାରିକି ?
ବିଲେଇ ବଡ଼ ନା ହାତୀ ବଡ଼ ।	:	ବିଲେ କାଜାଇ କି ହାତୀ କାଜାଇ ।
ମାଛ ବଡ଼ନା ବେଙ୍ଗ ବଡ଼ ।	:	ମିନୁ କାଜାଇ କି ପାନା କାଜାଇ ।
ନିକିତି ଦ୍ୱାରା ଚାଉଳ ଓଜନ କରାଯାଏ ।	:	ତାକିଡ଼ି ତାଗି ମାଜିଁ ଏଜନ କିଓ୍ୱିଆନେ ।
ମାଛ ନିକିତି ଦ୍ୱାରା ଓଜନ କରାଯାଏ ।	:	ମିଣିକା ତାକିଡ଼ି ତାଗି ଓଜନ କିଓ୍ୱି ଆନେ ।

ପାତ୍ର ନେଇ ପାଣି ମାପିବା
ଗିଲାସି ତାଇଏୟୁ ଉନା (ଲାଟିନା)

କେଉଁଥିରେ ଖୁବ୍ କମପାଣି ଧରିବ ?	:	ଏମିନି ହଅଁ ଉଣା ଅଦିକା ଏୟୁ ଆହୁନୁ ?
ବାଲଟିରେ ଅଧିକ ପାଣି ଧରିବ ନା ବୋତଲରେ	:	ବାଲଟିତା ଆଦିକା ଏୟୁଁ ଆହାନାକି ବତଲତା

ବାର ମାସର ନାମ ଜାଣିବା
ଓ୍ୱାଦୁବାର ଲେଞ୍ଜୁକତା ଜାପିନ

ବର୍ଷ	:	ବାରସା
ମାସ	:	ଲେଞ୍ଜୁ
ବୈଶାଖ	:	ବୈଇସାକି ଲେଞ୍ଜୁ (କାରାଲେଞ୍ଜୁ)
ଜ୍ୟେଷ୍ଠମାସ	:	ଲାଣ୍ଡି ଲେଞ୍ଜୁ
ଆଷାଢ଼	:	ଆସିଡି
ଶ୍ରାବଣ	:	ଶାବ୍ରିଣୀ (ଶ୍ରାବାଁଲେଞ୍ଜୁ)
ଭାଦ୍ରବ	:	ବାଦାଲେଞ୍ଜୁ

ଆଶ୍ୱିନ୍ନ	:	ଦାସାରାଲେଞ୍ଜୁ
କାର୍ତ୍ତିକ	:	ଦିଓ୍ୱିଲେଞ୍ଜୁ
ମାର୍ଗଶିର	:	ପାଣ୍ଡାଲେଞ୍ଜୁ
ପୌଷ	:	ପୁସି ଲେଞ୍ଜୁ
ମାଘ	:	ମାହାକି ଲେଞ୍ଜୁ
ଫାଲଗୁନ	:	ପାଗୁଣୀ ଲେଞ୍ଜୁ
ଚୈତ୍ର	:	ହିରିୟା ଲେଞ୍ଜୁ

ସପ୍ତାହ - ଓ୍ୱାରା

ରବିବାର	:	ଆଦିଓ୍ୱାରା
ସୋମବାର	:	ସମବାରା ସମ୍ବାରି
ମଙ୍ଗଳବାର	:	ମଙ୍ଗାଲାଓ୍ୱାରା (ମୋଙ୍ଗାଲାରି)
ବୁଧବାର	:	ବୁଦୁବାର (ବୁଦାରି)
ଗୁରବାର	:	ଲାଟିଓ୍ୱାର / ଲକିଓ୍ୱାରା (ଲାକିଓ୍ୱାରା)
ଶୁକ୍ରବାର	:	ଶୁକାରି (ଶୁକ୍ରଓ୍ୱାରା)
ଶନିବାର	:	ସାନିୟାରା (ସାନିଓ୍ୱାରା)

ଜଣା ଅଜଣା (ପୁନାଦି, ପୁଣନଦି)

ଘର ଭିତରେ କାମ	:	ଇଲୁ ଡକି କାମା
ସମସ୍ତେ ମିଶି ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା	:	ସପେ ଆଣ୍ଡାନା ପ୍ରାତାନା କିନା
ସମସ୍ତେ ମିଶି ଖାଇବା	:	ସବେ ଲୋକୁ ଆଣ୍ଡାନା ତିନା
ମିଳିମିଶି ଖେଳିବା	:	ଆଣ୍ଡି ମିସି କାହିନା, ଆଡି ଆଣ୍ଡି କାହିନା
ଧାଡ଼ିବାନ୍ଧି କେଜି ଚଉଳ ମାଗିବା	:	ଦାଡ଼ି କିଆନା କେଜି ପାରାଙ୍ଗା ଓ୍ୱେନା (ମୋଞ୍ଜି ଓ୍ୱିହିନା) ଦାଡ଼ି ଗାସାନା କେଜି ମାଞ୍ଜି ଓ୍ୱିହିନା
ଧାଡ଼ିବାନ୍ଧି ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ସାକ୍ଷତ କରିବା	:	ଦାଡ଼ି ଗାସନା ଡାକତର ତାଣା ହାନା ଦାଡି ଆନା ଡାକତର ତାଣା ଆଡ଼ିନା

ଘର ବାହାରେ କାମ (ଇଲୁ ତେଡି କାମା)

ଧାଡ଼ିବାନ୍ଧି ନଳକୂପରୁ ପାଣି ଆଣିବା।	:	ଦାଡି ଗାସାନା ବରଙ୍ଗି ଏୟୁ ତାନା।
ଧାଡ଼ିବାନ୍ଧି ବସରେ ଚଢିବା।	:	ଦାଡି ଗାସାନା ବାସୁ ଏଙ୍ଗିନା।
ରାସ୍ତାରେ ନିୟମ ମାନି ଚଳିବା।	:	ରଟୁଡି ନିୟମ ମାନି କିନା।

ଶୃଙ୍ଖଳିତ ବ୍ୟବହାର (ନେହିକାମା)

ପିତା ମାତାଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କରିବା । : ଆବା ଆୟାଇ ଜହରି କିନା । / ତାଞ୍ଜ ତାଲିଇ ଜହରି କିନା ।

ଭାଇ ଭଉଣୀଙ୍କୁ ସ୍ନେହ କରିବା । : ତାଇ ତାଙ୍ଗିଇ ମାନି କିନା ।

ଗୁରୁ ଜନଙ୍କ କଥା ମାନି ଚଳିବା । : ଗୁରୁକା କାତା ଆସାନା ମାନି କିନା । / ଗୁରୁନର କାତା ମାନିକିନା

ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଆସିବା । : ଇସ୍କୁଲତା ସାରି ବେଳା ହାନା (ଇସ୍କୁଲତା ଠିକ୍ ବେଲାତାହାନା)

ଖାଇବା ପୂର୍ବରୁ ହାତ ଧୋଇବା । : କାୟୁ ନରଜନା ଅଣ୍ଡା ତିନ । / ତିନି ନକିତା କାୟୁ ନର୍ଣ୍ଣା ।

ରାସ୍ତା ମଝିରେ ଚାଲିବା । : ରାସ୍ତା ମାଦିଇ ତାକିନା ।

ବଡ଼ ଲୋକଙ୍କୁ ଯୁକ୍ତି ତର୍କ କରିବା । : କାଜା ଲୋକୁର ଗଡ଼ି ମାଡ଼ାକିନା ।/କାଜା ଲୋକୁତାଇ ବେସି କାତା ।ଆସୁ ।

ଚାଲିବା ଶଗଡ଼ରେ ହାତ ମାରିବା । : ତାକିନି ବାଣ୍ଡିତା କାୟୁ ଓ୍ୱେନା ।

ଭାଇ ଭଉଣୀଙ୍କୁ ମରାପିଠା କରିବା । : ତାଇ, ତାଙ୍ଗିଇ ମାଡ଼ ଗଡ଼ିକିନା ।

ଶ୍ରେଣୀରେ ଶିକ୍ଷକ ପଢଉଥିଲା ବେଳେ ଗପ କରିବା । : ଇସ୍କୁଲ ଇଲାତା ଗୁରୁପାଠ ପଦାନିତି କତା ବାରଣ ଆଆପା ।

/ କିଲାସିତା ଗୁରୁସାଦୁ ଓ୍ୱେସିନି ପୁଟାସା ଶାଶ୍ରମୁ କେରୁନା ।

ବିଦ୍ୟାଳୟର ନିୟମ ଗୁଡ଼ିକ ଏକ ତାଲିକା କର
ଇସ୍କୁଲୁ ନିୟମାଇ ର ଲିଷ୍ଟ କିଦୁ

ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଆସିବା । : ଇସ୍କୁଲତା ଠିକ୍ ଓ୍ୱେଲା ତା ଓ୍ୱାନା ।

ଗୁରୁଜନଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କରିବା । : ଗୁରୁକାଣିଇ ଜହରି କିନା ।

ମନଦେଇ ପାଠ ପଢିବା । : ମନ ହିଆନା ପାଟା ସାଦ୍ଓ୍ୱିନା ।

ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଅନୁ ଉପସ୍ଥିତରେ ପାଟିତୁଣ୍ଡ କରିବା ନାହିଁ ।: ଗୁରୁକା ହିଲାଆତେ ପାଟିତୁଣ୍ଡ କିଆପା ।

ସକାଳୁ ଉଠି ମୁହଁ ଧୋଇବା । : ଲାଏସି ନିଙ୍ଗାନା ମୁମୁ ନର୍ଣ୍ଣା ।

ବ୍ୟବହାର

ପୋଲିସ ବନ୍ଧୁକ ଧରେ । : ପୁଲିସି ବାଣା ଆହାନିୟାଁ ।

ଜେଲରେ କଏଦି ରହନ୍ତି । : ଜଇଲି ତା ଡଙ୍ଗା ତେବା ଆନେରି ।

ନିଆଁ ଲାଗି ଘର ପୋଡ଼ିଯାଏ । : ନାଣି ଆଟାନା ନାୟୁଁ ଓ୍ୱେୟାହାନେ ।

ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଋଣ ମିଳିଥାଏ । : ବ୍ୟାଙ୍କତା ରିଣା ମେଡା ଆନେ ।

ନିଆଁ ଲାଗିଲେ ଦମକଳ କୁ ଫୋନ କରାଯାଏ । : ନାଣି ଆଟିତେ ନାଣି ଡୁପିନା ମିସିନି ହାଟିନା ।

ଅଦାଲତ / କୁଭି : କରୁଟୁ

ଓକିଲ : ଉକିଲି, ଅକିଲ

ଗୁମସ୍ତା : ଗୁମୁସ୍ତା

ଜର୍ଜ : ଜରଜୁ, ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟୁ

ଦରୱାନ : ଲୋକୁଁ ହାଟିନାଇଁ, କଇଦିଇ ହାଟିନାଇଁ

ହାଇକୋର୍ଟ : ହାଇକରୁଟୁ, କାଜା ବର୍‌ଟୁ

ଏସ୍.ପି : ଓସପି

ଜିଲ୍ଲାପାଳ : କଲକଟର

ଜିଲ୍ଲା : ଜିଲ୍ଲା

ବ୍ୟବହାର

କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ଗ୍ରାମକୁ ନେଇ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ଗଠନ ହୁଏ । : ଏଚର ଗଟା ନାୟୁଁଇଆହାନା ପଞ୍ଚାଦି ତିଆରି ଆନେ ।

ପଞ୍ଚାୟତର ମୁଖିଆଙ୍କୁ ସରପଞ୍ଚ କୁହାଯାଏ । : ପଞ୍ଚାଦିତା କାଜାଇଁ ସରପଞ୍ଚ ଇନାରି ।

ବି.ଡ଼ି.ଓ ବ୍ଲକର ମୁଖ୍ୟ ଅଧିକାରୀ । : ବି.ଡି.ୟୋ ବ୍ଲକୁ ଅଫିସତା କାଜା ଅଧିକାରୀ ।

ଓକିଲ କୋର୍ଟରେ କାମ କରନ୍ତି । : ଓକିଲ କୋର୍ଟୁତା କାମା କିନିଁ ।

ଜିଲ୍ଲାର ମୁଖ୍ୟ ଜିଲ୍ଲାପାଳ । : ଜିଲ୍ଲାତାକି କାଜାଇଁ କଲକଟର ।

***